Kulturutskottets betänkande 1985/86:18

om anslag till kulturverksamhet m.m. (prop. 1985/86:100 bil. 10 delvis)

KrU
1985/86:18

Inledning

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels de förslag i proposition 1985/86:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) som under huvudavsnittet F. Kulturverksamhet m.m. lagts fram under följande rubriker, nämligen

Allmän kulturverksamhet m.m. (anslag F 1–F 5),
Ersättningar och bidrag till konstnärer (anslag F 6–F 10),
Teater, dans och musik (anslag F 11–F 20),
Bibliotek (anslag F 21 och F 22),
Bild och form (anslag F 23–F 26),
Arkiv (anslag F 27–F 31),
Kulturminnesvård (anslag F 32–F 34),
Museer och utställningar (anslag F 35–F 52),
Forskning (anslag F 53).

dels motioner med anknytning till de angivna delarna av propositionen och motioner som avser vissa övergripande kulturfrågor.

Av innehållsförteckningen sist i betänkandet framgår vilka anslag som behandlas och deras plats i betänkandet m.m.

I *bilaga* lämnas en redovisning över motionerna innehållande dels en sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer, dels en tabell som visar var i betänkandet de olika motionerna behandlas.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas de förslag regeringen lagt fram i budgetpropositionen om teater, dans, musik, bibliotek, bildkonst, arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar samt forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet. Ett stort antal motioner behandlas i sammanhanget. I vissa av dessa tas upp övergripande kulturfrågor, som bl.a. avser eller har nära samband med 1974 års kulturpolitiska beslut. Utskottet för en ingående diskussion om decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken.

Utskottet tillstyrker i huvudsak regeringens förslag i budgetpropositionen. Då det gäller medelsanvisningen föreslår utskottet endast en ändring, nämligen såvitt avser Marionetteatern för teaterns museiverksamhet.

1 *Riksdagen 1985/86. 13 saml. Nr 18*

Utskottet föreslår att bidraget till denna verksamhet skall bestämmas till 155000 kr. mot av regeringen föreslagna 106000 kr. I fråga om Riksteatern föreslår utskottet med anledning av motioner att särskilda medel skall beräknas för viss balettproduktion för mindre platser och små scener. Någon uppräkning av den totala medelsanvisningen till Riksteatern föreslås dock inte. Utskottet uttalar sig med anledning av motioner från moderata samlingspartiet och vänsterpartiet kommunisterna för att närmare överväganden om tillskapandet av en eller flera kulturfonder bör komma till stånd.

Flertalet motioner avstyrks. I anslagsfrågor sker detta i regel under hänvisning till den rådande budgetsituationen.

Till betänkandet fogas ett stort antal reservationer. Beträffande dessa kan, utan att fullständighet åsyftas, nämnas följande. Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för regeringens förslag då det gäller bidrag till Marionetteatern och anser att riksdagen inte skall bestämma i vilken utsträckning Riksteatern skall producera balett. Företrädarna för moderata samlingspartiet, folkpartiet och centerpartiet avger en reservation om sponsring och en om ökade resurser till Drottningsholmsteatern för föreställningsverksamheten. De båda sistnämnda partierna reserverar sig för en ny utredning om kulturarbetarnas villkor och föreslår att medel anvisas för införandet av utställningsersättning. Företrädarna för moderata samlingspartiet reserverar sig till förmån för riktlinjer för kulturpolitiken, vilka syftar till att främja frihet, mångsidighet och kvalitet, samt för en rad yrkanden som framställts av bl.a. besparingsskäl. De föreslår också fler inkomstgarantier för konstnärer och att det skall införas en utställningsersättning för konstnärer som har sin första separatutställning. Folkpartiets företrädare vill på en rad områden – ensamma eller tillsammans med företrädare för andra partier – öka medelsanvisningen utöver regeringens förslag eller införa nya stödformer. Detta gäller bl.a. visningsersättningen, ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek, inkomstgarantier för konstnärer och stöd till frilansmusiker. Centerpartiets företrädare vill ha en parlamentarisk beredning för att bl.a. vidareutveckla kulturpolitiken. Denna beredning bör enligt motionärerna få även vissa andra uppgifter, bl.a. att pröva övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet. Partiet vill vidare bl.a. införa ett stöd till kultur i bostadsområden. Vänsterpartiet kommunisternas företrädare avlämnar en reservation om sponsring och en om främjande av den svenska nationella kulturen. Han reserverar sig vidare till förmån för anslagshöjningar till bl.a. stöd till folkbibliotek, bidrag till inköp av invandrarlitteratur och stöd till fornminnesvård. Han vill också att en bibliotekslag införs.

Allmän kulturverksamhet m.m.

1. Övergripande frågor

Motioner

I motion 1985/86:Kr207 av Alexander Chrisopoulos (vpk) och Björn Samuelson (vpk) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av den svenska nationella kulturens utveckling,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en särskild kulturfond i enlighet med vad som anförs i motionen,

3. att riksdagen uttalar sig för att den föreslagna fonden skall användas för att främja den svenska nationella kulturens utveckling,

4. att riksdagen uttalar sig för att sponsring inom kulturlivet ej bör förekomma.

I motion 1985/86:Kr227 av Marianne Karlsson (c) yrkas – med hänvisning till vad som anförts i motion 1985/86:K405 –

1. att riksdagen beslutar uttala sig för att statens biografbyrå och andra medieövervakande organ även får till uppgift att stoppa narkotikapropaganda,

2. att riksdagen beslutar uttala sig för att statens kulturråd ej får ge kulturstöd till narkotikapropagerande popgrupper.

I motion 1985/86:Kr265 av Ulf Adelsohn m.fl. (m) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om riktlinjer för kulturpolitiken,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utbildningens betydelse för kulturen,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om riktlinjer för fördelning av offentligt kulturstöd,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att statens kulturråd skall avskaffas,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna sin positiva inställning till sponsring av kulturlivet,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om tillkomsten av statliga stimulansåtgärder för bildandet av kulturfonder.

I motion 1985/86:Kr268 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att en parlamentarisk beredning tillkallas med uppgift att utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut samt formulera förslag till kulturpolitiska insatser fram till år 2000,

2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs rörande organisation och uppgifter för centrala myndigheter på kulturpolitikens område,

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs rörande samverkan och gemensamt resursutnyttjande samt de centrala Stockholmsbaserade kulturinstitutionernas ansvar för hela landet,

4. att riksdagen beslutar att som mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs rörande decentraliseringen och utformningen av ett statligt regionalt kulturpolitiskt stöd i schabloniserad form och med utjämningseffekt,

9. att riksdagen beslutar att till ett nytt anslag, som ställs till kulturrådets disposition att nyttjas för regional utveckling enligt de riktlinjer som anges i motionen, anvisa ett reservationsanslag av 2000000 kr.

I motion 1985/86:Kr270 av Alexander Chrisopoulos m.fl. (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om hur stödet till den regionala kulturverksamheten bör utformas på kort och lång sikt med beaktande av vad som anförts i motionen.

I motion 1985/86:Kr271 av Ingela Mårtensson (fp) och Margitta Edgren (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av statliga insatser i Göteborg och Malmö för institutioner inom kultursektorn.

I motion 1985/86:Kr272 av Inga-Britt Johansson (s) och Nils T Svensson (s) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen hos regeringen begär en utredning av Göteborgs och Malmös teatrars ekonomiska och konstnärliga situation och deras roll i resp. regioner.

I motion 1985/86:Kr275 av Karl Boo (c) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen föreslås angående konstskatter till Dalarna och Norrland.

I motion 1985/86:Kr313 av Margareta Fogelberg (fp) och Margareta Mörck (fp) yrkas – med hänvisning till vad som anförts i motion 1985/86:Sk319 – att riksdagen hos regeringen begär en ny utredning av kulturarbetarnas situation och med sådan inriktning som framgår av motionen.

Utskottet

Riktlinjer för kulturpolitiken, m.m.

Utskottet behandlar först vissa frågor som avser eller har nära samband med de av riksdagen år 1974 fastställda målen för kulturpolitiken (prop. 1974:28, KrU 1974:15 s. 3 och 19–20, rskr. 1974:248). Enligt dessa mål skall kulturpolitiken

- medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas,
- ge människor möjligheter till egen skapande aktivitet och främja kontakt mellan människor,
- motverka kommersialismens negativa verkningar inom kulturområdet,
- främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet.

- utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov,
- möjliggöra konstnärlig och kulturell förnyelse,
- garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs,
- främja ett utbyte av erfarenheter och idéer inom kulturområdet över språk- och nationsgränserna.

Sedan de sålunda preciserade målen för den svenska kulturpolitiken fastställdes, har målen fått ett konkret innehåll genom bl.a. beslut i budgetsammanhang och genom särskilda reformer inom de flesta kultursektorer.

I en partimotion, Kr265, från moderata samlingspartiet utvecklas partiets *syn på kulturpolitiken* utifrån nyckelorden frihet, mångfald och kvalitet. Motionärerna diskuterar även kritiken mot det s.k. kommersiella kulturlivet. Motionärerna vill att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna de i motionen angivna riktlinjerna för kulturpolitiken (yrkande 1).

Utskottet vill framhålla att det råder enighet om de ovan redovisade målen för kulturpolitiken. Härutöver har i olika sammanhang uttryckts önskemål om att ytterligare sådana mål bör fastställas eller att de fastställda målen bör brytas ned i delmål i högre grad än vad som hittills skett. Den ovan redovisade motionen utgör ett exempel härpå.

Enligt utskottets mening är de fastställda målen väl ägnade att läggas till grund för kulturpolitiken, och det finns enligt utskottets mening inte skäl att ompröva de kulturpolitiska målen.

Som utskottet också framhöll förra året vid behandlingen av ett motionsyrkande med i huvudsak samma innehåll som det nu aktuella, framstår det som naturligt att olika partier utifrån sina värderingar kan ha olika uppfattningar om hur alla de eftersträvade målen bäst skall uppnås. Detta tar sig också uttryck i olika konkreta förslag om hur kulturlivet skall få de bästa förutsättningarna för fortsatt utveckling. Utskottet kommer i det följande att ta ställning till åtskilliga sådana förslag, bl.a. förslag som avser decentraliseringen av kulturlivet, kulturarbetarnas villkor, resurserna för kulturverksamhet såväl inom som utom institutioner samt resurserna för kulturminnesvården.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att yrkande 1 i motion Kr265 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motion Kr207 (vpk) framställs flera yrkanden som syftar till att *främja den svenska nationella kulturens utveckling*. I detta sammanhang behandlas motionen, såvitt där yrkas att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vissa synpunkter rörande nödvändigheten av en utveckling av denna kultur (yrkande 1). Motionärerna erinrar om att det svenska samhället gått igenom en stor och mycket snabb strukturomvandling och att detta bl.a. leder till att människorna för att känna trygghet i tillvaron söker finna ett sammanhang bakåt i tiden. Vårt kulturarv måste ses som ett led i en kontinuerlig kulturhistorisk utvecklingskedja som leder fram till våra dagars kultur. Motionärerna synes också mena att den nuvarande kulturpolitiken inte beaktat det samband som enligt deras mening finns mellan kulturarvet och "gruppidentiteten och dess klassmässiga aspekter". De nationella särdragen i vår kultur måste tas till vara vid

satsningarna inom kultursektorn; i dag satsar man obegränsat på en kommersiell masskultur, som förmedlar ett allmänt västerländskt ideal och med värderingar som bl.a. syftar till att omvandla individen till konsumtionsfaktor. I motionen framhålls också att efterkrigstidens materiella standardförbättringar för den svenska arbetarklassen inte följts av en alternativ kultursatsning, förenlig med arbetarklassens egna värderingar och ideologi. Den svenska arbetarklassen har inte fått tillräckligt stöd för att utveckla sin egen kultur och sina egna livsformer. Beträffande innehållet i övrigt i motionärernas motivering hänvisar utskottet till motionen.

Utskottet vill inledningsvis hänvisa till att, som framgår av den ovan lämnade redovisningen, bland de kulturpolitiska målen ingår att kulturpolitiken skall garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs. Som också angetts ovan råder enighet om de övergripande målen för kulturpolitiken och således även om målet rörande kulturarvet. Motionärernas förslag synes närmast ha till syfte att detta mål skall betonas starkare än vad som hitintills skett och/eller att målet skall preciseras ytterligare, varvid en möjlighet är att fastställa särskilda delmål.

I överensstämmelse med vad utskottet anfört om det ovan behandlade motionsyrkandet (Kr265 yrkande 1) anser utskottet *att* de fastställda målen är väl ägnade att läggas till grund för kulturpolitiken, *att* det inte finns skäl att göra någon inbördes prioritering mellan de olika målen *och att* olika partier utifrån sina värderingar kan ha olika uppfattningar om hur alla de eftersträvade målen bäst skall uppnås och att bedömningen i detta hänseende bör göras vid ställningstagandet till konkreta förslag.

Utskottet anser med hänvisning till det anförda att motionsyrkandet inte bör föranleda någon åtgärd av riksdagen.

I detta sammanhang kan det också finnas skäl att i korthet erinra om följande, som avser insatser och uttalanden rörande stärkandet av den svenska kulturen. Samhällets insatser inom kulturområdet är i enlighet med de kulturpolitiska målen inriktade på att konstnärliga uttrycksformer – såväl i språkligt som i annat avseende – skall få stöd som motvikt till det som i motionen beskrivs som obegränsad kommersiell masskultur. Som närmare berörs i det följande har svenskämnet fått en förstärkt ställning på högstadiet; i 1985 års budgetproposition (bil. 10 s. 17) framhölls att ämnet svenska utgör det kanske viktigaste instrumentet för att förmedla vårt gemensamma kulturarv till nya generationer. Enligt beslut under förra riksmötet skall en särskild klassikerserie för skolan ges ut. I sitt yttrande till konstitutionsutskottet över proposition 1984/85:199 om radio- och TV-sändningar i kabelnät uppehöll sig kulturutskottet ingående vid de kultur- och mediapolitiska effekterna av förslag i propositionen (se KrU 1984/85:6y s. 4–6). Utskottet framhöll därvid att när ny teknik – såsom satelliter och kabelnät för ljudradio- och TV-sändningar – tas i bruk är det enligt utskottets uppfattning viktigt att de kulturpolitiska målen är vägledande för planering och åtgärder. Utskottet ansåg vidare att det är av utomordentlig betydelse att den nationella kulturen inom landet som helhet och i de olika delarna av landet kan hävda sig. Då det gäller Sveriges Radio och dess ansvar för hävdandet av den svenska kulturen får utskottet anledning att inom kort återkomma i samband med behandlingen av den

nyligen avlämnade propositionen om Sveriges Radios verksamhet m.m. (prop. 1985/86:99).

Utskottet tar här även upp till behandling ett yrkande i motion Kr265, vilket innehåller att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad i motionen anförts om *utbildningens betydelse för kulturen* (yrkande 2). Motionärerna framhåller att barnens kulturintresse grundläggs i hemmen och att skolan tillsammans med föräldrarna har ett stort ansvar för att intresset vidareutvecklas och förstärks. Bibliotek och museer har här en stor uppgift att fylla, framhåller motionärerna. De utvecklar sina synpunkter närmare och framhåller därvid bl.a. vikten av en god undervisning i svenska och av att stärka litteraturen i undervisningen.

Vid behandlingen av proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek framhöll utskottet (KrU 1984/85:21 s. 9) bl.a. att staten har tagit på sig ett ansvar för mångsidig läsfrämjande verksamhet, att det viktigaste fältet för statliga insatser är skolan och att staten kan påverka skolans arbete genom läroplaner och lärarutbildning. Vidare hänvisades till vad som i budgetpropositionen 1985 anförts och föreslagits om kultur i skolan (bil. 10 bl.a. s. 17–19). Statsrådet Bengt Göransson redovisade sin syn på skolans kulturansvar och behovet av en ökad betoning av kulturinslagen i skolan. Efter förslag i budgetpropositionen beslöt riksdagen om en utökning av antalet veckotimmar för ämnet svenska på högstadiet samt anvisade särskilda resurser – 15 milj. kr. – för utvecklingsarbete rörande kultur i skolan. Utskottet vill här också hänvisa till årets budgetproposition i vad avser den här aktuella frågan (se bl.a. bil. 10 s. 65). Även i propositionen för nästa budgetår föreslås att särskilda medel avsätts för att stimulera till ett utvecklingsarbete rörande kulturen i skolan. Det konstateras emellertid samtidigt bl.a. att kulturansvaret måste vara en av skolans viktigaste ordinarie arbetsuppgifter och måste bedrivas med de, trots allt, betydande resurser som reguljärt finns i skolan och inom kulturväsendet. Vidare framhålls att det kan finnas anledning att – utifrån erfarenheterna av den tvååriga satsningen med särskilda medel till kultur i skolan – återkomma till riksdagen med förslag till generella riktlinjer med åtgärder rörande skolans kulturarbete.

Utskottet anser att den lämnade redovisningen får utgöra ett svar på motionsyrkandet. Med hänsyn till de av regeringen föreslagna åtgärderna under de senaste åren och till att det i skolan i dag finns ett engagemang för att stimulera elevernas kulturintresse anser utskottet att motionsyrkandet inte påkallar någon riksdagens åtgärd. Detta avstyrks således.

Fråga om tillkallandet av en parlamentarisk beredning för att bl.a. vidareutveckla kulturpolitiken

Företrädare för centerpartiet vill enligt motion Kr268 att en parlamentarisk beredning skall tillkallas med uppgift att utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut samt formulera förslag till kulturpolitiska insatser fram till år 2000 (yrkande 1). Med 1974 års beslut som grund bör mål och uppgifter för

kulturpolitiken på 1990-talet preciseras. Motionärerna hänvisar till att centerpartiet i en tidigare motion (1983/84:2266, behandlad i KrU 1983/84:18 s. 9–11) presenterat några utgångspunkter för diskussionen om den framtida kulturpolitiken, vartill kommer bl.a. en rad utredningsresultat, erfarenheter från utvecklingsarbete och personliga debattinlägg som likaledes kan ligga till grund, då ett arbete påbörjas för att få till stånd en helhetsbedömning av kulturpolitikens framtida inriktning. Bland de frågor som bör övervägas av en kulturpolitisk beredning är enligt motionärerna frågor om kulturanslagens storlek och om ett kulturellt enprocentsmål för år 2000 bör uppställas samt om det finns kompletterande finansieringskällor som kan vara av intresse.

Utskottet vill erinra om att utskottet såväl år 1984 som år 1985 behandlat motioner av företrädare för centerpartiet om en utvärdering av effekterna av 1974 års kulturpolitiska beslut (1983/84:18 s. 9–11 och KrU 1984/85:16 s. 6–7). I utskottsbetänkandena har lämnats relativt utförliga redovisningar för vissa slutförda, pågående och planerade utredningar inom kultursektorn. På hemställan av utskottet har motionsyrkandena avslagits under hänvisning främst till att en utredning av det slag som föreslagits skulle kunna innebära risk för att angelägna delreformer skulle skjutas på framtiden under utredningstiden.

Det nu aktuella motionsyrkandet skiljer sig så till vida från de tidigare behandlade att motionärerna mot bakgrund av bl.a. det utredningsmaterial som kommit fram inom olika sektorer tonat ned behovet av kartläggningar och utvärderingar och, kort uttryckt, huvudsakligen vill ha en kulturpolitisk diskussion i den av dem begärda utredningen och, på grundval av diskussionen, förslag till vidareutveckling av 1974 års kulturpolitiska beslut i syfte att få fram en grund för kulturpolitiska prioriteringar på 1990-talet.

Utskottet konstaterar att motionen inte syftar till någon omprövning av 1974 års kulturpolitiska beslut. Enighet råder således om att de kulturpolitiska målen, som redovisats ovan (s. 4), skall gälla även i framtiden. I överensstämmelse med vad utskottet framhöll åren 1984 och 1985 i de ovan redovisade ärendena anser utskottet att en ny utredning rörande kulturpolitikens inriktning skulle innebära risk för att angelägna delreformer skjuts på framtiden under utredningstiden. Starka skäl måste därför finnas för att en övergripande utredning skall tillsättas.

Vid bedömningen av om sådana föreligger måste beaktas följande. Inom olika delar av kultursektorn kan man räkna med att särskilda utredningsuppdrag i syfte bl.a. att gjorda insatser skall utvärderas kommer att ges av regeringen och att översynsprojekt bl.a. av riksrevisionsverket kommer att initieras. Sådan utredningsverksamhet kan liksom hitintills läggas till grund för delreformer och ge stoff till den fortgående kulturpolitiska debatten. Av särskilt intresse – inte minst för den pågående regionaliseringsdebatten – är för närvarande det material som statens kulturråd tagit fram genom utredningen om kommunerna, staten och kulturen (KOSK) och som publicerats i Rapport från kulturrådet 1984:3. Innehållet i rapporten har uppenbarligen bidragit till att stimulera debatten i landsting och kommuner i kulturpolitiska frågor. Denna debatt har även av andra skäl, bl.a.

den pågående reformen på musikområdet (se bl.a. prop. 1985/86:114 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter), blivit livligare än tidigare. Det är enligt utskottets mening viktigt att den får fortgå. I den mån motionen syftar till en bedömning av resursfrågor på kulturområdet vill utskottet framhålla att dessa i första hand får prövas i budgetsammanhang. Som framgår av det följande får riksdagen anledning att i detta betänkande ta ställning även till insatser, bl.a. på teater- och museiområdet, som avser en längre tidsperiod än ett budgetår. I detta sammanhang kan nämnas att utbildningsdepartementet nyligen publicerat en översikt rörande reformer och anslagsutveckling på kulturområdet 1960/61–1985/86. Här bör också nämnas att utskottet i det följande behandlar frågor om sponsring och om kulturfonder.

Vad utskottet anfört i det föregående leder enligt utskottets mening till slutsatsen att motionsyrkandet bör avstyrkas (yrkande 1).

Uppgifter m.m. för centrala organ på kulturområdet. Riktlinjer för stöd

I två motioner – Kr265 (m) och Kr268 (c) – tas upp *frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd* bedriver. I den förstnämnda motionen kommer motionärerna i sammanhanget även in på principerna för fördelning av offentligt kulturstöd.

Enligt motion Kr265 bör kulturrådet avskaffas. I ett första steg bör dess uppdrag stegvis inskränkas genom att bl.a. utredningsverksamheten begränsas (yrkande 7). Motionärerna utvecklar utförligt skälen för sitt krav. Det offentliga kulturstödet – som är nödvändigt för att värna om vårt kulturarv och för att stimulera ett kulturellt nyskapande – har gradvis ökat och alltmer blivit styrande för kulturlivets utveckling. Stödet har i praktiken blivit ett hot mot kulturlivets utveckling och variation. En viktig anledning härtill är kulturrådets dominerande ställning som bidragsgivare. Härutöver har rådet även i andra avseenden fått ett dominerande inflytande över svenskt kulturliv; rådet har också en planerande funktion och har i uppgift att samla in statistik, utreda olika frågor och utvärdera aktiviteter. Motionärerna anser att de uppgifter som blir kvar sedan bl.a. utredningsverksamheten begränsats bör övertas av ett flertal oberoende organ och sammanslutningar. Härigenom skapas garantier, anser de, för att skiftande värderingar och ambitioner kan göra sig gällande. Möjligheter öppnas således till ökad valfrihet för kulturskapare.

Motionärerna tar också upp frågan om principerna för fördelning av offentligt kulturstöd. Dessa bör bygga på vissa kvalitetsbedömningar. Stödet bör riktas till verksamhet som har konstnärligt värde, det bör gå ut till kulturellt nyskapande och garantera det smala kulturutbudet (yrkande 6).

I den andra motionen, Kr268, intar företrädare för centerpartiet en ståndpunkt rörande kulturrådet, som i viss mån är motsatt den i motion Kr265, som ovan redovisats. Motionärerna vill att det i framtiden skall finnas ett kulturråd som – i riksperspektiv – följer upp riksdagens kulturpolitiska intentioner. Rådets uppgifter bör vara att, utifrån riksdagens kulturpolitiska helhetssyn, ha det övergripande ansvaret för de statliga

insatserna på kulturområdet. Myndighetsrollen bör inte splittras på flera centrala organ.

Utskottet har flera gånger tidigare och senast förra året vid behandlingen av budgetpropositionen och propositionen om litteratur och folkbibliotek tagit ställning till förslag om avskaffande av kulturrådet eller begränsning av rådets verksamhet som ett led i en avveckling av myndigheten på sikt (se KrU 1984/85:16 s. 22 och KrU 1984/85:21 s. 18). Liksom tidigare vill utskottet framhålla att det behövs en central myndighet på kulturområdet lika väl som på andra områden. Utskottet utgår liksom tidigare från att fortsatta ansträngningar görs för att effektivisera kulturrådets administration. Här bör vidare erinras om att en särskild utredare för närvarande gör en översyn av statens kulturråds framtida uppgifter m.m. (dir. 1985:20). I slutet av förra året redovisades i en promemoria, (Ds U 1985:16) Vissa allmänna överväganden rörande kulturrådets roll och huvuduppgifter, dess organisation och dess roll i budgetprocessen. Nämnas kan att det i direktiven bl.a. anges att utredaren bör utgå från att kulturrådets utredningsverksamhet i ökad utsträckning skall vara kopplad till regeringsinitiativ.

I fråga om fördelningen av offentligt kulturstöd vill utskottet erinra om att en rad självständiga organ svarar för fördelningen. Stöd utgår från såväl stat som landsting och kommuner. Det statliga kulturstödet fördelas inte bara av kulturrådet utan även av en rad andra myndigheter och organ, bland dem konstnärsnämnden, riksarkivet, riksantikvarieämbetet och Svenska institutet. Då det gäller kulturrådets bidragsfördelande uppgifter kan det finnas skäl att vidta vissa förändringar, en uppfattning som kommer till uttryck i den ovan nämnda promemorian om kulturrådets roll, uppgifter och organisation.

Utskottet är således inte berett förorda förslag som syftar till att kulturrådet avskaffas. Med hänsyn härtill och till att det pågående utredningsarbetet inte bör föregripas avstyrker utskottet motion Kr265 yrkande 7 och motion Kr268 yrkande 2.

Då det gäller *principerna för fördelning av kulturstöd* anser utskottet att det inte är motiverat att riksdagen gör några generella uttalanden i frågan. Denna ståndpunkt står i överensstämmelse med vad utskottet inledningsvis anfört då det gäller önskemål om komplettering av de kulturpolitiska målen. Ett av dessa innehåller att kulturpolitiken skall möjliggöra konstnärlig och kulturell förnyelse. Motionsyrkandet är således i viss mån tillgodosett. Utskottet vill vidare framhålla att riksdagen, liksom hittills varit fallet, i samband med medelsanvisningen för visst kulturstöd kan fastställa riktlinjer för medelsanvändningen.

Med hänsyn till det anförda och till det pågående utredningsarbetet rörande kulturrådet avstyrker utskottet motion Kr265 yrkande 6.

Stöd till regional kulturverksamhet, m.m.

Enligt de år 1974 fastställda kulturpolitiska målen skall kulturpolitiken främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet. Den skall vidare bl.a. utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov.

Till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner samt till regionala museer och regionala bibliotek utgår stöd i form av bidrag till ett antal grundbelopp. Riksdagen fastställer det totala antalet grundbelopp för resp. ändamål. Fördelningen på institutioner görs av statens kulturråd. I enlighet med riksdagens principbeslut hösten 1984 skall huvuddelen av verksamheten vid regionmusiken och Rikskonserter överföras till landstingen fr.o.m. den 1 januari 1988. Utskottet kommer senare under våren att behandla ett regeringsförslag (prop. 1985/86:114) om en nyligen träffad överenskommelse i frågan, vilken bygger på riksdagens tidigare principbeslut. Den regionala kulturminnesvården har sedan år 1976 en organisation med länsantikvarier knutna till länsstyrelserna.

I två motioner, Kr268 (c) och Kr270 (vpk), tas upp *övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet*. Enligt motion Kr268 bör det göras en utvärdering som belyser hur stödet till de regionala institutionerna kommit de skilda regionerna till godo. Därvid bör belysas frågan huruvida det är de mest underförsörjda regionerna som har fått mest stöd eller om de redan relativt starka med hjälp av stödet kunnat närma sig huvudstadsutbudet. Vidare bör belysas om vi håller på att få en kulturell centralisering till länens huvudorter. Motionärerna menar att syftet med decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken måste vara att kultursatsningarna skall komma alla bygder till godo. Det bör enligt motionen också övervägas om det är möjligt att med frångående av grundbeloppssystemet konstruera ett bidragssystem som innebär att någon form av schablonbidrag skall utgå och som skall ge ökad frihet åt människorna i resp. regioner att utifrån lokala förutsättningar forma sin kulturpolitik. En möjlighet är att låta bidragssystemet få en konstruktion som är likartad med den som gäller i fråga om den kommunala skatteutjämningen.

Även i motion Kr270 förordas att det – på längre sikt – utarbetas ett nytt system för det regionala kulturstödet, där kulturell jämlikhet mellan landets kommuner bör vara ledstjärna. För att motverka en kulturell utarmning i regionerna och samtidigt undvika en ökning av externfinansiering i form av sponsring bör det statliga stödet ökas. Även förslag om finansieringen av ett förstärkt kulturstöd bör utarbetas. På kort sikt bör enligt motionärerna det statliga stödet kraftigt ökas inom ramen för det nuvarande grundbidragssystemet. Motionärerna anser att därvid särskilt de större kommunernas behov och roll i kulturpolitiken måste beaktas. Teater-, dans- och musikinstitutionerna i dessa kommuner – bland dem Göteborg och Malmö – har regionalt ansvar för betydligt fler människor än kommunernas egna invånare. I motionen pekas också på möjligheten att man indelar landet i ett antal kulturcentra och därigenom med ökade statliga resurser och en samlad kommunal och landstingskommunal insats säkerställer kulturbehovet för ett stort antal människor.

Utskottet har vid olika tillfällen under senare år understrukit vikten av att statsmakterna strävar efter att leva upp till det inledningsvis angivna decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken. Utskottet har också starkt framhållit att det primära ansvaret för den regionala kulturverksamheten åvilar landstingen och kommunerna. Samtidigt har utskottet pekat på att det statliga grundbidragssystemet har inneburit en stimulans för landsting

och kommuner att starta regionala och lokala institutioner. Utvecklingen sedan 1974 visar att i den mån ytterligare grundbelopp tillkommit dessa med ett fåtal undantag beräknats för institutioner utanför storstadsområdena. Utskottet har senast vid budgetbehandlingen förra året (KrU 1984/85:16 s. 8) framhållit att utbyggnad av kulturverksamheten i underförsörjda regioner tillhör de uppgifter som måste prioriteras under de närmaste åren. Utskottet har vidare bl.a. påpekat att decentraliseringssträvandena måste ses i ett relativt långt tidsperspektiv. Det kan också finnas anledning att här erinra om att utskottet inte varit berett att förorda att nuvarande resurser inom grundbidragssystemet omfördelas från institutionerna i storstadsområdena för att tillgodose decentraliseringsmålet. Slutligen bör nämnas att utskottet också motsatt sig en nedskärning av verksamheten vid centrala institutioner, som står utanför grundbidragssystemet; verksamheten vid de centrala institutionerna är av vital betydelse för att stimulera utvecklingen inom kulturlivet.

Vad utskottet sålunda anfört i olika sammanhang står väl i överensstämmelse med regeringsförslag som lagts fram, bl.a. i budgetpropositioner. I årets budgetproposition ägnar regeringen stor uppmärksamhet åt stödet till regionala kulturinstitutioner m.m. Den föreslår en utbyggnad av stödet i olika avseenden. Samtidigt prövas olika vägar för att få till stånd ett bättre nationellt utnyttjande av de centrala kulturinstitutionernas resurser (se sammanfattning härav i bil. 10 s. 50–51).

Utskottet, som under de olika anslagspunkterna närmare kommer att pröva behovet av medelsanvisning, ställer sig bakom förslaget i budgetpropositionen om en förstärkning av bl.a. de regionala teater- och museistöden. I propositionen räknar kulturministern med att uppbyggnaden av stödet till de regionala teater- och dansinstitutionerna samt museerna bör kunna fullföljas under den kommande treårsperioden genom en total förstärkning om 100 grundbelopp, varav 65 avser teaterområdet och 35 museiområdet. Som en första etapp i denna uppbyggnad har beräknats en satsning för nästa budgetår om 25 grundbelopp för de regionala teatrarna och 10 grundbelopp för museerna. De nya grundbeloppen är avsedda för de mindre teatrarna och museerna. Utvecklingen av länsbiblioteksstödet föreslås fortsätta i enlighet med förra årets beslut om litteratur och bibliotek. Även viss förstärkning av folkrörelsearkiven föreslås i propositionen.

Då det gäller de konkreta motionsyrkandena vill utskottet mot bakgrund av den lämnade redovisningen anföra följande.

En särskild utvärdering av det regionala stödet kan inte nu förordas. I den tidigare i detta huvudavsnitt nämnda rapporten om kommunerna, staten och kulturen (KOSK) har tagits fram ett brett underlag för diskussion om den framtida kulturpolitiken. Betydande uppmärksamhet ägnas i rapporten åt statens stöd till regional och lokal kultur. Här bör också nämnas att regeringen nyligen uppdragit åt statistiska centralbyrån att i nära samråd med statens kulturråd utarbeta ett program för utveckling av kulturstatistiken.

Utskottet är inte heller berett att förorda utredningsinsatser syftande till en helt ny konstruktion av det statliga stödet till regional kulturverksamhet. Som utskottet framhöll förra året skulle den ännu pågående utbyggna-

den av denna verksamhet allvarligt kunna störas av en omfattande omläggning av det statliga stödet. Inom vissa områden kan det dock finnas behov av en komplettering av grundbeloppssystemet. I detta hänseende hänvisar utskottet till att vissa län valt att lösa sin teaterförsörjning på annat sätt än genom en länsteater. I budgetpropositionen föreslås särskild medelsanvisning till tre sådana län. Utskottet vill här också hänvisa till att ett särskilt statsbidragssystem kommer att gälla på musikområdet efter omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter och att erfarenheterna från detta system i ett längre perspektiv kan få betydelse för bedömningen även av grundbidragssystemet.

Då det gäller frågan om förstärkning av det regionala kulturstödet på kort sikt – en fråga som främst tas upp i motion Kr270 – är frågan i hög grad beroende av vilka resurser som kan ställas till förfogande för ändamålet. Någon särskild framställning till regeringen är inte påkallad främst med hänsyn till de klara ställningstaganden till decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken som utskottet och regeringen gjort i enlighet med vad som redovisats i det föregående. Vid bedömningen beaktar utskottet också att utskottet ställt sig bakom den av kulturministern förordade treåriga satsningen på teater- och museiområdet, vilken avser mindre institutioner. Frågan om insatser även för vissa institutioner som inte kan hänföras till denna grupp berörs närmare i det följande, då utskottet behandlar motioner om institutioner i Göteborg och Malmö.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr268 yrkande 4 och motion Kr270.

Frågan om *främst det statliga stödet till teater-, dans- och musikinstitutioner i Göteborg och Malmö* tas upp i motionerna Kr271 (fp) och Kr272 (s).

I motion Kr272 vill motionärerna ha en utredning om teatrarnas ekonomiska och konstnärliga situation och deras roll i resp. regioner. Motionärerna framhåller bl.a. att teaterinstitutionerna i de båda städerna fyller en viktig kulturell funktion i regionerna. Kommunernas ansträngda ekonomi i förening med det faktum att antalet grundbelopp till teatrarna står i dålig relation till det totala antalet årsverk vid dessa gör att teatrarnas verksamhet snart behöver omprövas. Enligt motionärerna måste man i första hand dra ned på verksamheten utanför de stora scenerna, bl.a. förortsteater och skolteater. Programvalet kommer att påverkas så att detta får en mer publikfriande inriktning. I avvaktan på resutatet av den begärda utredningen måste enligt motionärerna temporära insatser göras. De föreslår därför att 5 milj. kr. tillförs teatrarna genom en överföring av medel, som föreslås anvisade för en resultatutjämningsfond till Dramatiska teatern. Detta yrkande (yrkande 2) behandlas formellt under punkterna 13 och 16 (s. 43 och 47).

I motion Kr271 anförs liknande synpunkter. Motionärerna belyser problemen för Göteborg och Malmö med en rad siffror som enligt motionärerna tyder på att Stockholm under senare år relativt sett fått större resurstillskott än de nämnda kommunerna. Motionärerna medger att särskilda satsningar skall göras i huvudstaden som nationellt kulturcentrum. De

anser emellertid att, då fortsatta statliga satsningar på institutioner inom kultursektorn skall göras, det är angeläget att man uppmärksammar behovet av sådana insatser i Göteborg och Malmö.

Utskottet kan liksom motionärerna konstatera att teater-, dans- och musikinstitutionerna i bl.a. Göteborg och Malmö tillförts betydande resurser genom kommunala insatser och att skillnaden mellan antalet årsanställda och antalet grundbelopp är stort för institutionerna. Dessa har stor kulturpolitisk betydelse för regioner som också omfattar ett stort antal andra kommuner. Det är förståeligt att de kommuner, i vilka institutionerna finns, inte minst i den nuvarande ekonomiska situationen kan ha svårigheter att tillföra ytterligare resurser eller t.o.m. att behålla de nuvarande resurserna för ändamålet.

Utskottet vill samtidigt erinra om den modell för regional samverkan på musikområdet som nu finns bl.a. i Västsverige och Skåne. I båda fallen sker en samverkan mellan landsting och primärkommuner (se KrU 1984/85:7 s. 10).

I fråga om motionsyrkandena, som reellt sett främst syftar till ökade statliga bidrag, vill utskottet anföra följande. Utskottet har ställt sig bakom regeringens förslag om en förstärkning av antalet grundbidrag till små institutioner på teater- och musikområdet under en treårsperiod. Utskottet förutsätter dock att regeringen uppmärksammar de i motionerna redovisade problemen. Huruvida det är möjligt att göra tillfälliga punktinsatser inom ramen för de extraresurser som finns, får också prövas av regeringen. Det är enligt utskottets mening inte nödvändigt med något riksdagens initiativ i frågan, eftersom, enligt vad utskottet inhämtat, utbildningsdepartementet bl.a. genom en uppvaktning av företrädare för Göteborgs stadsteater fått sin uppmärksamhet riktad på det här aktuella problemet. Vad utskottet anfört innebär också att utskottet inte är berett att förorda någon särskild medelsanvisning till teatrarna i Göteborg och Malmö. Med anledning av vad som anförts i motion Kr272 om den risk som finns för nedskärning av teatrarnas verksamhet vill utskottet tillägga att prövningen av vilka nedskärningar som skall göras bör ske med beaktande av de kulturpolitiska målen. I detta sammanhang kan betydelsen av förorts- och skolteater särskilt understrykas.

I enlighet med det anförda erfordras inte någon riksdagens åtgärd med anledning av motionerna Kr271 och Kr272 yrkande 1.

Trots den kraftiga utbyggnaden av regionala kulturinstitutioner ger det *institutionella svenska kulturlivet ett mycket centraliserat intryck*, framhålls det i motion Kr268 (c). Det är främst satsningar på Operan, Dramaten och de statliga museerna i Stockholm som gör att denna bild av centralisering uppstått. Enligt centerpartiets mening är det nu angeläget att kulturpolitikens decentraliseringsmål utvecklas genom att dessa institutioners ansvar för kulturlivet i hela landet markeras och utvecklas. Institutionerna utgör en nationell resurs som inte skall förbehållas enbart Stockholmsområdet. Motionärerna ger en rad exempel på lämpliga åtgärder i motionens syfte, bl.a. ökad turnéverksamhet, ökad samverkan mellan radio/TV och olika kulturinstitutioner – även fastläggandet av principer härför utöver vad den i budgetpropositionen föreslagna engångsanvisningen innebär (se

s. 26 nedan) – och ökad utlåning från de statliga museerna i Stockholm till de regionala samlingarna. Motionärerna anser att ett kulturpolitiskt utvecklingsarbete i här redovisat avseende bör ske. Detta kan med fördel göras inom den i motionen förordade parlamentariska kulturberedningen (se s. 7 ovan).

Utskottet vill framhålla att den i motionen aktualiserade frågan har uppmärksammats i årets budgetproposition (bil. 10 s.52–53). Där framhålls att det ter sig naturligt att vissa i propositionen föreslagna satsningar på de centrala kulturinstitutionerna kombineras med en strävan att få till stånd ett bättre nationellt utnyttjande av de resurser som de centrala institutionerna har. Utskottet instämmer häri. Synsättet överensstämmer med det som kommer till uttryck i motionen.

I propositionen hänvisas till den pågående museiutredningen i kulturrådets regi och till att diskussioner förs mellan kulturrådet, teatrarna och Sveriges Radio om möjligheterna till ökad radiering och televisering av teaterföreställningar.

Med hänsyn bl.a. till vad som anförs i budgetpropositionen anser utskottet det inte erforderligt med någon åtgärd av riksdagen med anledning av motionsyrkandet (yrkande 3). Vid denna bedömning beaktar utskottet att, enligt vad utskottet inhämtat, utbildningsdepartementet haft överläggningar med olika teatrar om bl.a. turnéverksamheten. Utskottet har vidare inhämtat, att regeringen överväger att uppdra åt kulturrådet att närmare följa teatrarnas turnéverksamhet. Utskottet vill också hänvisa till att utskottet med anledning av ett särskilt motionsyrkande får anledning att i samband med beredningen av proposition 1985/86:99 om Sveriges Radios verksamhet m.m. inom kort överväga Sveriges Radios ansvar för televiseringskostnader för teaterföreställningar.

I detta sammanhang behandlas även motion Kr275 (c). Motionärerna utvecklar närmare den ovan aktualiserade frågan såvitt avser de statliga konstmuseerna. En offensiv och målmedveten satsning på att göra *konstskatterna tillgängliga för människor i hela landet* måste inledas. Tanken bakom motionen sammanfattas i följande ord: Konstskatterna till Dalarna och Norrland i stället för i museernas dunkla magasin.

Statens kulturråd skall, som ovan angetts, utreda de centrala museernas uppgifter och ansvar för landets museiväsende. Enligt uppdraget skall kulturrådet särskilt beakta vissa frågor, bland dem de centrala museernas uppgifter i förhållande till landets övriga museiväsende, bl.a. när det gäller depositioner. Styrelsen för kulturrådet har antagit riktlinjer för utredningsarbetet. I dessa anges bl.a. att behovet av en ökad depositionsverksamhet bör undersökas.

Med hänvisning till den lämnade redovisningen och då utredningsarbetet inte bör föregripas bör enligt utskottets mening motionen inte föranleda någon åtgärd av riksdagen.

Utskottet behandlar i detta avsnitt slutligen motion Kr268, såvitt däri yrkas att det under ett *nytt reservationsanslag* skall anvisas 2 milj. kr. som skall ställas till kulturrådets disposition *för regional utveckling* (yrkande 9). Motionärerna vill att beloppet skall användas för att främja utveckling

och nytänkande inom regioner och kulturområden, dels med inriktning på regional utjämning, dels med öppenhet att pröva nya verksamhetsformer.

Den restriktivitet som måste iakttas såväl då det gäller medelsanvisning under hittillsvarande anslag som inte minst i fråga om nya anslag gör att utskottet inte kan tillstyrka motionsyrkandet. Detta avstyrks således.

Utskottet vill här också nämna att under punkt 3 behandlas ett yrkande om stöd till ett utvecklingsprojekt inom Skaraborgs län.

Sponsring. Kulturfonder

I detta avsnitt behandlar utskottet *dels* frågan om sådan bidragsgivning från enskilda och företag till kulturinstitutioner som kallas sponsorverksamhet eller sponsring, *dels* frågan om inrättande av en eller flera kulturfonder.

Frågan om *sponsring* har behandlats av utskottet flera gånger de senaste åren, bl.a. i betänkandet KrU 1984/85:16 (s. 12–14, 77–79).

Enligt motion Kr207 (vpk) bör riksdagen uttala att sponsring inom kulturlivet ej bör förekomma (yrkande 4). Motionärerna framhåller bl.a. att i motsats till de statliga kulturanslagen med sina övergripande prioriteringar och allsidiga satsningar, som utgår från i demokratisk ordning beslutade kulturprogram, är kapitalets sponsring i sin ensidighet och målinriktning ett oerhört hot mot den konstnärliga friheten och yttrandefriheten. Motionärerna anser att företagens ökade kulturella intressen bör tas till vara på det sättet att de får möjlighet medverka i en särskild kulturfond. I motionen framställs särskilda yrkanden rörande en sådan fond. Dessa yrkanden behandlas i det följande under förevarande avsnitt.

I motion Kr265 (m) vill motionärerna att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna sin positiva syn på sponsringen (yrkande 8). Motionärerna framhåller att intresset för sponsring av kulturaktiviteter ökat markant även i Sverige under senare år. Genom stöd från enskilda och företag berikas kulturlivet i dess helhet. Sponsring möjliggör kulturella arrangemang som eljest inte skulle ha kommit till stånd. Motionärerna pekar på att sponsorpengar har satsats på utställningar, gästspel och utbildning av unga konstnärer. Insatser på kulturområdet ger företag en goodwill som många är villiga att betala för. Samtidigt bör framhållas att företag självfallet inte vore villiga att satsa medel på kulturella aktiviteter om de inte hade klart för sig att detta medför höjt anseende hos allmänheten och hos andra företag. I ett marknadsekonomiskt system kan sponsring leda till ett stigande kulturellt intresse hos allmänheten.

I utskottets betänkande KrU 1983/84:18 (s. 8) återgavs det uttalande om sponsring från föredragande statsrådet som fanns intaget i 1984 års budgetproposition. Statsrådet hade bl.a. anfört att det inom vissa områden såsom industriminnesvården och kultur i arbetslivet kan vara motiverat att företagen stöder eller helt svarar för kulturverksamheten. Inom andra områden kan man enligt statsrådets mening inte underskatta riskerna för en snedvridning av kulturinstitutionernas verksamhet om t.ex. tillfälliga evenemang gynnas på bekostnad av basarbetet.

Utskottet vill framhålla att sponsring, som i praktiken innebär att delar av kulturen utnyttjas främst för de stora företagens marknadsföring, måste skiljas från den äldre form av stöd till kultur och kulturutövare som brukar betecknas som mecenatskap.

Utskottet erinrar om att riksdagen åren 1984 och 1985 anslutit sig till vad föredragande statsrådet i enlighet med den lämnade redovisningen anfört om sponsring i 1984 års budgetproposition. Riksdagen har samtidigt avslagit motionsyrkanden av likartat slag som de nu aktuella yrkandena (KrU 1983/84:18, reservation 3 och KrU 1984/85:16 reservation 6). Utskottet vill åter betona vikten av att olika former av sponsring inte leder till att verksamheten påverkas. Som utskottet tidigare framhållit (se bl.a. KrU 1982/83:24 s. 5) visar erfarenheterna från andra länder att det främst är kulturinstitutionerna och den etablerade konsten som får sponsorstöd. Om så skulle bli fallet även i Sverige skulle ytterligare ekonomisk obalans kunna uppstå till nackdel för konst som söker nya vägar.

Som kulturrådet framhållit kan bidragsgivningen i form av sponsring sannolikt inte på ett väsentligt sätt bidra till ändrade ekonomiska förutsättningar för kulturverksamheten. Enligt vad utskottet tidigare uttalat anser utskottet att regeringen noga bör följa utvecklingen beträffande sponsorverksamhet. Det är härvidlag viktigt att de kulturpolitiska målen beaktas och att man uppmärksammar effekterna på kulturlivet. Erfarenheterna från senare år i fråga om sponsring i vårt land ger enligt utskottets mening särskild anledning till vaksamhet på området.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion Kr207 yrkande 4 och motion Kr265 yrkande 8.

För stöd till olika ändamål inom kultursektorn bör en eller flera *kulturfonder* inrättas. Detta förordas i två motioner, en från moderata samlingspartiet och en från vänsterpartiet kommunisterna. Självfallet skiljer sig utgångspunkterna för yrkandena från varandra, bl.a. som följd av partiernas olika inställning till sponsring.

I motion Kr265 (m) är huvudinriktningen av förslaget att statliga åtgärder för bildandet av kulturfonder skall vidtas. Syftet är att företag och enskilda skall stimuleras att ge stöd till fonderna. Eftersom det svenska kulturlivet inte kan räkna med att kunna utvecklas enbart genom vidgade statliga insatser är det nämligen viktigt att andra vägar prövas för att inte kulturlivet skall stagnera. Det finns i vårt samhälle i dag en växande insikt om att privata initiativ måste till för att skapa ett levande kulturliv med utrymme för genomförande av nya projekt. Det är viktigt att vidgade möjligheter skapas till privata insatser på kulturområdet för att därmed sådana medel skall kunna tas till vara som kan finnas tillgängliga för kulturen men som av olika skäl inte i dag kommer kulturlivet till godo.

Motionärerna har ej velat förorda att bidrag till kulturlivet skulle vara avdragsgilla vid inkomstbeskattningen men anser att staten kan aktivt medverka i uppbyggnaden av ett stöd till kulturfonder på annat sätt, exempelvis genom att staten går in med bidrag som svarar mot hälften av skänkta medel upp till ett visst belopp. En stödmöjlighet, anför motionä-

rerna, är att medel som testamenteras till en kulturfond befrias från arvsskatt. Det statliga tillskottet bör uppgå till minst 10 milj. kr. per år.

Motionärerna pekar på flera tänkbara konstruktioner då det gäller kulturfonder. En möjlighet är att inrätta endast en svensk kulturfond. En sådan skulle kunna bidra till att finansiera kulturverksamhet av olika slag, dock inte för att permanent stödja viss verksamhet. Även stipendier skulle kunna utgå, eventuellt från särskilda fonder. Man kan även tänka sig regionala fonder och fonder för särskilda kultursektorer, t.ex kulturminnesvården.

I den andra motionen, Kr207 (vpk), är utgångspunkterna dels att det är nödvändigt att utveckla den svenska nationella kulturen – denna fråga diskuteras ingående i det föregående (s. 5–7) – dels att sponsring utgör ett starkt hot mot den konstnärliga friheten och yttrandefriheten. Motionärerna vill att företagens ökade kulturella intressen skall tas till vara på det sättet att de får en möjlighet att ge bidrag till en särskild kulturfond, som bör användas för att främja den svenska nationella kulturens utveckling. Administrationen bör ske genom eller i samarbete med statens kulturråd.

Utskottet anser att förslagen i motionen som syftar till att en eller flera kulturfonder skall komma till stånd är intressanta och värda att göras till föremål för närmare överväganden. I olika sammanhang aktualiseras behovet av insatser på kulturområdet, som det kan vara svårt att tillgodose genom medel från stat, landsting eller kommun. Detta gäller såväl insatser av investeringskaraktär som särskilda projekt inom olika kultursektorer. I sådana fall ges ibland stöd av enskilda och företag. Enligt utskottets mening skulle fördelar stå att vinna om viljan att ge stöd till kulturen kunde kanaliseras genom någon form av fondbildning. Det skulle i så fall vara möjligt med snabba insatser då sådana är nödvändiga exempelvis för att rädda ett projekt samt att ge stöd under en följd av år till mer omfattande investeringar. Inte minst viktigt är att man genom en fondbildning skulle kunna nå en prioritering mellan olika resursbehov på kulturområdet. Det kan möjligen också antas att en fondkonstruktion kan "dra till sig" medel. Utskottet anser att de aktuella motionerna visar att partier med vitt skilda synsätt i fråga om sponsring kan ha en sammanfallande syn på behovet av sådana fonder.

Utskottet anser således att det är motiverat att möjligheterna övervägs att skapa en eller flera kulturfonder. Utskottet är inte berett att nu ta ställning för någon av de lösningar rörande kulturfonder som mer eller mindre detaljerat angetts i motionerna. Utskottet vill dock så till vida uttala sig i detta avseende, att utskottet avstyrker förslaget i motion Kr207 (vpk) att det skall upprättas en fond med inriktningen att främja den svenska nationella kulturens utveckling (yrkande 3). Frågan bör ses ur ett mer omfattande perspektiv. Utskottet hänvisar i övrigt till framställningen under rubriken Riktlinjer för kulturpolitiken, m.m. (s. 4 ovan).

Utskottet vill här peka på några av de frågor som bör övervägas:

1. Skall det finnas en eller flera riksfonder eller ett antal regionala fonder?
2. Skall det finnas särskilda fonder för olika kultursektorer?
3. Hur skall fondens eller fondernas ändamål preciseras (investeringsändamål, projekt etc.)?

4. Skall fonden eller fonderna få stiftelseform eller skall någon annan juridisk konstruktion för dessa väljas?
5. Vilka intressen skall vara företrädda i fondens eller fondernas ledning?
6. Skall viss del av fondens eller fondernas kapital få tas i anspråk för utdelning?

Beträffande frågan om vilka intressen som skall vara företrädda i fondens eller fondernas ledning vill utskottet tillfoga synpunkten att det finns skäl att ge kulturarbetarna starkt inflytande och att det kan finnas anledning att även låta företrädare för kulturinstitutionerna få ett inflytande i ledningen. Folkrörelseinflytandet bör också övervägas.

En utgångspunkt för övervägandena bör vara att staten på något sätt verkar för tillkomsten av en eller flera kulturfonder. Då det däremot gäller frågor om ekonomiska bidrag från staten och därmed jämställda förmåner, exempelvis befrielse från arvsskatt, bör utgångspunkten för arbetet vara att möjligheterna skall undersökas på vilket sätt staten kan främja fondernas verksamhet men att ett kontinuerligt statligt stöd inte skall utgöra en nödvändig förutsättning för deras tillkomst. I sammanhanget vill utskottet erinra om den möjlighet som kan finnas att ge bidrag av lotterimedel från intäkter från det s.k. kulturlotteriet, som ordnas varje år. Parentetiskt bör här nämnas att utskottet senare kommer att behandla ett antal motionsyrkanden om lotterifrågor, bl.a. ett yrkande från företrädare för centerpartiet om inrättande av en kultur- och folkrörelsefond baserad på vinstmedel från statlig spelverksamhet (motion 1985/86:Kr268 yrk. 8).

Det bör ankomma på regeringen att ta ställning till hur de frågor som tagits upp i det föregående bör göras till föremål för närmare överväganden.

Vad utskottet anfört om kulturfonder bör riksdagen med anledning av motionerna som sin mening ge regeringen till känna.

Kulturarbetarnas villkor

Förra året behandlade utskottet olika frågor om kulturarbetarnas villkor. Detta skedde dels i yttrande till skatteutskottet över proposition 1984/85:93 om kulturarbetarnas skatteförhållanden m.m. (KrU 1984/85:4 y), dels i utskottets betänkande över kulturbudgeten (KrU 1984/85:16 s. 14–17).

På hemställan av skatteutskottet biföll riksdagen propositionen (SkU 1984/85:28, rskr. 1984/85:227). Reformen innebär bl.a. följande. Vissa avgifter från tiden innan en verksamhet utvecklats till rörelse skall få dras av i efterhand. Vidare skall kulturarbetare och andra rörelseidkare få göra avdrag i vissa fall för arbetslokal i den egna bostaden. Inkomst i form av bidrag och stipendier från Sveriges författarfond och konstnärsnämnden skall utgöra A-inkomst. Slutligen förutsätts taxeringen för kulturarbetarna bli mera enhetlig.

Kulturutskottet behandlade i budgetbetänkandet flera motioner, vari föreslogs att en ny utredning om kulturarbetarnas villkor skulle tillsättas. I en av motionerna begärdes att den föreslagna nya utredningen skulle pröva även frågan om införandet av ett särskilt inkomstslag för kulturarbetare.

Utskottet avstyrkte motionerna. Härvid lämnade utskottet bl.a. en relativt utförlig redovisning för vilka möjligheter som finns då det gäller att få fram uppgifter om kulturarbetarnas villkor. Utskottet hänvisar till framställningen. Vidare anförde utskottet att möjligheterna för kulturarbetarna att få sysselsättning inom det egna yrkesområdet är i hög grad beroende av att det finns en väl fungerande arbets- och uppdragsförmedling för dem. Utskottet hänvisade i sammanhanget till AMS-kommitténs arbete.

Utskottet anförde också att frågan om införandet av ett särskilt inkomstslag för kulturarbetare ingående prövats av kulturskattekommittén, som redovisat en rad skäl som talar mot att kulturarbetarna skulle särbehandlas genom att ett sådant inkomstslag infördes. Vidare hänvisade kulturutskottet bl.a. till att skatteutskottet uttalat att kulturarbetarnas speciella situation bör lösas på annat sätt än genom införandet av ett särskilt inkomstslag eller ett särskilt rörelsebegrepp för kulturarbetare.

Kulturutskottet anförde slutligen följande:

Kulturutskottet anser att det inte finns anledning anta att en förnyad utredning av frågan om ett särskilt inkomstslag för kulturarbetare skulle leda till en annan slutsats än den vartill kulturskattekommittén kommit. Utskottet anser också att de förändringar av skattereglerna för bl.a. kulturarbetarna som nu genomförs på grundval av förslagen i proposition 1984/85:93 bör vara i kraft en tid innan en ny, omfattande utredning om skatteförhållandena för dessa grupper övervägs.

Sammanfattningsvis anser utskottet att en ny utredning, som skulle avse kulturarbetarnas ekonomiska och sociala villkor, inte är den väg som nu bör väljas för att åstadkomma förbättringar av kulturarbetarnas villkor i angivna hänseende. En rad förbättringar har genomförts under den gångna tioårsperioden. Den samhällsekonomiska situationen begränsar för närvarande möjligheterna att väsentligt öka insatserna för kulturarbetarna. Detta får dock inte hindra statsmakterna, kommunerna och landstingen att direkt och indirekt göra fortsatta insatser för att kulturarbetarna skall få möjlighet att leva och skapa under drägliga villkor, något som gagnar hela samhället. Självfallet är det inte minst i ett läge då resurserna är särskilt knappa av vikt att dessa sätts in för åtgärder som är särskilt angelägna. För statsmakternas del är det av stor betydelse att kulturrådet och andra berörda myndigheter och organ nära följer utvecklingen inom sitt kompetensområde och föreslår de åtgärder som bedöms nödvändiga. Det får därefter ankomma på regeringen och riksdag att ta ställning till förslagen och därvid göra erforderliga prioriteringar i fråga om användningen av tillgängliga reformmedel.

I motion Kr313 (fp) framställs ett yrkande som är likartat med yrkandet i en av de motioner som väcktes förra året, och för vars behandling i utskottet ovan redovisats. Motionärerna vill således att en ny utredning skall tillsättas med uppgift att förutsättningslöst utreda kulturarbetarnas situation. I utredningsuppdraget bör ingå att frågan om särskilt inkomstslag för kulturarbetare skall prövas noga.

Utskottet anser att det inte finns anledning att nu inta en annan ståndpunkt i den här aktuella frågan än vad utskottet och riksdagen gjorde förra året. Utskottet vill som komplettering till den ovan nämnda redovisningen erinra om att regeringen – på grundval av förslag av AMS-kommittén –

nyligen lagt fram ett förslag om att de nuvarande kulturarbetssektionerna på vissa arbetsförmedlingar skall omvandlas till kulturarbetsförmedlingar inom länsarbetsnämnderna och ges en starkare ställning inom arbetsmarknadsverkets organisation (prop. 1985/86:138). Utskottet vill vidare hänvisa till att det ännu är för tidigt att dra några slutsatser av effekterna av de beslut på skatteområdet som fattades förra året; de nya reglerna tillämpas första gången vid årets taxering (se även SkU 1985/86:35).

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr313.

Motverkande av narkotikapropaganda

I en till konstitutionsutskottet hänvisad motion, K405 (c), yrkas att riksdagen skall besluta om att förbud mot narkotikapropaganda införs i narkotikastrafflagen. Med hänvisning till motiveringen i nämnda motion yrkas i motion Kr227 (c) dels att riksdagen beslutar uttala sig för att statens biografbyrå och andra medieövervakande organ även får till uppgift att stoppa narkotikapropaganda (yrkande 1), dels att riksdagen beslutar uttala sig för att statens kulturråd ej får ge kulturstöd till narkotikapropagerande popgrupper (yrkande 2).

Utan att gå in på någon bedömning av yrkandet i motion K405 vill utskottet framhålla att ett bifall till detta skulle tillgodose även yrkandet beträffande statens biografbyrå. Enligt biografförordningen får nämligen biografbyrån vägra godkänna film eller del av film, om biografbyrån finner förevisandet därav uppenbarligen strida mot allmän lag.

Här finns också skäl nämna att i biografförordningen stadgas, att biografbyrån inte får godkänna film eller del av film, vars förevisande på grund av det sätt, varpå händelserna skildras, och det sammanhang vari de förekommer kan verka förråande eller skadligt upphetsande eller förleda till brott. Vidare stadgas att film eller del av film inte får godkännas till förevisning för barn under 15 år, i den mån den kan vålla barn i sådan ålder psykisk skada (beträffande godkännande för vissa åldersgrupper: se 3 § 2 mom. biografförordningen).

Med anledning av den till kulturutskottet hänvisade motionen har utskottet funnit skäl att inhämta närmare information från biografbyrån om byråns praxis i fråga om filmer, som innehåller inslag som avser narkotikabruk. Biografbyrån har bl.a. hävdat att – eftersom själva konsumtionen av narkotika inte är straffbelagd (se närmare om rättsläget i JuU 1984/85:26) – det står i mindre god överensstämmelse med biografförordningen att förbjuda film eller del därav under hänvisning till att den kan förleda till brott.

Biografbyrån menar sammanfattningsvis att det kan betecknas som i lagens mening "psykiskt skadligt" för barn och ungdom under 15 år att se filmer med glorifierande narkotikainslag men att man bör fortsätta att vara mycket återhållsam med att ingripa mot motsvarande inslag i filmer för vuxen publik.

Utskottet konstaterar att biografförordningen ger biografbyrån vissa möjligheter att ingripa mot narkotikainslag i filmer. Sådana ingripanden har också skett.

Under de två senaste åren har biografbyrån gjort två ingrepp mot scener med narkotika i filmer. Den ena var den barnförbjudna GET CRAZY, där det förekom vad som bedömdes som ett rent reklaminslag för haschrökning, som dessutom var tämligen fristående i filmen och inte hade någon egentlig anknytning till historien i övrigt, vilket också bidrog till dess karaktär av ren reklam. Det andra var i filmen HOT DOG THE MOVIE som gjordes tillåten från 11 år sedan ett antal inslag utgått, bl.a. sådana som skildrade haschrökning.

Utskottet vill i anslutning till de sålunda redovisade uppgifterna från biografbyrån erinra om att den utredningsman som skall utreda våldsskildringar i rörliga bilder också bör behandla vissa frågor rörande barncensuren (dir. 1985:29). I utredningsdirektiven anförs att kriterierna för bedömningen då det gäller barncensuren bör vara desamma som för närvarande, dvs. att filmer och videogram inte får godkännas för visning för barn under viss ålder om de kan vålla barn i denna åldersgrupp psykisk skada. I sammanhanget erinras om att yttrandefrihetsutredningen förordat en ny åldersgräns vid 18 år. Utredningsarbetet bör vara avslutat före utgången av år 1986. Utskottet vill här också hänvisa till JO:s ämbetsberättelse 1983/84, vilken innehåller redovisning för ett ärende om censur av film som skildrade narkotikamissbruk (s. 323).

Radionämnden äger granska inslag i radio och TV endast i efterhand. Utskottet har likväl funnit det vara av intresse att informera sig om nämndens praxis då det gäller program med "narkotikainslag" och har därför under hand inhämtat upplysningar även från denna nämnd.

I avtalen mellan staten och programföretagen inom Sveriges Radiokoncernen finns en bestämmelse (8 § i lokalradioavtalet och 9 § i de tre övriga) som ålägger företagen att bedriva programverksamheten med beaktande av radions och televisionens centrala ställning i samhället. Härmed åsyftas att hänsyn skall tas till mediets genomslagskraft. Av förarbetena (prop. 1977/78:91 s. 195) och nämndens praxis framgår att innebörden härav är, att programföretagen skall iaktta varsamhet vid speglingen av bl.a. bruket av narkotika. Nämnden har exempelvis "fällt" programföretag därför att narkotikaförhärligande sånginslag sänts utan kommentar. Däremot har motsvarande inslag godtagits om de förekommit i ett sammanhang där narkotikabudskapet kritiskt kommenterats eller debatterats. Diskussionsprogram och rena reportage om narkotikafrågan har godtagits. Inslag i filmer och underhållningsprogram har godtagits under förutsättning att narkotikabruket inte förhärligats.

Den lämnade redovisningen visar enligt utskottets mening, att biografbyrån och radionämnden har instrument som gör det möjligt att ingripa mot glorifierande framställningar av narkotikamissbruk. Härtill kommer att reglerna för barncensuren är föremål för översyn.

Då det gäller den fördelning av bidrag till fria musikgrupper som statens kulturråd ansvarar för finns skäl erinra om att bidragsgivningen bör särskilt inriktas mot sådana ensembler och grupper, vilkas verksamhet kan bedömas vara av stort konstnärligt eller kulturpolitiskt värde. Fördelningen av bidrag sker efter beredning i en referensgrupp som består av företrädare

för olika delar av musiklivet, t.ex. utövare, arrangörer, tonsättare och musikskribenter.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motion Kr227.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *uttalande om riktlinjer för kulturpolitiken*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr265 yrkande 1,

2. beträffande *främjande av den svenska nationella kulturens utveckling*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr207 yrkande 1,

3. beträffande *utbildningens betydelse för kulturen*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr265 yrkande 2,

4. beträffande *en parlamentarisk beredning för att bl.a. vidareutveckla kulturpolitiken*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr268 yrkande 1,

5. beträffande *frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd bedriver*
att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Kr265 yrkande 7 och 1985/86:Kr 268 yrkande 2,

6. beträffande *principerna för fördelning av kulturstöd*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr265 yrkande 6,

7. beträffande *övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet*
att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Kr268 yrkande 4 och 1985/86:Kr270,

8. beträffande *främst det statliga stödet till teater-, dans- och musikinstitutioner i Göteborg och Malmö*
att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Kr271 och 1985/86:Kr272 yrkande 1,

9. beträffande *de centrala kulturinstitutionernas ansvar för kulturlivet i hela landet*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr 268 yrkande 3,

10. beträffande *konstskatternas tillgänglighet i hela landet*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr275,

11. beträffande *nytt reservationsanslag för regional utveckling*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr268 yrkande 9,

12. beträffande *sponsring*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr265 yrkande 8 och motion 1985/86:Kr207 yrkande 4,

13. beträffande *kulturfonder*
att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Kr207 yrkande 2 och motion 1985/86:Kr265 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

14. beträffande *inriktningen av en nationell kulturfond*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr207 yrkande 3,

15. beträffande *en utredning om kulturarbetarnas villkor*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr313,

16. beträffande *vissa åtgärder för motverkande av narkotikamissbruk*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr227.

2. Statens kulturråd

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 1 (s. 382–384) och hemställer

att riksdagen till *Statens kulturråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 15660000 kr.

3. Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m.

Regeringen har under punkt F 2 (s. 384–387) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 19946000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr268 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

7. att riksdagen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m. anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 2000000 kr. förhöjt anslag att användas för utveckling av kultur i boendemiljö i enlighet med vad kulturrådet föreslagit.

I motion 1985/86:Kr269 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om samverkan mellan TV och regionala teaterscener samt nordiskt programutbyte,

2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att minst 1000000 kr. av de medel som anvisas under anslaget F 2 skall nyttjas för insatser inom barnkulturområdet enligt de riktlinjer som anges i motionen,

3. att riksdagen beslutar att under anslaget F 2 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 190000 kr. förhöjt anslag om 20136000 kr., varvid anslaget till Bygdegårdarnas riksförbund tillförs ytterligare 90000 kr. samt Våra gårdar 100000 kr.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m. för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag om 14946000 kr.,

I motion 1985/86:Kr321 av Bengt Kindbom m.fl. (c, s, m, fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om stöd till utvecklingsprojekt inom Skaraborgs län.

Ur detta anslag utgår bidrag dels direkt till organisationer, som bedriver en omfattande kulturverksamhet, dels till statens kulturråd för fördelning till olika kulturprojekt inom organisationslivet m.m.

Under hänvisning till kulturrådets projekt Kultur i boendemiljö och förslag av myndigheten om att ett nytt bidrag till studieförbunden skall inrättas för att initiera projekt med inriktning på lokalt förankrat kulturarbete i boendemiljö, föreslås i motion Kr268 (c) att anslaget räknas upp med 2 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag och att motsvarande belopp beräknas för angivna ändamål (yrkande 7).

Utskottet vill erinra om att det under anslaget C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. finns en anslagspost Bidrag till uppsökande verksamhet i bostadsområden. Dessa medel kan användas även till sådana projekt som avser kulturverksamhet i studieförbunden (se bil. 10 s. 178). Utskottet vill också framhålla att från anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet under samma anslag resurser kan användas till lokalt förankrat kulturarbete i boendemiljö.

Med hänvisning till det anförda och till budgetläget avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Till Bygdegårdarnas riksförbund bör enligt motion Kr269 (c) utgå 320000 kr. för kulturverksamhet. Detta innebär en uppräkning med 100000 kr. i förhållande till innevarande budgetår. Regeringen har räknat upp anslagsposten med 10000 kr. Vidare föreslås i samma yrkande att under en ny anslagspost skall beräknas 100000 kr. till nykterhetsrörelsens lokalägande organisation Våra gårdar för konst, musik och teaterverksamhet.

Med hänsyn till den restriktivitet som måste iakttas vid budgetprövningen avstyrker utskottet motionsyrkandet (yrkande 3). Utskottet vill i sammanhanget erinra om att nykterhetsrörelsen uppbär statsbidrag huvudsakligen över socialhuvudtiteln.

Enligt motion Kr318 (m) bör medel inte beräknas för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (yrkande 1 delvis). I budgetpropositionen har föreslagits ett i förhållande till innevarande budgetår oförändrat belopp om 2 milj. kr. för ändamålet. Motionärerna anför att förslaget synes vila på det oriktiga antagandet att yrkesarbetande hör till de kulturellt mest eftersatta grupperna i samhället. Till dessa grupper hör i stället bl.a. barn, handikappade, hemarbetande, bland dem inte minst invandrare, sjuka, människor på institutioner och pensionärer. Dessa grupper har i allmänhet en sämre underbyggnad i fråga om skolutbildning och utvecklande kulturkontakter. Att för åratal framåt inteckna en betydande del av reformutrymmet på kulturområdet för kultur på arbetsplatserna kan därför inte accepteras.

Utskottet avstyrker motionsyrkandet. Härvid hänvisar utskottet till den utförliga diskussion rörande anslagsposten som fördes vid budgetbehandlingen 1985 (KrU 1984/85:16 s. 24–25). Medlen är avsedda för aktiviteter inom bl.a. främjandeorganisationerna. I årets budgetproposition anförs att en större del av medlen i fortsättningen bör disponeras för lokalt initierade

projekt men att det även under nästa budgetår bör utgå stöd till centrala insatser.

Anslagsposten Till kulturrådets disposition för kulturella ändamål beräknas i budgetpropositionen till 6261000 kr. Ökningen i förhållande till innevarande budgetår uppgår till 3386000 kr. Härav avser 1000000 kr. utrednings- och utvecklingsverksamhet inom barnkulturområdet, för vilken verksamhet medel hitintills anvisats under statens kulturråds anslag. För att ge kulturrådet en möjlighet att i mer konkreta former arbeta vidare med samverkansprojekt rörande överföring av teaterföreställningar till TV har vidare 2,3 milj. kr. beräknats. Återstoden av uppräkningen – 86000 kr. – motsvarar 3% av anslagsposten för innevarande budgetår.

I motion Kr318 anförs att det ingår i TV-bolagets uppdrag att samarbeta med svenska teatrar och i lämplig omfattning visa televiserad teater. Det är principiellt felaktigt att en så central uppgift skall kräva extra medel. Motionärerna – som också framställer ett yrkande rörande det nya avtalet mellan TV-bolaget och staten, vilket kommer att behandlas i samband med beredningen av proposition 1985/86:99 om Sveriges Radios verksamhet m.m. – yrkar avslag på regeringsförslaget beträffande medelsanvisningen för att underlätta televisering av teaterföreställningar. De yrkar därutöver att anslagsposten skall skäras ned med 700000 kr. under hänvisning till att besparingar i första hand bör gå ut över ospecificerade anslag. Motionärerna vill således att anslagsposten skall bestämmas till 3261000 kr.

Utskottet instämmer i vad som anförts i propositionen om att överföringen av scenföreställningar till TV-mediet kan ses som ett viktigt led i strävandena att hävda de svenska programmens ställning i det samlade TV-utbudet samtidigt som det ges möjlighet för många människor att få del av det som framförs på landets scener. Utskottet vill framhålla att den i propositionen förordade insatsen för att vidga samarbetet mellan teatrarna och televisionen är av engångskaraktär. Den bör därför inte tillmätas någon prejudicerande betydelse. Utskottet tillstyrker således regeringsförslaget och avstyrker motionen i motsvarande del.

Enligt motion Kr269 (c) bör de här aktuella medlen användas även för de regionala teatrarnas utbud och för nordiskt programutbyte.

Den övervägande delen av de TV-produktioner som under åren 1981–1984 gjorts i samarbete med teatrar har gällt uppsättningar utanför Stockholm. Enligt utskottets mening är det självklart att de nu aktuella resurserna måste inriktas inte minst på att få till stånd en televisering från de regionala teatrarna. Det nordiska programutbytet är i första hand en fråga för Sveriges Television AB. Enligt utskottets mening påkallar motionen i här aktuell del inte någon riksdagens åtgärd (yrkande 1).

Det är nödvändigt att det i viss utsträckning finns medel tillgängliga för att stödja kulturella ändamål som är angelägna men som inte får stöd i annan ordning. Utskottet avstyrker därför motion Kr318 (m) även i vad den avser en begränsning av anslagsposten Till kulturrådets disposition.

I motion Kr269 (c) anförs under hänvisning till den ovan redovisade överföringen av barnkulturmedel att det i fortsättningen skall utgå minst 1 milj. kr. av kulturrådets dispositionsmedel till insatser på barnkulturområ-

det. Motionärerna vill också ha ett förstärkt samarbete mellan kulturrådet och barn- och ungdomsorganisationerna.

Utskottet vill framhålla att det i fortsättningen blir möjligt för kulturrådet att inom ramen för de särskilda dispositionsmedlen göra större satsningar på barnkulturområdet, något som samtidigt innebär en flexibilitet i medelsanvisningen mellan budgetåren. Med hänsyn till den vikt utskottet i olika sammanhang tillmätt insatser på barnkulturområdet utgår likväl utskottet från att medel för detta område inte skall minskas. Då det gäller värdet av ett samarbete mellan kulturrådet och barn- och ungdomsorganisationerna vill utskottet ansluta sig till motionärernas synpunkter. Det bör ankomma på kulturrådet att i de enskilda fallen bedöma om och i vilken utsträckning ett sådant samarbete bör komma till stånd. Utskottet anser att motionsyrkandets syfte är tillgodosett med det anförda. Yrkandet avstyrks därför (yrkande 2).

Skaraborgs läns landsting har tagit initiativ till ett kulturpolitiskt utvecklingsprogram i länet. En framställning om medel från kulturrådets dispositionsmedel för projektet har avgetts. Kulturrådet har yttrat sig till utbildningsdepartementet i frågan. I motion Kr321 (c, s, m, fp) yrkas att av den anslagspost som står till kulturrådets disposition medel bör reserveras för ändamålet.

Utskottet anser att den fortsatta beredningen av ärendet inte bör föregripas. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel för kultur i boendemiljö*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr268 yrkande 7 i motsvarande del,

2. beträffande *beräknande av medel till Bygdegårdarnas riksförbund för kulturverksamhet och till Våra gårdar för konst, musik och teaterverksamhet*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:kr269 yrkande 3 i motsvarande del beslutar att till Bygdegårdarnas riksförbund för kulturverksamhet skall beräknas 230000 kr.,

3. beträffande *beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 1 i motsvarande del för ändamålet beräknar 2000000 kr.,

4. beträffande *beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 1 i motsvarande del för ändamålet beräknar 6261000 kr.,

5. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 samt med avslag på motionerna 1985/86:Kr268 yrkande 7, 1985/86:Kr269 yrkande 3 och 1985/86:Kr318 yrkande 1, samtliga yrkanden i motsvarande del,

till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 19946000 kr.,

6. beträffande *dispositionen av medel för televisering av teater*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr269 yrkande 1,

7. beträffande *insatser inom barnkulturområdet*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr269 yrkande 2,

8. beträffande *ett kulturpolitiskt utvecklingsprogram i Skaraborgs län*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr321.

4. Bidrag till särskilda kulturella ändamål

Regeringen har under punkt F 3 (s. 387–388) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 11046000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr209 av Inga Lantz m.fl. (vpk) yrkas att riksdagen under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål anvisar 1050000 kr. utöver vad regeringen föreslagit för budgetåret 1986/87 för en första projekteringsetapp av inrättande av ett invandrarcentrum i Botkyrka kommun.

I motion 1985/86:Kr247 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att 1 milj. kr. av anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål avsätts för startande av service till allmänheten för vård av föremål,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om regler för museerna vid avyttring av föremål till allmänheten.

I motion 1985/86:Kr279 av Hadar Cars m.fl. (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag i syfte att trygga fortsatt och utbyggd verksamhet vid Baltiska institutet.

I motion 1985/86:Kr283 av Staffan Burenstam Linder m.fl. (m) yrkas att medel anvisas för en museibyggnad i Funäsdalen under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål, posten Till regeringens disposition.

Utskottet

Från anslaget utgår bidrag för skilda ändamål till organisationer och institutioner på kulturområdet. Medel under en anslagspost står till regeringens disposition. I budgetpropositionen beräknas denna anslagspost till 5613000 kr. Viss del av detta belopp är avsett för insatser vid naturhistoriska riksmuseet (se bil. 10 s. 450).

Utskottet har inte något att erinra mot medelsberäkningen. I fråga om vissa anslagsposter får det ankomma på regeringen att bestämma omfattningen av medelsuppräkningen i förhållande till bidragen för innevarande budgetår.

I motion Kr209 (vpk) framställs ett yrkande som innebär att det skall beräknas medel för en ny anslagspost, nämligen en post avseende kostnader för en första projekteringsetapp för ett *invandrarcentrum i Botkyrka kommun*. Motionärerna hänvisar till att kommunen är beredd att med stöd från stat och landsting upprätta ett invandrarcentrum med forskningsinslag samt förordar att förslaget vidgas så att ett regionalt invandrarcentrum kan bildas. I ett sådant centrum borde lokaler finnas för förenings- och biblioteksverksamhet och aktiviteterna kunde kompletteras med viss språkutbildning samt teater och andra kulturaktiviteter.

Utskottet har flera gånger behandlat motioner om inrättande av ett invandrarmuseum (se senast KrU 1985/86:3). Enligt vad utskottet inhämtat har till regeringskansliet kommit in flera framställningar med förslag av en karaktär likartad med den i motionen redovisade. Framställningarna kommer, enligt vad utskottet inhämtat, att behandlas i ett sammanhang i utbildningsdepartementet. Eftersom denna behandling inte bör föregripas – och under erinran om att utskottet senare kommer att behandla flera motioner, som väckts under den allmänna motionstiden i år och som avser inrättandet av ett invandrarmuseum – avstyrker utskottet att riksdagen tar initiativ till en medelsanvisning för det ändamål som föreslås i motion Kr209. I sammanhanget beaktar utskottet också att statens invandrarverk fått i uppdrag att genomföra en studie av vissa bostadsområden med särskilt hög andel invandrare. Uppdraget skall redovisas inom kort och kan komma att även beröra kultur- och fritidsverksamhet.

I motion Kr247 (m) anförs bl.a. följande.

Den service som museerna i dag erbjuder allmänheten för restaurering av föremål är ytterst ringa samtidigt som det finns en efterfrågan på sådana tjänster. Den unika kompetens som i dag finns på våra museer skulle i betydligt högre grad kunna utnyttjas för att mot kostnadstäckning stå till allmänhetens förfogande. En sådan utbyggd serviceverksamhet skulle också ge museerna vidgade möjligheter att utöka sin personal och därmed förstärka sin egen föremålsvård. En sådan verksamhet i kombination med de informationsinsatser som skulle bli ett naturligt led i arbetet vore en viktig kulturinsats, långt mer betydelsefull än utförselförbud. Verksamheten bör givetvis vara avgiftsbelagd så att den på sikt inte behöver något driftsbidrag. I stället bör ett visst täckningsbidrag för museernas fasta kostnader eftersträvas.

Motionärerna yrkar att 1 milj. kr. av anslagsposten Till regeringens disposition skall avsättas till stöd för museer som vill starta *serviceverksamhet* av angivet slag.

Som motionärerna påpekar förekommer redan nu föremålsvård på uppdragsbasis vid vissa institutioner. Utskottet har inhämtat att sådan vård bedrivs vid i första hand tekniska institutionen vid riksantikvarieämbetet, livrustkammaren, statens konstmuseer, Kulturarvet i Falun och konservatorsateljén i Göteborg. Utskottet har också inhämtat att något krav om ökade resurser för service till allmänheten i här aktuellt avseende inte framförts till utbildningsdepartementet. Utskottet anser att det är värdefullt om institutionerna har möjlighet att ge viss sådan service som motio-

närerna efterlyser. Utskottet kan emellertid inte förorda att särskilda resurser avsätts för ändamålet av medel på statsbudgeten. Motionen avstyrks därför i motsvarande del (yrkande 1).

I samma motion, Kr247, efterlyser motionärerna också regler för hur en *avyttring av museiföremål* skall kunna ske när föremålen saknar betydelse för museets verksamhet, hur bedömningarna skall göras och hur en försäljning till allmänheten skall kunna komma till stånd.

I budgetpropositionen 1983 (bil. 10 s. 86–87) bereddes riksdagen tillfälle att ta del av vad som anfördes om principer för begränsning av de statliga museernas samlingar. Principerna byggde på den remissbehandlade promemorian (Ds U 1982:1) Föremålssamlingarnas tillväxt – några synpunkter och förslag rörande urvalsbegränsning och gallring. I promemorian fanns ett förslag till en förordning om gallring av föremål i statliga museisamlingar. Någon förordning i ämnet har ännu inte utfärdats.

Utskottet påpekade i sitt betänkande (KrU 1982/83:24 s. 68) att utgallrade föremål skulle få överlåtas inom en vidare krets än vad som föreslagits i promemorieförslaget, där mottagarna begränsats till annan statlig, kommunal eller enskild statsunderstödd museiinstitution i Sverige. Utskottet ansåg att överlåtelse också borde få ske till hembygdsföreningar och liknande institutioner. Enligt vad utskottet har erfarit övervägs för närvarande frågan om en särskild förordning i ämnet i regeringskansliet. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motionsyrkandet (yrkande 2).

Motionärerna bakom motion Kr283 (m) vill att från den anslagspost, som är avsedd att stå till regeringens disposition, skall utgå medel för en *museibyggnad i Funäsdalen*. Det framhålls att Härjedalens fornminnesförening har en värdefull samling av äldre bruks- och konstföremål men att den nuvarande museibyggnaden inte är tillräckligt brandsäker för att samlingarna skall kunna stanna i Funäsdalen.

Utskottet vill erinra om att anordningsbidrag för nybyggnad av museilokaler kan utgå enligt förordningen (1984:703) om statsbidrag till vissa teaterlokaler m.m. Bidrag får lämnas i mån av tillgång på medel. För att bidrag skall kunna utgå krävs bl.a. att projektet är angeläget från kulturpolitisk synpunkt och av betydelse från sysselsättningssynpunkt. Med hänvisning till denna bidragsmöjlighet avstyrker utskottet motionen.

Fr.o.m. innevarande budgetår finns under anslaget en särskild anslagspost för Bidrag till *Baltiska institutet*. Posten uppgår innevarande budgetår till 300000 kr.

Motionärerna bakom motion Kr279 (fp) vill att riksdagen skall begära förslag i syfte att trygga en fortsatt och utbyggd verksamhet för Baltiska institutet. Motionärerna framhåller bl.a. att institutet på ett effektivt sätt organiserat de baltiska vetenskapliga konferenserna i Sverige och att institutet inom sitt område på ett framgångsrikt sätt bidragit till att förverkliga Sveriges internationella kulturpolitik. Motionärerna hyser oro för att bristen på ekonomiska resurser kan sätta institutets framtid på spel.

Utskottet har skaffat sig närmare information om institutets verksamhet,

bl.a. om dess arbetsprogram för år 1986 och om det samarbetsavtal som finns med Centrum för baltiska studier vid universitetet i Stockholm. Med hänsyn till de insatser institutet gör är det, som utskottet konstaterade förra året, tillfredsställande att institutet fått ett permanent bidrag i och med att medel beräknas under en särskild anslagspost. Motionen avstyrks.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr209 till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 11046000 kr.,

2. beträffande *service till allmänheten för vård av föremål*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr247 yrkande 1,

3. beträffande *avyttring av museiföremål*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr247 yrkande 2,

4. beträffande *museibyggnad i Funäsdalen*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr283,

5. beträffande *Baltiska institutet*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr279.

5. Bidrag till samisk kultur. Lotterinämnden

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 4 och F 5 (s. 388–390) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till samisk kultur* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 2090000 kr.,

2. att riksdagen till *Lotterinämnden* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1293000 kr.

Ersättningar och bidrag till konstnärer

6. Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer

Regeringen har under punkt F 6 (s. 391) föreslagit riksdagen att till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer för budgetåret 1986/87 anvisa ett anslag av 22203000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr218 av Alexander Chrisopoulos (vpk) yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär ett förslag till en planmässig uppräkning av visningsersättningen till bildkonstnärer för att senast budgetåret 1988/89 uppnå jämställdhet med övriga konstnärliga yrkesgrupper,

2. att riksdagen under anslaget Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 4000000 kr. förhöjt belopp.

I motion 1985/86:Kr229 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer för budgetåret 1986/87 anvisar 2000000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Utskottet

Från anslaget utgår ersättning åt bild- och formkonstnärer för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på annat allmännyttigt sätt (visningsersättning).

Visningsersättningen infördes den 1 juli 1982. I två motioner, Kr218 (vpk) och Kr229 (fp), framställs yrkanden om uppräkning av anslaget utöver vad regeringen föreslagit, nämligen i motion Kr218 (yrkande 2) med 4 milj. kr. och i motion Kr229 (yrkande 3) med 2 milj. kr. Motiveringen för yrkandena är att anslaget reellt sett minskat i värde sedan det infördes.

Utskottet vill framhålla att regeringens förslag innebär en uppräkning av anslaget i samma utsträckning som andra s.k. bidragsanslag. Med hänsyn till budgetsituationen kan utskottet inte förorda en större uppräkning. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena och tillstyrker förslaget i propositionen.

I motion Kr218 yrkas också att riksdagen skall begära en planmässig uppräkning av visningsersättningen till bildkonstnärer så att ersättningen senast budgetåret 1988/89 uppnår samma nivå som ersättningen till övriga konstnärliga yrkesgrupper. I motionen uttalar motionärerna att ersättningen i dag borde uppgå till samma belopp som biblioteksersättningen till författarna – 46 milj. kr. – och att detta belopp borde anvisas för ändamålet tills ett beräkningssystem för visningsersättningen utformats.

I anslutning till det sist anförda vill utskottet nämna att lagutskottet behandlar ett yrkande av samma motionärer om åtgärder för att visningsersättningen skall bestämmas på upphovsrättslig grund. Utskottet vill i övrigt framhålla att medelsanvisningen med nuvarande anslagskonstruktion årligen får prövas i budgetsammanhang.

Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motionen även i denna del (yrkande 1).

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 samt med avslag på motionerna 1985/86:Kr218 yrkande 2 och Kr229 yrkande 3 till *Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 22203000 kr.,

2. beträffande *planmässig uppräkning av anslaget*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr218 yrkande 1.

7. Bidrag till konstnärer

Regeringen har under punkt F 7 (s. 392–394) föreslagit riksdagen att till Bidrag till konstnärer för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 15172000 kr.

I motion 1985/86:Kr210 av Bo Hammar m.fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen beslutar anslå 590000 kr. utöver regeringens förslag för ersättning till upphovsmän på musikområdet,

2. att riksdagen beslutar anslå 255000 kr. utöver regeringens förslag för ersättning till musiker och sångare,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ersättning för biblioteksmusik.

I motion 1985/86:Kr219 av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp, c) yrkas

1. att riksdagen godkänner de i motionen förordade riktlinjerna för inrättande av Sveriges komponistfond och Sveriges musikerfond den 1 juli 1986,

2. att riksdagen under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till Sveriges komponistfond för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 1630000 kr.,

3. att riksdagen under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till Sveriges musikerfond för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 504000 kr.

I motion 1985/86:Kr229 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till Utställningsersättning för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 5000000 kr.,

4. att riksdagen till Bidrag till konstnärer för budgetåret 1986/87 anvisar 3500000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1985/86:Kr268 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

5. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs rörande konstnärers rätt till ersättning vid utställning av deras verk.

I motion 1985/86:Kr290 av Margareta Mörck (fp) och Margareta Fogelberg (fp) yrkas att riksdagen beslutar överföra 1 milj. kr. ur anslaget G 2 Filmstöd till anslaget F 7 Bidrag till konstnärer, vilket får disponeras av konstnärsnämnden för bidrag till icke-kommersiell, konstnärligt syftande film.

Den del av motionens yrkande som gäller anslaget G 2 behandlas i ett senare betänkande.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen till Bidrag till konstnärer för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 16172000 kr.

I motion 1985/86:Kr319 av Lars Ahlström (m) yrkas att riksdagen uttalar sig för att även grupperna konsthantverkare och hantverkare skall kunna erhålla bidrag under anslaget F 7.

Från anslaget utgår bidrag till konstnärer i form av konstnärsbidrag och projektbidrag.

Regeringen föreslår en uppräkning av anslaget med 3%, vilket motsvarar ett belopp om 442000 kr.

I två motioner, Kr210 (vpk) och Kr219 (fp, c), framställs yrkanden med anledning av innehållet i en promemoria, Ersättning för biblioteksmusik, som avgetts av konstnärsnämnden. I promemorian föreslår konstnärsnämnden att upphovsmän på musikområdet samt musiker och sångare får *ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek*. Ersättningen bör enligt förslaget utgå kollektivt till upphovsmän och utövande konstnärer med ett belopp som motsvarar biblioteksersättningen för referensexemplar av litteratur multiplicerad med folkbibliotekens totala bestånd av musikmaterial. Det belopp som utgör ersättning för beståndet av musikalier disponeras i sin helhet för komponisternas räkning, medan ersättningen för beståndet av fonogram delas lika mellan upphovsmän och utövande musiker och sångare. Medlen bör fördelas av konstnärsnämnden i form av bidrag till enskilda konstnärer efter ansökan. Nämnden föreslår att ersättningen införs den 1 januari 1987 och beräknar för ändamålet ett medelsbehov av 845000 kr. budgetåret 1986/87. Härav avser 590000 kr. ersättning till upphovsmän på musikområdet och 255000 kr. ersättning till musiker och sångare.

I motion Kr210 framställs yrkanden som i princip överensstämmer med förslaget i konstnärsnämndens promemoria. Även yrkandena i motion Kr219 i här aktuell del överensstämmer i princip med konstnärsnämndens förslag, dock att reformen föreslås bli genomförd redan den 1 juli i år och att ersättning även bör beräknas för utlåning av noter från Musikaliska akademiens bibliotek (454000 kr.), eftersom notbeståndet är tillgängligt för folkbiblioteken genom fjärrlån.

Regeringen har i slutet av förra året överlämnat en skrivelse i ärendet från konstnärsnämnden jämte den ovan redovisade promemorian till upphovsrättsutredningen (Ju 1976:02).

Enligt vad utskottet inhämtat har upphovsrättsutredningen tillsatt en särskild arbetsgrupp för att se över frågan om biblioteksersättningen. Gruppen skall bl.a. utreda frågan om upphovsmän och andra rättighetshavare bör ha en rätt till ersättning för det offentliga utnyttjande av deras verk och prestationer som sker vid bibliotek i form av utlåning m.m. Man skall bl.a. överväga om en sådan rätt till ersättning bör vara civil- eller offentligrättsligt grundad. Därvid kommer också bl.a. frågan om vilka utnyttjanden som bör omfattas av en sådan ersättningsrätt att prövas. Sålunda kommer även frågan om ersättning för utlåning och annat utnyttjande av musikalier och fonogram att övervägas av utredningen.

Utskottet anser att utredningsarbetet inte bör föregripas. Härtill kommer att det nu saknas resurser att införa sådan ersättning som föreslås av motionärerna. Motion Kr210 och motion Kr219 avstyrks således.

I motion Kr229 föreslås en *särskild uppräkning av förevarande anslag* med

3,5 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit. Av detta belopp avser 2 milj. kr. en allmän uppräkning av anslaget. Återstoden av den föreslagna uppräkningen motiveras med det i det föregående behandlade förslaget om ersättning till musikaliska upphovsmän samt musiker och sångare; ytterligare 1 milj. kr. bör beräknas till scen- och filmkonstnärer och 0,5 milj. kr. till musiker och sångare.

Med hänvisning till utskottets ställningstagande till yrkandena i fråga om ersättning till musikaliska upphovsmän samt musiker och sångare samt till budgetläget avstyrks motionsyrkandet (yrkande 4).

T.o.m. budgetåret 1983/84 disponerade konstnärsnämnden särskilda medel för *projekt på filmområdet*. Därefter överfördes bidragsgivningen till Svenska filminstitutet, där fördelningen görs av garantinämnden för kortfilm. Konstnärsnämnden anser i sin anslagsframställning det otillfredsställande att bidragsgivningen på detta område koncentrerats till ett enda organ, som inte på samma sätt som konstnärsnämnden har till uppgift att stödja projekt av experimentkaraktär. Nämnden anför vidare att det finns behov av att kunna ge bidrag också till författare av manus till icke-kommersiell, konstnärligt syftande film. Här finns, menar nämnden, en viktig lucka i det statliga stödet på filmkonstens område. Konstnärsnämnden hemställer att 1 milj. kr. ur anslaget G 2. Filmstöd tillförs nämnden för insatser på filmområdet för att efter nämndens egen bedömning fördelas som konstnärs- och projektbidrag.

I motion Kr290 (fp) framförs ett yrkande om stöd på filmområdet som innebär en uppföljning av förslaget i konstnärsnämndens anslagsframställning.

Utskottet har inhämtat att konstnärsnämnden under förra budgetåret fördelat sammanlagt 743000 kr. i konstnärsbidrag till filmare och 66000 kr. till två filmprojekt. Vidare vill utskottet framhålla att gällande författningsbestämmelser ger utrymme för att även låta författare av filmmanus få bidrag från det här aktuella anslaget. Med hänsyn härtill och då överflyttningen av vissa resurser till Svenska filminstitutet har skett för att motverka administrativt dubbelarbete avstyrker utskottet motionen i här aktuell del.

Utskottet tar i detta sammanhang upp även frågan om *utställningsersättning*, dvs. ersättning till konstnärer som ställer ut egna verk i kommunala och privata lokaler. I fråga om utställningar som anordnas av statliga institutioner träffades redan 1978 avtal om ersättning till konstnärer i samband med att de ställer sina verk till förfogande för sådana utställningar. I förra årets budgetproposition anmäldes att frågan om utställningsersättning bereddes inom regeringskansliet bl.a. genom kontakter med berörda intressenter. I årets budgetproposition (bil. 10 s. 422) anmäls att beredningsarbetet ännu inte är avslutat.

I tre motioner tas upp frågan om utställningsersättning. Enligt motion Kr268 (c) är det hög tid att frågan får en lösning. Samma inställning kommer till uttryck i motion Kr229 (fp). Motionärerna anför att riksdagen för många år sedan uttalat sig för införandet av en utställningsersättning. Ersättning bör gå direkt till konstnärer som kan dokumentera sitt konst-

närsskap genom seriös yrkesverksamhet och som ställer ut i kommunal regi eller genom konstförening eller annan seriös utställningsarrangör. Ersättning bör utgå endast till utställning med högst tre deltagande konstnärer. Konstnärsnämnden, som bör administrera utställningsersättningen, bör också utarbeta närmare riktlinjer för verksamheten. Riksdagen bör under ett nytt anslag benämnt Utställningsersättning anvisa 5000000 kr. för ändamålet (yrkande 2). I motion Kr318 (m) förordas en uppräkning av förevarande anslag med 1 milj. kr. så att visst statligt stöd kan utgå till en första separatutställning för unga konstnärer. Motionärerna anser däremot att det bör ankomma på kommunerna att bedöma förutsättningarna för tillskapandet av en allmän utställningsersättning.

Utskottet vidhåller sin tidigare uttalade uppfattning att konstnärer bör ersättas för sin medverkan i utställningar även utanför den statliga sektorn. Det är angeläget att frågan får en snar lösning.

Med hänsyn till att frågan bereds i utbildningsdepartementet avstyrker utskottet motion Kr268 yrkande 5. Inte heller kan utskottet tillstyrka att riksdagen nu föreslår hur ett system för utställningsersättning bör utformas och i samband därmed anvisar medel för ändamålet. Riksdagen bör därför avslå motion Kr229 yrkande 2 och motion Kr318 yrkande 3. Beträffande sistnämnda motionsyrkande vill utskottet också nämna att det under förra budgetåret från anslaget till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer utgick startbidrag om 10000 kr. till 126 målare, grafiker, skulptörer och textilkonstnärer som ännu inte dokumenterat fem års konstnärlig yrkesverksamhet.

I motion Kr319 (m) framställs önskemål om att riksdagen skall uttala sig för att även grupperna *konsthantverkare och hantverkare* skall kunna få bidrag från medel som anvisats under anslaget.

Utskottet behandlade förra året en likartad motion. Denna avslogs av riksdagen efter förslag av utskottet, som anförde följande (KrU 1984/85:16 s. 32):

Utskottet erinrar om att stöd till konsthantverkare redan nu kan utgå under anslagen Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer, Bidrag till konstnärer och Inkomstgarantier för konstnärer. Utskottet anser inte att stöd som syftar till att bevara yrkeskunnande inom olika hantverk bör lämnas från de förhållandevis begränsade medel som finns på kulturbudgeten för stöd till konstnärer och konsthantverkare samt andra kulturarbetare. Stöd till hantverkare och till bevarandet av hotade hantverksyrken ges i andra former, bl.a. som utbildningsinsatser. Inom gymnasieskolans ram finns ett nytt system för lärlingsutbildning. Vidare finns specialkurser för utbildning inom många traditionella hantverksyrken. Även vid folkhögskolor ges viss utbildning i hantverk av mera traditionellt slag och i olika slöjdarter, ofta med anknytning till den bygd där folkhögskolan verkar. Kurser för hantverkare ges också av statens institut för företagsutveckling (SIFU), t.ex. i marmoreringsmålning och förgyllning.

Utskottet finner inte skäl ändra sin inställning beträffande motionsfrågan och avstyrker därför motion Kr319.

1. beträffande *ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr210 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr219,

2. beträffande *särskild uppräkning av anslaget*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr229 yrkande 4 i motsvarande del,

3. beträffande *projekt på filmområdet*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr290 i motsvarande del,

4. beträffande *utställningsersättning*
att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Kr229 yrkande 2, 1985/86:Kr268 yrkande 5 och 1985/86:Kr318 yrkande 3 i motsvarande del,

5. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motionerna 1985/86:Kr210, 1985/86:Kr229 yrkande 4, 1985/86:Kr290 samt 1985/86:Kr318 yrkande 3, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till konstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 15 172000 kr.,

6. beträffande *bidrag till konsthantverkare och hantverkare*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr319.

8. Inkomstgarantier för konstnärer

Regeringen har under punkt F 8 (s. 394–395) föreslagit riksdagen att till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 5917000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr229 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1986/87 anvisar 800000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1985/86:Kr268 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

6. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära nytt förslag om utvidgat antal statliga inkomstgarantier för konstnärer inom ramen för det belopp som utgår under budgetåret 1985/86 i enlighet med vad som anförs i motionen.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

4. att riksdagen till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 6317000 kr.

Inkomstgaranti kan beviljas konstnärer som står för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet och stor betydelse för svenskt kulturliv. Beslut om innehavare av inkomstgaranti fattas av regeringen efter gemensamt förslag av konstnärsnämnden och styrelsen för Sveriges författarfond eller efter yttrande av dessa organ.

Inkomstgaranti kan uppgå till högst fem gånger basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Basbeloppet för i år är 23300 kr. Således uppgår garantins maximibelopp för år 1986 till 116500 kr. Maximibeloppet minskas med innehavarens årsinkomst upp till ett basbelopp och med 75% av årsinkomsten i övrigt.

Innevarande budgetår är antalet inkomstgarantier 125. Det föreslås i budgetpropositionen att antalet garantirum skall ökas med två, vilka är avsedda att beviljas personer som under nästa budgetår avgår från tidsbegränsad lärartjänst inom den högre konstnärliga utbildningen.

Anslaget föreslås föras upp med 5917000 kr., vilket innebär en minskning med 927000 kr. i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår.

I tre motioner framställs yrkanden som samtliga syftar till att fler garantirum skall inrättas och att följaktligen högre belopp skall anvisas för ändamålet än vad regeringen föreslagit. I motion Kr229 (fp) yrkas ytterligare 800000 kr. för tio nya garantirum och i motion Kr318 (m) ytterligare 400000 kr. för sex nya garantirum. I motion Kr268 (c) vill motionärerna att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag grundat på en total medelsanvisning av samma storlek som den för innevarande budgetår; således vill motionärerna ha en detaljberäkning av vilket antal garantirum som det ovan angivna beloppet 927000 kr. motsvarar.

Utskottet anser att den metod som hittills använts för att beräkna medelsanvisning under anslaget även i fortsättningen bör användas. Utgångspunkten för budgeteringen är antalet beviljade inkomstgarantier multiplicerat med den genomsnittliga faktiska utnyttjandegraden per garanti under föregående budgetår, något som kan leda till vissa differenser i utfallet för olika år.

Den i propositionen beräknade medelsanvisningen bygger således på att det kommer att finnas 127 (125+2) inkomstgarantier. För den enskilde garantiinnehavaren innebär den ovan redovisade regeln att garantibeloppet höjs i takt med basbeloppet. Utskottet är inte berett att föreslå en medelsanvisning – eller begära förslag därom – som innebär att fler inkomstgarantier kan inrättas än vad som anges i propositionen eller således en utökning med två garantirum. Motionsyrkandena avstyrks således.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr229 yrkande 1, motion 1985/86:Kr268 yrkande 6 och motion 1985/86:Kr318 yrkande 4 till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 5917000 kr.

9. Ersättning åt författare m.fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m.m.

Regeringen har under punkt F 9 (s. 395–397) föreslagit riksdagen att till Ersättning åt författare m.fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m.m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 46439000 kr.

Utskottet

Förhandlingar pågår med berörda organisationer om biblioteksersättningens grundbelopp för nästa budgetår. I avvaktan på resultatet av dessa förhandlingar bör medelsbehovet för biblioteksersättning beräknas med utgångspunkt i gällande grundbelopp.

Utskottet tillstyrker att det i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen beräknas ett preliminärt belopp av 44585000 kr. för biblioteksersättning under nästa budgetår.

Utskottet tillstyrker också den höjning av bidraget för talboks- och taltidningsersättning som föreslås av regeringen.

Utskottet hemställer

att riksdagen till *Ersättning åt författare m.fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 46439000 kr.

10. Ersättning till rättighetshavare på musikområdet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 10 (s. 397) och hemställer

att riksdagen till *Ersättning till rättighetshavare på musikområdet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 3000000 kr.

Teater, dans och musik

11. Bidrag till Svenska riksteatern

Regeringen har under punkt F 11 (s. 398–401)

1. berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som i propositionen anförts om det nya budgeteringssystemet för bidragen till Svenska riksteatern, Operan och Dramatiska teatern,

2. föreslagit riksdagen att till Bidrag till Svenska riksteatern för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 122610000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr231 av Inga Lantz (vpk) och Alexander Chrisopoulos (vpk) yrkas att riksdagen till Bidrag till Svenska riksteatern anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 7000000 kr. förhöjt anslag i syfte att garantera Cramérbalettens fortsatta existens.

I motion 1985/86:Kr269 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om dispositionen av anslaget Bidrag till Svenska riksteatern på sådant sätt att Cramérbalettens fortsatta verksamhet säkras,

5. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts rörande Riksteaterns turnéverksamhet.

I motion 1985/86:Kr273 av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om redovisning av de statliga teatrarnas verksamhet samt om behovet av en utvärdering av det nya budgeteringssystemet för bidragen till Svenska riksteatern, Operan och Dramatiska teatern.

I motion 1985/86:Kr280 av Margareta Mörck m.fl. (fp, m, c, vpk) yrkas att riksdagen som sin mening uttalar att inom det anslag som tilldelats Riksteatern bör Cramérbaletten tillförsäkras en fortsatt verksamhet.

Utskottet

I propositionen redovisas för riksdagen ett *nytt budgeteringssystem* för bidragen till Svenska riksteatern, Operan och Dramatiska teatern. Syftet med det nya systemet är att förenkla budgethanteringen. Utgångspunkterna för det nya systemet är i sammanfattning följande. Det skall vara möjligt för riksdag och regering att endast en gång per år ta ställning till berörda institutioners bidragsbehov; statsmakterna skall därigenom få möjlighet till en överblick av det totala bidragsbehovet. Den nya bidragskonstruktionen skall inte innebära väsentligt förändrade förutsättningar för verksamheten. Statsbidraget skall betalas ut i sin helhet den 1 juli varje budgetår. Den s.k. periodiseringen av utbetalningen av bidraget skall således upphöra, varigenom verksamheten tillförs betydande förstärkningar genom ränteinkomster. En följd av det nya systemet i detta hänseende blir att bestämmelser som reglerar utnyttjandet av löne- och lokalkostnadsmedel skall upphöra.

Vid beräkningen av statsbidragsbehovet för nästa budgetår har kulturministern då det gäller Riksteatern – likaväl som beträffande Operan och Dramatiska teatern – räknat med att huvudförslaget inte skall tillämpas. Han har också räknat med att regleringen av inkomster – utöver statsbidraget – skall upphöra; han förutsätter att teatrarnas inkomst- och prispolitik kommer att bedrivas så, att den beaktar såväl behovet av ökade resurser i verksamheten som önskemålet att inte utestänga några publikkategorier från möjligheten att ta del av teatrarnas föreställningar.

I motion Kr273 (fp) framhålls att fördelarna med det nya systemet är uppenbara. Samtidigt uttalas att eventuella nackdelar blir synliga först så småningom beroende på hur systemet tillämpas. Motionärerna påpekar att, genom den ekonomiska press som teatrarna nu utsätts för, incitamenten för teaterledningarna minskar kraftigt att driva en lågprispolitik för att bredda publikunderlaget samt att åstadkomma en omväxlande och delvis experimenterande repertoar. Teatrarna riskerar att utsättas för trycket att agera så att verksamheten ger större ekonomiskt utbyte. Teatrarna bör därför åläggas att i sina anslagsframställningar ge en tydlig bild av hur verksamheten och de olika inkomst- och utgiftsposterna utvecklas. Det

bör då vara möjligt att vid riksdagens prövning klart avläsa hur regeringens förslag till anslagsförändringar relaterar till bl.a. de kostnadsökningar som föranletts av lönerörelserna och till andra omständigheter av vikt. Efter tre års försök med det nya systemet bör en utvärdering göras och redovisas för riksdagen.

Utskottet delar den uppfattning motionärerna ger uttryck åt av innehåll att det är svårt att nu bedöma vilka effekter det nya budgeteringssystemet får för Riksteatern, Operan och Dramaten. Det får därför förutsättas att regeringen noga följer utvecklingen då det gäller *dels* teatrarnas prispolitik, *dels* de budgetmässiga konsekvenserna av det nya systemet. Det får ankomma på regeringen att bedöma vilken metod som är lämpligast för att skaffa den nödvändiga informationen i dessa avseenden. Utskottet förutsätter att riksdagen i kommande budgetpropositioner eller i annan ordning informeras om effekterna av det nya budgetsystemet. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen är enligt utskottets mening inte erforderlig.

I budgetpropositionen har anslaget till Riksteatern för nästa budgetår beräknats till 122610000 kr. Under anslaget har för innevarande budgetår upptagits ett antal särskilda bidragsändamål, som regering och riksdag vid olika tillfällen har prövat och beslutat anvisa medel för, nämligen bidrag till Södra teatern, teaterverksamheten för döva och hörselskadade, finsk teaterverksamhet och dansverksamheten på Cirkus i Stockholm. Dessa ändamål bör enligt kulturministern även i fortsättningen redovisas särskilt under anslaget. Det ankommer på regeringen att reglera dessa frågor, anförs det i propositionen. Vad gäller teaterverksamheten för döva och hörselskadade ingår i beräkningen i propositionen en förstärkning av denna verksamhet med 1 milj. kr.

Inom Riksteatern finns för närvarande två *balettensembler*, nämligen *Cramérbaletten och Cullbergbaletten*. Sedan frågan om en nedläggning av Cramérbaletten aktualiserats – bl.a. i Riksteaterns anslagsframställning för nästa budgetår – har i tre motioner framställts yrkanden som har till syfte att balettensemblen skall kunna fortsätta sin verksamhet inom Riksteatern. I motion Kr231 (vpk) yrkas en i förhållande till regeringens förslag ökad medelsanvisning till Riksteatern med 7 milj kr. I de båda andra motionerna, Kr269 (c) och Kr280 (fp, m, c, vpk), menar motionärerna att resurser för Cramérbalettens verksamhet skall avsättas inom ramen för den av regeringen föreslagna medelsanvisningen.

Beträffande kostnaderna för Cramérbaletten och för viss annan dansproduktion har utskottet inhämtat följande. För innevarande budgetår har 5269000 kr. avsatts. Denna budget har medgett turnéverksamhet med fulltalig ensemble under endast halva spelåret. Under återstoden av detta har baletten en mer begränsad dansverksamhet i Stockholm. För nästa budgetår – dvs. det budgetår beträffande vilket utskottet nu har att bedöma frågan om medelsanvisningen till Riksteatern – beräknar enligt vad utskottet inhämtat Riksteaterns styrelse medel dels för Cullbergbaletten, dels för en särskild dansproduktion för en kostnad av 2806000 kr. Vid beräkningarna har styrelsen utgått från den i budgetpropositionen föreslagna medelsanvisningen. Avsikten är att dansare som nu tillhör Cramérbalet-

ten och som är fast anställda skall medverka i denna produktion. Dansproduktionen skall dock inte bära namnet Cramérbaletten. Enligt en kostnadsplan för fortsatt verksamhet inom Riksteatern av Cramérbaletten – omfattande 12 dansare, 4 tekniker och 2 administratörer – skulle kostnaden för baletten uppgå till 7766 000 kr.

Som Riksteatern framhåller i sin anslagsframställning har Cramérbalettens arbete ute i landet haft stor betydelse för skapandet av det numera stora intresse för dans som finns runt om i Sverige. En av orsakerna härtill torde vara att baletten ofta har uppträtt på mindre platser och även mycket små scener utan stora tekniska resurser.

Utskottet anser på grund av det anförda och med hänsyn till vad som redovisas i motionerna att det är viktigt att Riksteatern bereds möjlighet att även i fortsättningen ha en balettproduktion av det slag som Cramérbaletten hittills stått för och som har stor förmåga att nå ut i landet och väcka och utveckla intresset för dansen. Inom den av regeringen föreslagna totala ramen beräknar utskottet därför medel för en balettproduktion utöver den som Cullbergbaletten svarar för. Utskottet anser att med anledning av motionsyrkandena för ändamålet bör beräknas 5 milj. kr. Detta innebär att en särskild balettproduktion av i huvudsak samma storleksordning som under innevarande år bör kunna komma till stånd. Självfallet bör Riksteatern vara oförhindrad att även av övriga medel som anvisas under anslaget disponera viss del för ytterligare balettproduktion.

Medel bör vidare beräknas för de särskilda bidragsändamål som anges i budgetpropositionen och som ovan redovisats. Även kulturutskottet anser att teaterverksamheten för döva och hörselskadade bör förstärkas med 1 milj. kr.

Då det gäller den totala medelsanvisningen anser utskottet således att utrymme inte finns för en uppräkning utöver den av regeringen föreslagna. Vid bedömningen av konsekvenserna av regeringens budgetförslag beaktar utskottet att kulturministern i svar på en fråga i riksdagen i januari i år uttalat att de under anslaget beräknade medlen bör göra det möjligt att bedriva en teaterverksamhet på i princip oförändrad nivå (RD 1985/86:60).

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion Kr231 i den mån den inte blivit tillgodosedd genom beräknande av medel för särskild balettproduktion.

Slutligen behandlar utskottet ett yrkande i motion Kr269 (c) av innehåll att riksdagen bör uttala vikten av att Riksteaterns turnéverksamhet bör riktas till människor i glesbygd och små samhällen runt om i landet (yrkande 5).

Statsbidraget till Riksteatern skall enligt gällande bestämmelser användas för central och regional produktion och distribution av teater som komplettering till regional och lokal teaterverksamhet. Av Riksteaterns senaste anslagsframställning framgår att teaterns styrelse är väl medveten om de krav som härigenom ställs på verksamheten och att styrelsen också vid verksamhetsplaneringen har de av riksdagen fastlagda kulturpolitiska målen om bl.a. glesbygd och eftersatta grupper för ögonen.

Med hänsyn till den inriktning Riksteaterns verksamhet således redan nu har och då en viss ökning av insatserna för de minsta spelplatserna plane-

ras, erfordras enligt utskottets mening inte något uttalande av det slag motionärerna efterlyser. Härvid beaktar utskottet vad som ovan anförts om viss balettproduktion för mindre platser och små scener. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet hemställer

1. beträffande *nytt budgeteringssystem*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr273,

2. beträffande *medelsberäkning för viss balettproduktion*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 samt motion 1985/86:Kr231 i motsvarande del, motion 1985/86:Kr269 yrkande 4 och motion 1985/86:Kr280 beräknar 5000000 kr. för ändamålet i enlighet med vad utskottet anfört,

3. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr231 i motsvarande del till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 122610000 kr.,

4. beträffande *Riksteaterns turnéverksamhet*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr269 yrkande 5.

12. Bidrag till Operan. Täckning av vissa kostnader vid Operan

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 12 och F 13 (s. 401–403) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Operan* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 150630000 kr.,

2. att riksdagen till *Täckning av vissa kostnader vid Operan* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1000 kr.

13. Bidrag till Dramatiska teatern

Regeringen har under punkt F 14 (s. 403–405) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Dramatiska teatern för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 86968000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr272 av Inga-Britt Johansson (s) och Nils T Svensson (s) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen hos regeringen begär att de 5 milj. kr. som i budgetpropositionen 1985/86:100 tillförs Dramaten för att bygga upp en resultatutjämningsfond i stället fördelas proportionellt mellan Stadsteatern, Folkteatern och Stora teatern i Göteborg samt Malmö stadsteater.

Yrkandet behandlas under punkt 16 i detta betänkande, såvitt avser bidrag till teatrarna i Göteborg och Malmö.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

5. att riksdagen till Bidrag till Dramatiska teatern för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 84468000 kr.

Utskottet

Dramatiska teatern bedriver sin verksamhet i aktiebolagsform. I propositionen anför kulturministern att Dramaten, med hänsyn till aktiebolagets särskilda karaktär, bör tillföras medel i syfte att förstärka teaterns möjligheter att jämna ut resultaten mellan spelåren. En verksamhet av detta slag bör ha en resultatutjämningsfond av lämplig omfattning. Dramatens ekonomiska situation är sådan att det kan antas att bolaget har svårigheter att självt fullständigt åstadkomma en sådan fonduppbyggnad. Med hänsyn härtill har i propositionen beräknats att Dramaten över statsbudgeten skall tillföras ett engångsbelopp om 5 milj. kr. som förstärkning av teaterns eget arbete att bygga upp en resultatutjämningsfond. Därvid har utgångspunkten varit att en sådan fond vid Dramaten kan behöva uppgå till 10 milj. kr. Det anges att det givetvis ankommer på Dramaten att själv bedöma behovet av fondens storlek.

Under avsnittet Övergripande frågor (s. 13) har redovisats ett yrkande i motion Kr272 (s) av innehåll att riksdagen i stället för att beräkna det i propositionen angivna beloppet om 5 milj. kr. för Dramatens resultatutjämningsfond skall begära att ett belopp av samma storlek tilldelas vissa teatrar i Göteborg och Malmö. Utskottet har inte ansett sig kunna ställa sig bakom detta krav. I enlighet härmed avstyrks motionsyrkandet i här aktuell del (yrkande 2 delvis). I övrigt behandlas yrkandet i formellt hänseende under punkt 16. (s. 47).

Även i motion Kr318 (m) tas frågan om medelsberäkningen till en resultatutjämningsfond till Dramaten upp. Motionärerna menar att uppbyggnadstakten kan sättas lägre än enligt propositionen och att medelsberäkningen för ändamålet därför kan begränsas till 2500000 kr. (yrkande 5).

Med hänsyn till utskottets ställningstagande under Övergripande frågor och till vad som anförs i budgetpropositionen anser utskottet att medel bör beräknas som stöd till en resultatutjämningsfond för Dramaten i enlighet med förslaget av regeringen. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Utskottet har inte heller i övrigt något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr272 yrkande 2 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr 318 yrkande 5 till *Bidrag till Dramatiska teatern* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 86968000 kr.

Regeringen har under punkt F 15 (s. 405–407) föreslagit riksdagen att till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 53725000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr229 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

5. att riksdagen till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisar 2000000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

6. att riksdagen till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 50725000 kr.

Utskottet

Riksdagen har med anledning av proposition 1984/85: 1 beslutat om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter (KrU 1984/85: 7, rskr. 1984/85: 53). En organisationskommitté (U 1984: 01) har nyligen överlämnat förslag om genomförande av omorganisationen. För några veckor sedan har regeringen lagt fram proposition 1985/86: 114 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter.

Propositionen kommer att behandlas av utskottet under innevarande riksmöte.

I budgetpropositionen anförs att med hänsyn till omorganisationen bör inte huvudförslaget tillämpas vid beräkningen av anslaget till Rikskonserter. Kostnadsökningar kan komma att uppstå till följd av omställning av personal i samband med att den beslutade omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter genomförs. Kulturministern räknar med att kompensation för detta får ges i efterhand efter särskild prövning. Regeringen föreslår en medelsanvisning till Rikskonserter om 53725000 kr.

Arbetssituationen för de *musiker som ej är fast anställda* är för närvarande mycket bekymmersam, framhålls i motion Kr229 (fp). Bästa sättet att snabbt ge stöd åt fler produktioner med utnyttjande av svenska utövande musiker torde vara att öka Rikskonserters anslag för offentlig konsertverksamhet. Riksdagen bör därför anvisa 2 milj. kr. till Rikskonserter utöver vad regeringen föreslagit.

Vid riksdagsbehandlingen hösten 1984 av frågan om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter uttalade utskottet att frilansmusikernas situation måste förbättras vid den fortsatta regionaliseringen av musiklivet (KrU 1984/85:7 s. 13–14). Utskottet kan dock med hänsyn till budgetläget inte nu förorda att statliga medel anvisas för särskilda insatser för denna grupp utöver vad den av regeringen föreslagna medelsramen ger utrymme för. Utskottet avstyrker därför yrkande 5 i motion Kr229.

För innevarande budgetår förfogar Rikskonserter över ett belopp av 5,85 milj. kr. under förevarande anslag för att bekosta *produktion av fonogram*.

Motionärerna bakom motion Kr318 (m) vill att detta stöd skall upphöra fr.o.m. 1987. Anslaget bör därför enligt motionärerna sänkas med 3 milj. kr. för nästa budgetår. I stället föreslår motionärerna en ökning av anslaget G 3 Stöd till fonogramverksamhet m.m. med 1 milj. kr. för att utgivningen skall garanteras av fonogram som tillgodoser en smal och begränsad marknad. Detta förslag behandlas i ett kommande utskottsbetänkande.

För kort tid sedan har Rikskonserter redovisat ett regeringsuppdrag beträffande inriktningen och omfattningen av Rikskonserters fonogramutgivning. Utredningen har haft till syfte att begränsa kostnader för utgivningen och knyta denna närmare till Rikskonserters övriga utgivning (betr. uppdraget se även KrU 1984/85:16 s. 43).

Utskottet vill här vidare hänvisa *dels* till uttalanden om de statliga stödinsatserna på hela fonogramområdet i budgetpropositionen under anslaget G 3. Stöd till fonogramverksamhet m.m. (bil. 10 s. 487), *dels* till den redovisning som lämnats i proposition 1985/86:114 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter i fråga om fonogramverksamheten (s. 8). I nämnda proposition anges bl.a. *att* det inom statens kulturråd pågår arbete med en utvärdering av stödet till denna verksamhet, *att* det nu är dags att göra en samlad bedömning av de statliga stödinsatserna inom hela området *samt att* kulturministern avser att återkomma till regeringen med förslag i frågan när kulturrådets utvärdering föreligger och sedan synpunkter och förslag inhämtats från övriga inblandade. Kulturrådets utvärdering har numera redovisats.

Utskottet får således anledning att senare göra en övergripande prövning av det statliga stödet till fonogramutgivningen. Det pågående beredningsarbetet bör inte föregripas. Motionen avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. beträffande *stöd till frilansmusiker*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr229 yrkande 5 i motsvarande del,

2. beträffande *Rikskonserters fonogramutgivning*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr318 yrkande 6 i motsvarande del,

3. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motionerna 1985/86:Kr229 yrkande 5 i motsvarande del och 1985/86:Kr318 yrkande 6 i motsvarande del till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 53725000 kr.

15. Regionmusiken

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 16 (s. 407–408) och hemställer

att riksdagen till *Regionmusiken* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 109841000 kr.

16. Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner

Regeringen har under punkt F 17 (s. 408-411) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 228587000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr202 av Torsten Karlsson (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om grundbelopp till Skådebanan i Motala.

I motion 1985/86:Kr211 av Rune Jonsson m.fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om Skådebanan i Z- och Y-länen.

I motion 1985/86:Kr249 av Lars Hedfors (s) och Kjell Nilsson (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om Skådebanan i Kronobergs län.

I motion 1985/86:Kr272 av Inga-Britt Johansson (s) och Nils T Svensson (s) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen hos regeringen begär att de 5 milj. kr. som i budgetpropositionen 1985/86:100 tillförs Dramaten för att bygga upp en resultatutjämningsfond i stället fördelas proportionellt mellan Stadsteatern, Folkteatern och Stora teatern i Göteborg samt Malmö stadsteater.

Yrkandet behandlas under punkt 13 i detta betänkande, såvitt avser Dramaten.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

8. att riksdagen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 225187000 kr.

Utskottet

Från anslaget utgår statsbidrag till teater-, dans- och musikinstitutioner samt regionala skådebanor. En av förutsättningarna för bidrag är att regeringen förklarat institutionen berättigad till sådant.

Statsbidraget utgår i form av grundbidrag och för teater-, dans- och musikinstitutioner även i form av tilläggsbidrag. Underlaget för beräkningen av grundbidraget utgörs av det antal grundbelopp som varje år fastställs för institutionen eller den regionala skådebanan. Enligt beslut av regeringen är för närvarande 24 teater- och dansinstitutioner, 10 musikinstitutioner och 7 regionala skådebanor berättigade till bidrag. Statens kulturråd fördelar såväl grundbidragen som tilläggsbidragen.

Från anslaget utgår också bl.a. bidrag till två län för regional teaterverk-

samhet främst för barn och ungdom. Dessa två län – Hallands och Jämtlands län – saknar länsteater.

I ett avsnitt under Övergripande frågor har utskottet behandlat vissa regionaliseringsfrågor och därvid bl.a. redovisat regeringens utgångspunkter vad gäller utvecklingen av stödet till de regionala teater- och dansinstitutionerna under den kommande treårsperioden (se s. 12). I enlighet med vad därvid redovisats – och som utskottet inte haft något att erinra mot – beräknas under förevarande anslag medel till ytterligare 25 grundbelopp för små regionala teater- och dansinstitutioner; för närvarande har flera regionala teaterinstitutioner färre än 35 grundbelopp, vilket enligt kulturrådet bör vara ett riktmärke.

Utskottet biträder regeringsförslaget i denna del. Utskottet tillstyrker också att medel beräknas så att ytterligare ett län, Skaraborgs, som inte har någon egen teaterinstitution skall kunna få bidrag till barn- och ungdomsteaterverksamhet.

Som redovisats bl.a. under anslaget F 14 (s. 44) yrkas i motion Kr272 (s) att vissa teatrar i Göteborg och Malmö skall tillföras ytterligare stöd och att stödet skall finansieras genom att medel inte beräknas för bidrag till en resultatutjämningsfond för Dramaten.

Med hänsyn till vad utskottet tidigare anfört avstyrks motionen även i här aktuell del (yrkande 2 delvis).

I fyra motioner tas upp frågor om stödet till de regionala skådebanorna. Som närmare redovisas i budgetpropositionen (s. 410) har innevarande budgetår 7 regionala skådebanor tillhopa 62 grundbelopp. Av dessa har 37 tilldelats Stiftelsen Skådebanan i Stockholms län. Övriga skådebanor har 3, 4 eller 5 grundbelopp.

I motion Kr318 (m) föreslås att några medel inte skall beräknas nästa budgetår för de regionala skådebanornas verksamhet (yrkande 8). Anslaget föreslås därför minskas med 4400000 kr. Som en kompensation för det bortfall i marknadsföringen förslaget skulle innebära, föreslår motionärerna att 1 milj. kr. skall anvisas för att fördelas av statens kulturråd till regionala och lokala teaterinstitutioner för marknadsföringsåtgärder. Förslagen innebär således enligt motionärerna en nettobesparing av 3400000 kr. Enligt den beräkningsgrund som propositionen bygger på blir besparingen något större eller ytterligare ca 280000 kr.

I tre andra motioner framställs yrkanden med en annan riktning. Motionärerna vill att vissa regionala skådebanor, som nu inte har grundbidrag, skall tilldelas ett eller flera sådana. De skådebanor som avses är i motion Kr202 (s) Skådebanan i Motala, i motion Kr211 (s) Skådebanan i Z- och Y-län och i motion Kr249 (s) Skådebanan i Kronobergs län.

Det nuvarande statliga stödet till Skådebanan – Stiftelsen Riksskådebanan och sju regionala skådebanor – infördes fr.o.m. budgetåret 1978/79 efter ett utredningsarbete av kulturrådet (prop. 1977/78:100 bil. 12 s. 41, KrU 1977/78:18, rskr. 1977/78:153). Därvid framhölls bl.a. att Skådebanans möjligheter att samordna publikarbetet i regionerna och att göra särskilda insatser för att intressera nya grupper att delta i kulturlivet motiverar ett stöd från samhället. Mot nu angivna bakgrund och med hänsyn till den värdefulla insats som görs av bl.a. de regionala skådeba-

norna kan utskottet inte biträda kravet i motion Kr318 på att dessa inte skulle få stöd i form av bidrag till grundbelopp under nästa budgetår. Som en följd härav avstyrks också att medel till en särskild anslagspost för marknadsföringsåtgärder anvisas.

Med hänsyn till budgetsituationen anser sig utskottet inte kunna förorda att för nästa budgetår medel anvisas under detta anslag utöver vad regeringen föreslagit och detta har heller inte yrkats i motionerna. Som framgår av det föregående ankommer det på regeringen att besluta om en institution skall vara bidragsberättigad och på statens kulturråd att fördela de grundbelopp som medelsanvisningen ger utrymme för. Utskottet anser på grund av det anförda att motionerna bör avstyrkas.

Utskottet hemställer

1. beträffande *ökade resurser till vissa teatrar i Göteborg och Malmö*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr272 yrkande 2 i motsvarande del,

2. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr272 yrkande 2 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr318 yrkande 8 till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 228587000 kr.,

3. beträffande *grundbidrag till vissa regionala skådebanor*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr202, motion 1985/86:Kr211 och motion 1985/86:Kr249.

17. Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper

Regeringen har under punkt F 18 (s. 412) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 33675000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr269 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

6. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om principer för fördelning av medel till de fria teater-, dans- och musikgrupperna.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

9. att riksdagen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 28325000 kr.

Utskottet

För innevarande budgetår uppgår anslaget till 28325000 kr. Regeringen föreslår en väsentlig höjning av anslaget, nämligen med 5350000 kr. Av höjningen beräknas 5 milj. kr. för teater- och dansgrupperna.

Enligt motion 318 (m) bör någon uppräkning av anslaget inte ske (yrkande 9). Motionärerna menar att stödområdet under tidigare år blivit väl tillgodosett.

Regeringsförslaget bygger på en översyn som gjorts av kulturrådet. Kulturministern ansluter sig till rådets uppfattning att det behövs en resursförstärkning för teater- och dansgrupperna och uttalar att det bör vara en strävan att under en treårsperiod uppnå en av rådet föreslagen anslagsnivå, nämligen en total ökning av 9 milj. kr.

Det stöd som utgår från anslaget har haft stor betydelse för att nya befolkningsgrupper, bl.a. barn och ungdom, skall nås av ett kulturutbud. Utskottet anser i likhet med kulturministern att det är viktigt att stödet till teater- och dansgrupper byggs ut ytterligare. Utskottet tillstyrker därför regeringsförslaget och avstyrker motionen i aktuell del.

Då det gäller principerna för fördelningen av medel som anvisas under anslaget anförs i propositionen under hänvisning till den av kulturrådet gjorda översynen att stödet bör differentieras, så att rimliga förutsättningar för kontinuerlig verksamhet kan ges för de grupper som från kulturpolitiska utgångspunkter bedriver den angelägnaste verksamheten. Därutöver bör stöd kunna ges i form av projektbidrag för att undvika att resurserna i alltför stor utsträckning binds i fasta lokaler och utrustning. De nuvarande fördelningsprinciperna har övergripande uttryckts på det sättet att bidragsgivningen bör särskilt inriktas mot sådana ensembler och grupper, vilkas verksamhet kan bedömas vara av stort konstnärligt eller kulturpolitiskt värde.

Utskottet har inte något att erinra mot den precisering av inriktningen av stödet som kulturministern anger. De redovisade fördelningsprinciperna står också väl i överensstämmelse med vad som anförs i motion Kr269 (c) där det anförs att vid medelsfördelningen bör beaktas såväl konstnärlig kvalitet som dokumenterad vilja att nå fram till grupper och/eller regioner som sällan får tillfälle att möta levande, konstnärlig teater, dans och musik. Utskottet anser det därför inte erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandet (yrkande 6).

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 samt med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 9 till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 33675000 kr,

2. beträffande *principerna för medelsfördelningen* att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr269 yrkande 6.

18. Bidrag till Musikaliska akademien

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 19 (s. 413) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Musikaliska akademien* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 1598000 kr.

Regeringen har under punkt F 20 (s. 414) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 11021000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr220 av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp, m, c, vpk) yrkas att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för orkesterverksamheten vid Drottningholmsteatern för budgetåret 1986/87 anvisar 500000 kr. utöver regeringens förslag.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

10. att riksdagen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 9777000 kr.

Utskottet

En av anslagsposterna avser Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten. Anslagsposten föreslås bli uppräknad med 36000 kr. till 1244000.

I motion Kr318 (m) föreslås att bidraget skall avvecklas från och med nästa budgetår (yrkande 10).

Utskottet hänvisar till vad som anförts under punkt 16 (s. 48), i det föregående om Skådebanans verksamhet. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionsyrkandet och tillstyrker propositionen i motsvarande del.

Från anslaget utgår också bl.a. bidrag till Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten. För detta ändamål föreslås ett bidrag om 2768000 kr.

I motion Kr220 (fp, m, c, vpk) yrkas en uppräkning av bidraget med 500000 kr. så att en Drottningholmsensemble för äldre musik på tidstrogna instrument kan anställas under en längre tid varje år. Därigenom skulle en för svenskt musikliv intressant konstnärlig plattform kunna skapas. För närvarande är orkestern anställd endast omkring en månad varje sommar. Möjligheterna till kontinuerligt konstnärligt utvecklingsarbete är små och en mängd erbjudanden om framträdanden från Sverige och utlandet kan inte antas av tidsskäl, anförs det i motionen.

Förslaget i motionen överensstämmer med ett förslag som centrala musikkommittén lagt fram i betänkandet (SOU 1985:56) Sveriges musikråd. I den för kort tid sedan framlagda propositionen 1985/86:114 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter fr.o.m. den 1 januari 1988 uttalar kulturministern att han inte har några principiella invändningar mot att medel anvisas till en Drottningholmsensemble men att beloppets storlek bör fixeras i samband med en samlad bedömning av anslagsdispositionen.

Utskottet understryker betydelsen av Drottningholmsteaterns orkesterverksamhet och att den tillförsäkras resurser. Utskottet förutsätter att orkestern i framtiden ges utökade resurser. Motionen avstyrks.

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 10 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 1244000 kr.,

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr220 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2768000 kr.,

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr220 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr318 yrkande 10 i motsvarande del till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 11021000 kr.

Bibliotek

20. Bidrag till folkbibliotek

Regeringen har under punkt F 21 (s. 415–416) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 15526000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr252 av Gunnel Liljegren (m) och Elisabeth Fleetwood (m) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om upphovsrätt, samordning och samutnyttjande av skilda databaser inom biblioteksväsendet.

I motion 1985/86:Kr291 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till bibliotekslag i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen under anslaget Bidrag till folkbibliotek upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 6600000 kr. förhöjt belopp, varav 4000000 kr. avser Lokal biblioteksverksamhet och 2600000 kr. Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

11. att riksdagen till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 12436000 kr.

Under anslaget beräknas medel till sex anslagsposter. Beträffande tre av dessa har väckts motionsförslag om ändring av regeringens förslag. Utskottet behandlar här också två frågor som inte direkt anknyter till budgetförslaget.

I sitt av riksdagen godkända betänkande KrU 1984/85:21 behandlade utskottet förra våren proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek. Med hänsyn till att utskottet således ingående behandlat bl.a. biblioteksfrågorna för mindre än ett år sedan och därvid tagit ställning även till inriktningen av det ekonomiska stödet på området begränsar utskottet här sitt yttrande och hänvisar i första hand till det nämnda betänkandet.

Utskottet har inte något att erinra mot att omfördelningen av medel från kommunala punktbidrag till ökade bidrag till länsbiblioteken (se F22 nedan) fortsätter under nästa budgetår. Regeringen har för anslagsposten *Lokal biblioteksverksamhet* beräknat en minskning med 2166000 kr. till 6534000 kr. Utskottet tillstyrker denna medelsberäkning och avstyrker därmed motion Kr291 (vpk), såvitt däri yrkas en uppräkning till 10534000 kr. (yrkande 2 delvis). Utskottet vill hänvisa till att i proposition 1984/85:141 utvecklades närmare – med instämmande av utskottet (KrU 1984/85:21 s. 31) – att länsbiblioteken skulle få ökade möjligheter att biträda kommunerna i den nödvändiga analysen och planeringen av det kommunala bibliotekssystemet.

För *Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk* beräknas i budgetpropositionen en treprocentig uppräkning till 2060000 kr. I motion Kr291 föreslås att för ändamålet skall beräknas 4660000 kr. (yrkande 2 delvis).

I ett särskilt avsnitt i proposition 1984/85:141 (s. 95–98) gjorde föredragande statsrådet ingående överväganden rörande stödbehovet på detta område. Han konstaterade att kommunerna har ökat sitt kulturella ansvarstagande för invandrargrupperna och funnit former för sin service till dessa grupper. Han bedömde att behovet av ekonomisk stimulans till kommunerna inte var lika uttalat som vid tidpunkten för bidragets inrättande. Medelsberäkningen gjordes mot denna bakgrund.

Utskottet anslöt sig i KrU 1984/85:21 (s. 40) till övervägandena i propositionen och beaktade därvid att det skulle finnas viss möjlighet att omfördela vissa medel mellan bidragsändamål under anslaget.

Med hänvisning till de överväganden som i enlighet med det sagda gjordes förra våren avstyrker utskottet motionen i här aktuell del och tillstyrker regeringens medelsberäkning.

Förra året godkände riksdagen principer för statligt stöd till etablering av *arbetsplatsbibliotek* (KrU 1984/85:21 s. 31–33). För innevarande budgetår har beräknats 3 milj. kr. för ändamålet. I budgetpropositionen föreslås en uppräkning av anslagsposten med 3% till 3090000 kr.

Under hänvisning till sitt tidigare ställningstagande tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motion Kr318 (m) i denna del (yrkande 11). Motionärerna anser att medel inte skall beräknas för bidrag till arbetsplatsbibliotek.

Motionärerna bakom motion Kr291 vill också att riksdagen skall hemställa om förslag till en *bibliotekslag*. De utvecklar närmare skälen för sitt förslag.

Utskottet avstyrkte med en mycket utförlig motivering förra våren att en bibliotekslag införs (KrU 1984/85:21 s. 12–15). Riksdagen anslöt sig till utskottets ställningstagande i början av juni 1985. Enligt utskottets mening har det under tiden därför inte inträffat någon omständighet som ger anledning till en ändrad bedömning av frågan. Utskottet avstyrker därför motion Kr291 i denna del (yrkande 1).

Slutligen behandlar utskottet motion Kr252 (m), vari tas upp olika frågor om *folkbibliotekens datasystem och databaser*. I motionen erinras om att ett åttiotal svenska kommuner för närvarande är anslutna till det datasystem för katalogisering som lanserats av Bibliotekstjänst AB i Lund, BUMS, men nya system prövas på andra håll. Det är naturligtvis av godo att olika system tillåts konkurrera med varandra, anser motionärerna, men i ett litet land som Sverige där marknaden för olika datasystem är begränsad är det också viktigt att man kan överföra poster från en bas till en annan utan de extra kostnader som manuell hantering skulle medföra. Motionärerna erinrar om att regeringen – med anledning av ett uttalande i den tidigare nämnda propositionen (prop. 1984/85:141 s. 82–83) – uppdragit åt statskontoret att göra en nulägesbeskrivning och en probleminventering och mot bakgrund härav föreslå utredningsinsatser i syfte att uppnå större samordning av registrerings- och katalogiseringssystemen inom det svenska biblioteksväsendet. Motionärerna anför att det är synnerligen viktigt att den utredning som statskontorets förslag skall initiera genomförs med största skyndsamhet och att de upphovsrättsliga frågorna löses utan dröjsmål. I sistnämnda hänseende påpekar de att det för närvarande är oklart var upphovsrätten till databasernas katalogposter ligger. Det yrkas att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om upphovsrätt, samordning och samutnyttjande av skilda databaser inom biblioteksväsendet.

Utskottet ansluter sig till denna uppfattning men har inte kunnat finna att ett riksdagsinitiativ skulle vara ägnat att påskynda de klarlägganden som motionärerna önskat. Med anledning av betänkandet (SOU 1985:51) Upphovsrätt och datorteknik kommer enligt vad utskottet inhämtat en lagrådsremiss att avges senare i år och uppdraget till statskontoret skall redovisas senast den 1 maj 1986.

Med hänvisning till det anförda – och då utskottet utgår från att regeringen med skyndsamhet kommer att pröva statskontorets förslag och upphovsrättsutredningens förslag – avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel för Lokal biblioteksverksamhet*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr291 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 6534000 kr.,

2. beträffande *beräknande av medel för Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr291 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2060000 kr.,

3. beträffande *beräknande av medel för Arbetsplatsbibliotek*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 11 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 3090000 kr.,

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr291 yrkande 2 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr 318 yrkande 11 i motsvarande del till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 15526000 kr.,

5. beträffande *bibliotekslag*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr291 yrkande 1,

6. beträffande *folkbibliotekens datasystem och databaser*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr252.

21. Bidrag till regional biblioteksverksamhet

Regeringen har under punkt F 22 (s. 416–417) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regional biblioteksverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 19409000 kr.

Motion

I motion 1985/86:Kr295 av Evert Svensson (s) och Gustav Persson (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av statsbidrag till Dag Hammarskjöldbibliotekets verksamhet.

Utskottet

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen, vilket bl.a. innebär att länsbiblioteken tillförs 32 nya grundbelopp för nästa budgetår.

I detta sammanhang behandlar utskottet motion Kr295 (s) om statsbidrag till Dag Hammarskjöldbiblioteket i Uppsala. Biblioteket tillkom 1966 på kommunalt initiativ för att hedra Dag Hammarskjölds minne. Biblioteket, som utgör en del av Uppsala stadsbibliotek, är ett specialbibliotek för mellanfolkliga frågor och samarbetssträvanden samt officiellt ett depåbibliotek för tryckt FN-material. Biblioteket fyller också en uppgift som lånecentral för det övriga landet beträffande speciallitteratur om FN och internationell politik. Som en följd härav har biblioteket tilldelats ett grundbelopp, vilket för nästa budgetår motsvarar ett preliminärt statsbidrag av ca 65000 kr.

I motionen framhålls att merparten av biblioteksutnyttjarna är universitetsstuderande med inriktning på internationella frågor. Vidare framhålls bl.a. att biblioteket är en viktig resurs för folkrörelsernas informationsarbete om fred och nedrustning. Motionärerna anser att det finns skäl för

statsbidrag till bibliotekets verksamhet så att det blir bl.a. möjligt med ett ökat öppethållande.

Utskottet vill för sin del erinra om att det ankommer på statens kulturråd att fördela grundbeloppen.

Utskottet är inte berett att i detta sammanhang förorda ett särskilt statsbidrag på grund av den särskilda ställning biblioteket intar i enlighet med vad som ovan redovisats. Sistnämnda omständighet i förening med det faktum att biblioteket i stor utsträckning utnyttjas av forskare gör emellertid att det framdeles kan finnas skäl att överväga vem som skall ha huvudmannaskapet för biblioteket.

Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 till *Bidrag till regional biblioteksverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 19409000 kr.,

2. beträffande *bidrag till Dag Hammarskjöldbiblioteket*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr295.

Bild och form

22. Statens konstråd

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 23 (s. 418–419) och hemställer

att riksdagen till *Statens konstråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 2513000 kr.

23. Förvärv av konst för statens byggnader m.m.

Regeringen har under punkt F 24 (s. 419–420) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts om beställningar av konst som föranleder utgifter under senare budgetår än budgetåret 1986/87,

2. till Förvärv av konst för statens byggnader m.m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 26520000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr269 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

7. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om betydelsen av god bildkonst i folkrörelsernas samlingslokaler vid dispositionen av anslaget F 24.

I motion 1985/86:Kr276 av Agne Hansson m.fl. (c,s,fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om stödet till konstinköp i bygdegårdar, folkets hus och nykterhetsorganisationernas samlingslokaler.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

12. att riksdagen till Förvärv av konst för statens byggnader m.m. för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 23410000 kr.

Utskottet

Våren 1984 beslöt riksdagen efter förslag av regeringen att under anslaget avsätta avsevärt ökade resurser för förvärv av konst till statens byggnader och andra lokaler för statliga myndigheter. Regeringsförslaget för nästa budgetår skall ses mot bakgrund härav. Regeringen föreslår en i förhållande till innevarande budgetår oförändrad medelsanvisning under anslaget om 26520000 kr.

Från anslaget utgår innevarande budgetår, 1985/86, bidrag med sammanlagt 3110000 kr. för konstinköp till folkparker, Folkets hus, bygdegårdar och nykterhetsorganisationernas samlingslokaler. Av beloppet utgår 1096000 kr. till Folkparkernas centralorganisation och 2014000 kr. till Samlingslokalorganisationernas samarbetskommitté att fördelas mellan samlingslokaler inom Folkets husföreningarnas riksorganisation, Bygdegårdarnas riksförbund och Riksföreningen Våra gårdar.

Regeringen har inte redovisat hur stor del av den föreslagna medelsanvisningen – 26520000 kr. – som är avsedd för samlingslokaler och folkparker.

Enligt motion Kr318 (m) bör riksdagen inte beräkna medel för konstinköp för dessa ändamål. Medelsanvisningen under anslaget bör enligt motionärerna vara 3110000 kr. lägre än vad regeringen föreslagit (yrkande 12).

I två andra motioner – Kr269 (c) och Kr276 (c,s,fp) – redovisas en helt annan syn på frågan om medelsanvisning till allmänna samlingslokaler m.m. Motionärerna utvecklar närmare sin positiva syn på stödet till sådana lokaler. Utskottet hänvisar till motionerna i detta avseende.

Sammanfattningsvis synes yrkandena innebära önskemål om att bidrag till samlingslokaler och – i motion Kr269 – folkparker skall räknas upp i förhållande till innevarande budgetår.

Utskottet har flera gånger tidigare (se bl.a. KrU 1983/84:18 s. 46) i överensstämmelse med vad som nu framförts motionsvägen – framhållit att bidragen till folkparker och samlingslokaler är viktiga för att stimulera det lokala konstlivet. Utskottet har i sammanhanget framhållit att Folkets husföreningarnas riksorganisation, Bygdegårdarnas riksförbund och Riksföreningen Våra gårdar ordnar gemensamma inköpsutställningar på olika håll i landet. Utställningarna – KONST ÅT ALLA – har förutom att vara organisationernas huvudsakliga inköpskälla för konst, en viktig funktion bl.a. som konstorientering för en stor publik.

Utskottet vidhåller sin uppfattning i här aktuellt avseende. Utskottets synsätt på värdet av ändamålet ligger i linje med den uppfattning som kommer till uttryck i motionerna. Enligt utskottets mening bör riksdagen med anledning av motionerna Kr269 i här aktuell del och Kr276 beräkna

medel för bidrag till konstförvärv till samlingslokaler och folkparker med samma belopp som för innevarande budgetår.

Vad utskottet anfört innebär att motion Kr318 yrkande 12 avstyrks.

Utskottet tillstyrker förslag i propositionen om att statens konstråd skall medges att beställa konst till ett belopp av högst 6,8 milj. kr. för betalning under senare budgetår än budgetåret 1986/87.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1985/86:100 anförts om beställningar av konst som föranleder utgifter under senare budgetår än budgetåret 1986/87,

2. beträffande *medelsberäkning för konstförvärv till samlingslokaler och folkparker*
att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och motionerna 1985/86:Kr269 yrkande 7 och 1985/86:Kr276, båda motionerna i motsvarande del, samt med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 12 i motsvarande del för ändamålet under anslaget beräknar 3110000 kr.,

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och motionerna 1985/86:Kr269 yrkande 7 och 1985/86:Kr276, båda motionerna i motsvarande del, samt med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 12 i motsvarande del till *Förvärv av konst för statens byggnader m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 26520000 kr.

24. Bidrag till Akademien för de fria konsterna

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 25 (s. 420–421) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Akademien för de fria konsterna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 1207000 kr.

25. Vissa bidrag till bild och form

Regeringen har under punkt F 26 (s. 421–422) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till bild och form för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 8279000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr254 av Olle Svensson m.fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av statliga insatser för att garantera Svenskt barnbildarkivs framtid.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fördelning av bidrag under anslaget F 26.

Utskottet

Från anslaget utgår verksamhetsbidrag till vissa organisationer m.fl. med uppgifter inom konstbildning och konstförmedling samt formgivning. För innevarande budgetår utgår bidrag bl.a. till Konstfrämjandet med 4752000 kr. och till Sveriges konstföreningars riksförbund (SKR) med 1312000 kr. För nästa budgetår föreslås en uppräkning med 3% av anslagsposterna eller således med 143000 kr. resp. 39000 kr.

I motion Kr318 (m) yrkas att riksdagen vid medelsberäkningen skall överföra den för konstfrämjandet avsedda uppräkningen, 143000 kr., till SKR (yrkande 13). Motionärerna anför som stöd för yrkandet att konstfrämjandet under en följd av år gynnats vid en jämförelse med SKR.

Konstfrämjandet bedriver enligt utskottets mening en mycket betydelsefull verksamhet som väl förtjänar att stödjas. Utskottet ser därför ingen anledning att föra över medel från konstfrämjadet till SKR, vars bidrag för övrigt förra året räknades upp med 20% eller med 212000 kr. för att förbundets verksamhet inom konstbildningsområdet skulle kunna stärkas.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslaget.

En av anslagsposterna avser bidrag till Eskilstuna kommun för Svenskt barnbildarkiv. Arkivet samlar in bl.a. teckningar och målningar utförda av barn och ungdom i Sverige och utomlands. Bilderna katalogiseras och arkiveras. Arkivet utnyttjas för olika forskningsuppgifter, som syftar till att öka kunskaperna om barns bildskapande och om barns beteende. Beträffande verksamheten vid barnbildarkivet, som är en del av Barnkulturcentrum i Eskilstuna och som tillkommit efter ett kommunalt initiativ, hänvisar utskottet även till motion 1983/84:1670.

Under hänvisning till den positiva syn på arkivets verksamhet som kulturutskottet tidigare gett uttryck åt (KrU 1983/84:18 s. 47), framställs i motion Kr254 (s) ett yrkande av innehåll att det är angeläget att ökade statliga insatser snarast görs för att barnbildarkivets framtid skall garanteras.

I enlighet med utskottets tidigare ställningstagande är det uppenbart att Svenskt barnbildarkiv är i behov av ett väsentligt stöd för verksamheten. Det kan också finnas skäl att närmare överväga frågan om huvudmannaskapet för arkivet; kulturrådet har framhållit att denna fråga på sikt bör få en annan lösning.

Utskottet, som förutsätter att regeringen med anledning av tidigare uttalanden från riksdagen överväger ovannämnda frågeställningar, anser att det inte är erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande under anslaget av medel till Konstfrämjandet och Sveriges konstföreningars riksförbund*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 13 i motsvarande del beslutar att

för dessa ändamål under anslaget skall beräknas 6246000 kr., varav till Konstfrämjandet 4895000 kr. och till Sveriges konstföreningars riksförbund 1351000 kr.,

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 13 i motsvarande del, till *Vissa bidrag till bild och form* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 8279000 kr.,

3. beträffande *Svenskt barnbildarkiv i Eskilstuna*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr254.

Arkiv

26. Riksarkivet och landsarkiven

Regeringen har under punkt F 27 (s. 423–425) föreslagit riksdagen att till Riksarkivet och landsarkiven för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 75628000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr212 av Sigge Godin (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande Svensk arkivinformation i Ramsele.

I motion 1985/86:Kr315 av Martin Olsson (c) och Görel Thurdin (c) yrkas – med hänvisning till vad som anförts i motion 1985/86:A474 –

1. att riksdagen beslutar att till Riksarkivet och landsarkiven anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 milj. kr. förhöjt anslag avseende utveckling av verksamheten vid Svensk arkivinformation i Ramsele.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder för positiv utveckling av verksamheten vid Svensk arkivinformation.

I motion 1985/86:Kr320 av Alf Svensson (c) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att riksarkivet för Svensk arkivinformations räkning beviljas ett särskilt anslag för konvertering av kyrkoboksfilm med 6,2 milj. kr. för att snabbare klara av konverteringen vid Svensk arkivinformation i Ramsele.

Utskottet

Svensk arkivinformation i Ramsele (SVAR) permanentades 1984. SVAR utgör en särskild sektion inom riksarkivet. SVAR har till uppgift att tillgängliggöra arkivmaterial för forskning och undervisning, underlätta arkivens och bibliotekens service samt medverka till att säkerställa förstörelseskotat arkivmaterial av vitalt intresse. I detta syfte skall SVAR främst med hjälp av moderna medier producera kopior av arkivmaterial, registrera samt distribuera arkivinformation.

SVAR-sektionen har tre fasta tjänster och 19 lönebidragstjänster. Till detta kommer ett antal tillfälligt sysselsatta – för närvarande varierande mellan 10 och 15 – som har beredskapsarbete. Antalet varierar beroende på arbetskraftsituationen.

Förra året framställdes krav på en förstärkning av resurserna till den permanenta organisationen. I år har flera motioner väckts, som med vissa inbördes variationer i huvudsak syftar *dels* till ökade resurser för s.k. konvertering av 35 mm kyrkoboksfilm till 16 mm film, *dels* till insatser för att SVAR skall få central funktion beträffande folkbibliotekens fjärrlånesystem av genealogiskt arkivmaterial. Konverteringen har mycket stor betydelse för SVAR:s verksamhet, eftersom den konverterade filmen (brukskopia) klipps i remsor och monteras till jackets som i sin tur kopieras till mikrokort (mikrofisch), vilka är centrala för SVAR:s verksamhet.

De motioner som väckts i denna del är Kr212 (fp), Kr315 (c) och Kr320 (c). I två av motionerna framställs konkreta yrkanden om ökad medelsanvisning. I Kr315 yrkas ytterligare 1 milj. kr. för nästa budgetår till SVAR medan det i Kr320 yrkas ett särskilt anslag om 6,2 milj. kr. avsett för att öka konverteringsmöjligheterna under de närmaste åren.

Utskottet vill med anledning av motionerna anföra följande. För nästa år föreslås en medelsanvisning under anslaget som grundar sig på en uppräkning av resurserna till SVAR m.m. med 47000 kr. till 778000 kr. Härtill kommer de resurser som av sysselsättningsmedel kan avsättas för SVAR:s verksamhet. Storleken härav måste givetvis, liksom hittintills varit fallet, bedömas utifrån rådande arbetsmarknadssituation. Nämnas kan att regeringen nyligen överlämnat en framställning från riksarkivet om höjda beredskapsmedel till arbetsmarknadsstyrelsen.

Utskottet vill då det gäller resurser till konvertering framhålla att,under anslaget F 3 Bidrag till särskilda kulturella ändamål (s. 28) medel beräknats för en engångsanvisning om 489000 kr. till riksarkivet för bl.a. anskaffning av brukskopior av mikrofilm eller kyrkoskrivningshandlingar.

I proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek (s. 83–84) aviserades utredningsåtgärder i fråga om bibliotekens service till släkt- och hembygdsforskare. Utskottet har inhämtat att frågan för närvarande bereds i samråd mellan bl.a. regeringskansliet och statens kulturråd. Därvid övervägs hur SVAR:s verksamhet bäst kan optimeras och vilka resurser som kan avsättas för SVAR:s verksamhet.

Utskottet anser med hänvisning till den lämnade redovisningen att motionerna inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

1. beträffande *Svensk arkivinformation i Ramsele m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motionerna 1985/86:Kr212, 1985/86:Kr315 och 1985/86:Kr320, de båda sistnämnda motionerna i motsvarande del, beslutar att för ändamålet under anslaget skall beräknas 778000 kr.,

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motionerna 1985/86:Kr315 och 1985/86:Kr320, båda motionerna i motsvarande del, till *Riksarkivet och landsarkiven* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 75628000 kr.

27. Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv m.fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 28–F 30 (s. 426–431) och hemställer

1. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1985/86:100 anförts om dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkivs organisation,

2. att riksdagen till *Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 15018000 kr.,

3. att riksdagen godkänner vad som i proposition 1985/86:100 anförts om svenskt biografiskt lexikons organisation,

4. att riksdagen till *Svenskt biografiskt lexikon* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 2054000 kr.,

5. att riksdagen till *Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 3109000 kr.

28. Bidrag till vissa arkiv

Regeringen har under punkt F 31 (s. 431–432) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa arkiv för budgetåret 1986/87 anvisa ett anslag av 2634000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr230 av Stig Gustafsson m.fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om verksamhetsbidrag till Föreningen Tjänstemannarörelsens arkiv och museum.

I motion 1985/86:Kr232 av Jan Hyttring (c) yrkas att riksdagen beslutar ge Emigrantregistret i Karlstad 290000 kr. i statsbidrag.

I motion 1985/86:Kr246 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkas att riksdagen beslutar att under anslaget Bidrag till vissa arkiv till Arbetarrörelsens arkiv och dess forskningsråd anvisa ett anslag på 500000 kr. utöver regeringens förslag.

Utskottet

Från anslaget utgår bidrag under sju anslagsposter till olika arkivs verksamhet.

Inledningsvis vill utskottet erinra om att regeringen har tillsatt en utredning – arkivutredningen (U 1985:07) – för att se över vissa arkivfrågor. Utredningen får i samband med överväganden om de samlade statliga resurserna till arkivväsendet anledning att behandla bl.a. frågan om bidragen till de enskilda arkiven. Till utredningen har nämligen regeringen

överlämnat ett antal skrivelser om drift- och verksamhetsbidrag till ytterligare enskilda arkiv.

I motion Kr232 (c) yrkas att *Emigrantregistret i Karlstad* skall få 290000 kr. i bidrag nästa budgetår. Regeringen har föreslagit ett belopp av 136000 kr., vilket innebär en uppräkning med 3%. Motionären framhåller att ett bidrag av den yrkade storleken skulle ge Emigrantregistret möjlighet att anställa en föreståndare på heltid.

Utskottet vill erinra om att riksdagen förra året beslöt höja bidraget till Emigrantregistret från 80000 kr. till 132000 kr. (KrU 1984/85:16 s. 61–63, rskr. 1984/85:253). Vidare finns det skäl att hänvisa till vad ovan anförts om att arkivutredningen kommer att pröva frågan om bidragen till de enskilda arkiven. Utskottet biträder mot den angivna bakgrunden regeringsförslaget och avstyrker motion Kr232.

Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv tillsammans med Ruotsinsuomalaisten Arkisto (Arkiv för Sverigefinnar och Finlandssvenskar i Sverige) är ett av de två arkiv som enligt budgetpropositionen föreslås få en anslagshöjning utöver prisomräkning. Bidraget föreslås höjt med 246000 kr. till 1795000 kr.

I motion Kr246 (vpk) yrkas en ytterligare höjning av bidraget – avsett för Arbetarrörelsens arkiv och dess forskningsråd – med 500000 kr.

I enlighet med det ovan redovisade föreslår regeringen en väsentlig höjning av bidraget till Arbetarrörelsens arkiv. Det bör också nämnas att folkrörelseforskningen får ett ökat stöd vid bifall till utskottets hemställan under p. 26, som avser medelsanvisning till riksarkivet och landsarkiven. Regeringen har nämligen under anslagsposten Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv beräknat medel för lönebidrag till ytterligare två arkivdepåföreståndare vid regionala folkrörelsearkiv. För närvarande finns åtta bidragsrum. Utskottet har vidare under p. 4 Bidrag till särskilda kulturella ändamål tillstyrkt en medelsanvisning som avser bl.a. 300000 kr. till riksarkivet för att myndigheten skall kunna ge bidrag till inredning och utrustning vid folkrörelsearkiv m.fl. arkiv. Utskottet hänvisar också till vad ovan anförts om att arkivutredningen kommer att pröva frågan om bidragen till de enskilda arkiven. På nu redovisade skäl tillstyrker utskottet att bidragen till Arbetarrörelsens arkiv bestäms till det i propositionen angivna beloppet. Motion Kr246 avstyrks således.

Föreningen Tjänstemannarörelsens arkiv och museum (TAM) har för närvarande inte statsbidrag från anslaget. I motion Kr230 (s) framställs ett yrkande som innebär att statsbidrag skall utgå till TAM efter samma principer som till Arbetarrörelsens arkiv.

En skrivelse från TAM om bidrag har överlämnats till arkivutredningen. Eftersom utredningsarbetet inte bör föregripas, avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för bidrag till Emigrantregistret i Karlstad*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag

på motion 1985/86:Kr232 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 136000 kr.,

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för bidrag till Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr246 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 1795000 kr.,

3. beträffande *bidrag till Föreningen Tjänstemannarörelsens arkiv och museum*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr230,

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motionerna 1985/86:Kr232 och 1985/86:Kr246 båda motionerna i motsvarande del till *Bidrag till vissa arkiv* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 2634000 kr.

Kulturminnesvård

29. Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader m.fl. anslag

Regeringen har

dels under punkt F 32 (s. 433–435) föreslagit riksdagen att till Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 47630000 kr.,

dels under punkt F 33 (s. 435–438) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts angående beslut om bidrag som föranleder utgifter under senare år än budgetåret 1986/87,

2. till Kulturminnesvård för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 24231000 kr.,

dels under punkt F 34 (s. 439) föreslagit riksdagen att till Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 1000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr206 av Bo Hammar m.fl. (vpk) yrkas att riksdagen beviljar ett särskilt anslag om 10 milj. kr. till fornminnesvård.

I motion 1985/86:Kr235 av Torsten Karlsson (s) och Sture Thun (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av kulturbevarande insatser i Östergötlands län.

I motion 1985/86:Kr281 av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att tillämpningen av huvudalternativet för riksantikvarieämbetet måste bli föremål för särskilda överväganden.

I motion 1985/86:Kr282 av Jan Fransson m.fl. (s) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med uppgift att förutsättningslöst utreda fornlämningsvårdens framtida organisation och finansiering, varvid samordning bör ske med naturvården.

I motion 1985/86:Kr323 av Sten Svensson (m) och Görel Bohlin (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om formerna för statens stöd till arkeologiska utgrävningar,
2. att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till nya riktlinjer för arkeologiska utgrävningar i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Medel till kulturminnesvård anvisas under tre anslag. Under anslaget F32 Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader anvisas – utöver medel till egentliga förvaltningskostnader, inkl. lokalkostnader – bl.a. medel till den pågående fornminnesinventeringen. Från anslaget F33 Kulturminnesvård anvisas medel till sex anslagsposter, bland dem Vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, Undersökning av fast fornlämning och vård av fornlämningar. Under anslaget F34 Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet anvisas endast ett formellt belopp om 1000 kr. Beträffande anslagens och anslagsposternas nuvarande storlek och av regeringen föreslagna ändringar för nästa budgetår hänvisar utskottet i första hand till budgetpropositionen (bil. 10 s. 433 och s. 439).

I flera motioner fastställs yrkanden och görs uttalanden som sammanfattningsvis kan beskrivas på det sättet att motionärerna känner stor oro för att kulturminnesvården inte får de resurser som krävs för att de uppgifter som åvilar sektorn skall kunna fullgöras. Någon ändring i regeringens förslag till medelsanvisning under de ovan redovisade anslagen eller i fråga om regeringens förslag i övrigt för nästa budgetår föreslås dock inte. Däremot föreslås i en motion, Kr206 (vpk), att medel under särskilt anslag skall anvisas till fornminnesvård.

Utskottet, som återkommer till detta motionsyrkande, tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning m.m. under de ovan redovisade tre anslagen.

I motion Kr281 (fp) yrkas att tillämpningen av huvudalternativet för riksantikvarieämbetet skall bli föremål för särskilda överväganden. Motionärerna gör en genomgång av riksantikvarieämbetets uppgifter på olika delområden och diskuterar konsekvenserna för dessa av eventuella nedskärningar i fråga om resurstilldelningen. Sammanfattningsvis konstateras att besparingarna inom kulturminnesvårdens centrala funktion har drivits så långt att de vid en tillämpning av huvudalternativet inte längre kan mötas genom ökad rationalisering och effektivisering av verksamheten. I övrigt hänvisar utskottet till den utförliga motiveringen i motionen och till framställningen i det följande.

Fornlämningsvården har hittills till den helt övervägande delen bekos-

tats med beredskapsmedel som anvisats under arbetsmarknadshuvudtiteln. Dessa medel har minskat under senare år.

I motion Kr282 (s) och i den ovan nämnda motionen, Kr 206, behandlas mot denna bakgrund finansieringen av i första hand fornlämningsvården.

Enligt motionärerna är det särskilt bekymmersamt att medelsminskningen fördelats synnerligen ojämnt mellan länen, vilket medfört att vissa län för närvarande saknar medel för ändamålet.

Motionärerna bakom motion Kr206 vill som ovan angetts ha en särskild medelsanvisning till fornminnesvård. Medlen bör användas till fornlämningsvård och vård av byggnadsruiner.

I motion Kr282 yrkas att det skall tillsättas en utredning med uppgift att förutsättningslöst utreda fornvårdens framtida organisation och finansiering, varvid samordning bör ske med naturvården. Motionärerna framhåller att naturvården och kulturminnesvården har många beröringspunkter – inte minst i det kulturdanade landskapet och i de ekonomiska problemen i samband med vårdarbetet. Det torde vara möjligt att göra vissa besparingar om en lämplig form av samordning mellan naturvård och fornminnesvård kunde åstadkommas, anför motionärerna.

Utskottet vill framhålla att de insatser som under flera årtionden kunnat göras inom kulturminnesvårdssektorn genom resurser, som utgått i form av beredskapsmedel, har varit av stort värde. Å andra sidan har också kulturminnesvården – liksom naturvården – betydelse för arbetsmarknadspolitiken, något som konstateras i arbetsmarknadsutskottets betänkande AU 1985/86:11 (s. 68). Där konstateras nämligen bl.a. att arbetena på de nämnda områdena visat sig väl lämpade för beredskapsarbeten. Inte minst socialmedicinskt handikappade arbetssökande har i dessa verksamheter erhållit lämpliga arbetsuppgifter, anför arbetsmarknadsutskottet vidare. Kulturutskottet konstaterar med tillfredsställelse att nämnda utskott också utgår från att möjligheterna att utföra kulturminnesvårdarbeten med beredskapsmedel kommer att kvarstå. Arbetsmarknadsutskottet anför emellertid också att, såvitt nu kan bedömas, nivån på insatserna med beredskapsmedel kommer att vara betydligt lägre än under tidigare år. Ett likartat konstaterande görs i budgetpropositionen i här aktuell del (bil. 10 s. 437).

Också kulturutskottet utgår således från att vård av fornlämningar och andra insatser inom kulturminnesvården kan komma till stånd med hjälp av sysselsättningsmedel även i fortsättningen. Det är emellertid uppenbart att man i högre grad än hittills varit fallet måste söka nya vägar för att vården av fornlämningar skall kunna upprätthållas på en acceptabel nivå. Regeringsförslaget har denna utgångspunkt. I detta betonas *att* den enskilde ägarens eller brukarens skötsel av sina marker alltid utgjort grunden för vården av den stora mängden av fornlämningar, och att vården av det nationella kulturarv som våra fornlämningar utgör även i framtiden i första hand måste tryggas genom ansvarstagande av enskilda, *att* vård av fornlämningar med allmänna medel sålunda bör förbehållas ett urval av fornminnesplatser som det ur ett nationellt, regionalt eller lokalt perspektiv ter sig särskilt angeläget att hålla öppna och väl tillgängliga för besökare, *att* det – med hänsyn till att förslaget till ny plan- och bygglag innebär bl.a. att

kommunerna ges ett ökat ansvar för utformningen av den byggda och odlade miljön, där fornlämningarna utgör en viktig del – är naturligt att även kommunerna engagerar sig i fornlämningsvården som ett led i strävan att bevara en god kulturmiljö, *att* de regionala museerna har en betydelsefull uppgift i att bistå kommunerna med rådgivning och antikvarisk sakkunskap som kan ge kommunerna underlag och stimulans för sådana insatser och *att* det ankommer på länsstyrelserna, som har det regionala planeringsansvaret för de statliga fornvårdsarbetena, att sörja för den samordning med kommunala initiativ som kan behövas.

Utskottet kan instämma i de slutsatser som sålunda i övrigt dras i budgetpropositionen i denna del (bil. 10 s. 437–438).

Med anledning främst av motionerna vill utskottet vidare framföra följande.

Sambandet mellan naturvården och kulturminnesvården uppmärksammas – förutom i motion Kr282 – i motion Kr281. I denna anförs att kulturminnesvård alltmer har kommit att bli en aspekt att beakta i de olika verksamheterna som innebär förändringar i vår omgivning. En sådan syn har också varit vägledande vid utformningen av den nya plan- och bygglagen och naturresurslagen och vid formuleringen av riktlinjerna för bostadsförbättringsarbetet. I motionen anförs vidare följande.

Det är självklart att en kulturmiljövård av detta slag kräver helt andra kontaktnät och samarbetsformer mellan kulturminnesvården och företrädare för andra sektorer än en mer monumentinriktad verksamhet. Men den kräver också ett kunskapsunderlag som siktar till ett helhetsperspektiv och som kan fungera i mycket olika sammanhang. Frågan om kunskapsunderlaget har också spelat en central roll inom kulturminnesvården under den gångna tioårsperioden. Med de kulturminnesvårdsprogram som nu växer fram i län och kommuner tas ett viktigt steg mot en kunskapsuppbyggnad som kan tillgodose behoven i ett samhällsarbete där hänsynen till kulturmiljön är ett ledmotiv.

I anslutning till den lämnade redovisningen finns skäl att hänvisa, när det gäller förslaget till naturvårdslag, till proposition 1985/86:3 (främst s. 62–63 och 161–165) och förslaget till plan- och bygglag till proposition 1985/86:1 (främst s. 441–446). Utskottet har yttrat sig till bostadsutskottet i ärendet (KrU 1985/86:2y).

Sedan länge finns det ett nära samarbete mellan naturvård och kulturminnesvård. Bl.a. har riksantikvarieämbetet och statens naturvårdsverk givit ut informationsmaterial till länsstyrelserna och kommunerna på området. På det regionala planet har länsstyrelserna ansvaret såväl för fornlämningsvård och annan kulturminnesvård som för naturvård.

Regeringen har nyligen tillkallat en särskild utredare för att göra en översyn av alla delar av naturvårdsförvaltningen (dir 1986:2).

I fråga om motionsyrkandena gör utskottet mot bakgrund av den ovan lämnade redovisningen följande bedömning.

Det finns inte budgetmässigt utrymme för ett sådant särskilt anslag om 10 milj. kr. till fornminnesvård som föreslås i motion Kr206. Motionen avstyrks således. Vid bedömningen av motionsyrkandet beaktar utskottet

att det även i fortsättningen kommer att kunna utgå beredskapsmedel till fornlämningsvård, att utskottet i likhet med regeringen och riksantikvarieämbetet räknar med ett ökat ansvarstagande från andra än staten – enskilda markägare, kommuner och organisationer – för fornlämningsvården. I detta sammanhang vill emellertid utskottet också – med fullt instämmande – erinra om att arbetsmarknadsutskottet i det ovan redovisade ärendet anfört att det framstår som angeläget att bl.a. kulturminnesvården blir mindre beroende än hittills av de arbetsmarknadspolitiska medlen.

Då det gäller utredningskravet i motion Kr282 rörande fornlämningsvårdens framtida organisation och finansiering finns skäl anföra följande. I budgetpropositionen har beräknats en ökning av anslaget till fornlämningsvård med 1 milj. kr. Riksantikvarieämbetet ges därmed resurser för att tillsammans med länsstyrelserna och länsmuseerna bedriva ett utvecklingsarbete och initiera verksamheter som främjar vård av fornlämningar vid sidan av den som genomförs såsom statliga beredskapsarbeten, dvs. av kommuner, markägare och organisationer, bland dem i första hand hembygdsrörelsen. Utskottet accepterar således utgångspunkten i propositionen att ansvaret för fornlämningsvården även i fortsättningen i väsentlig mån måste ligga på andra än staten, något som också uttalats i det föregående. Samtidigt kan den stimulans och det stöd i övrigt som kan åstadkommas genom det angivna resurstillskottet och genom att medel beräknas för tio nya grundbelopp till de regionala museerna bli av väsentlig betydelse för fornlämningsvården. Utskottet utgår från att riksantikvarieämbetet inför nästa budgetbehandling tar upp frågan om vilket behov av fortsatta resurser av här aktuellt slag som kan finnas. Utskottet kan däremot inte förorda att riksdagen nu tar initiativet till en sådan utredning som motionärerna föreslår. Härvid beaktar utskottet att det inom regeringskansliet pågår ett beredningsarbete som avser arkeologiutredningens betänkande (SOU 1985:13) Fornlämningar och exploatering, och att det under beredningsarbetet även aktualiserats andra kulturminnesfrågor. Utskottet förutsätter att man under detta arbete även beaktar behovet av centrala insatser för att få till stånd en ökad samordning mellan fornlämningsvård och naturvård. Även den nyligen tillsatta utredningen om naturvårdsförvaltningen, som skall redovisa sitt arbete redan i höst, och den fortsatta beredningen av utredningsresultatet kan få betydelse för den i motionen behandlade samordningsfrågan. Utskottet avstyrker således motion Kr282.

Regeringen har i budgetpropositionen föreslagit att huvuddelen av den besparing som myndigheten skall göra enligt huvudförslaget tas ut på anslaget Kulturminnesvård, delposten Vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Riksantikvarieämbetet har anvisat denna möjlighet men har samtidigt anfört att en nedskärning av bidragsmedlen är olämplig med hänsyn till de värdefulla effekterna av bidragsgivningen. En minskning av anslaget leder sålunda, anför riksantikvarieämbetet, bl.a. till minskad sysselsättning och till att kommuners och enskildas satsningar för vård och underhåll av värdefulla byggnader kan omintetgöras.

Även om utskottet ovan accepterat regeringsförslaget – och något ändringsyrkande inte föreligger – anser utskottet att riksantikvarieämbetets

synpunkter och de därmed överensstämmande åsikterna i motion Kr281 bör övervägas inför kommande budgetberedningar. Utskottet, som utgår från att sådana överväganden görs, anser att motionen inte behöver föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet behandlar här också motion Kr235 (s). Motionärerna vill att riksdagen skall uttala sig om behovet av vissa bevarandeinsatser i Östergötlands län, nämligen i fråga om Asylen vid Birgitta sjukhus i Vadstena och arbetarbostäderna Svarta Raden i Motala.

För ombyggnad av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse kan låneunderlaget höjas och tilläggslån beviljas. Bostadsutskottet har i betänkandet BoU 1985/86:13 föreslagit att riksdagen skall medge en väsentlig höjning av ramen härför eller med 30 milj. kr. för perioden den 1 januari 1986 till den 30 juni 1987. Regeringen hade föreslagit en ram om totalt 90 milj. kr. för perioden (budgetpropositionen bil. 13 s. 65). Prioriteringen mellan aktuella objekt görs enligt gällande bestämmelser av riksantikvarieämbetet. Utskottet vill också hänvisa till att medel för vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse anvisas under det ovan behandlade anslaget F33 Kulturminnesvård. Dessa medel fördelas likaledes av riksantikvarieämbetet. Med hänvisning till de bidrags- och lånemöjligheter som sålunda finns avstyrker utskottet motionen.

Utskottet har tidigare redovisat bakgrunden till arkeologiutredningens uppdrag och innehållet i dess direktiv (KrU 1983/84:18 s. 55–57 och 59–60). Utredningen har, som tidigare redovisats, avgivit sitt slutbetänkande (SOU 1985:13). Betänkandet har remissbehandlats.

Liksom under de senaste åren har i år väckts en motion Kr323 (m) med yrkanden om formerna för statens stöd till arkeologiska utgrävningar och om förslag till nya riktlinjer för sådana utgrävningar.

Utskottet har inhämtat att beredningsarbetet inom regeringskansliet har inriktats på att en proposition med anledning av arkeologiutredningens betänkande skall föreläggas riksdagen under innevarande mandatperiod. Utskottet anser att utredningsarbetet inte bör föregripas. Motion Kr323 avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 47630000 kr.,

2. att riksdagen godkänner vad i propositionen under anslaget F 33 Kulturminnesvård anförts angående beslut om bidrag som föranleder utgifter under senare år än budgetåret 1986/87,

3. att riksdagen till *Kulturminnesvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 24231000 kr.,

4. att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1000 kr.,

5. beträffande *ett särskilt anslag till fornminnesvård*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr206,

6. beträffande *utredning om fornlämningsvården*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr282,

7. beträffande *tillämpning av huvudalternativet för riksantikvarieämbetet*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr281,

8. beträffande *kulturbevarande insatser i Östergötlands län*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr235,

9. beträffande *arkeologiska utgrävningar*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr323.

Museer och utställningar

30. Statens historiska museer

Regeringen har under punkt F 35 (s. 440–441) föreslagit riksdagen att till Statens historiska museer för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 34008000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr278 av Margareta Fogelberg (fp) och Margareta Mörck (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om behovet av en intendenttjänst för islam vid medelhavsmuseet.

I motion 1985/86:Kr322 av Gunnel Jonäng m.fl. (c, m, fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär åtgärder för att bereda myntkabinettet lämpliga lokaler.

Utskottet

Under anslaget beräknas medel till historiska museet, kungl. myntkabinettet, medelhavsmuseet och en teknisk institution.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning.

I motion Kr278 (fp) erinras om att i samband med att medelhavsmuseet fick nya lokaler hösten 1982, de islamiska samlingarna hos statens konstmuseer överfördes dit. En permanent islamisk utställning upprättades med konsulthjälp. Sedan dess, anförs det i motionen, har museet förgäves äskat medel till en *intendenttjänst för islam*. Motionärerna utvecklar utförligt behovet av en sådan tjänst. De menar att riksdagen som sin mening skall ge regeringen detta till känna.

Utskottet vill erinra om att regeringen för nästa budgetår beräknar 100000 kr. för förstärkning av verksamheten vid medelhavsmuseet. Medlen ingår i beräkningen av lönekostnaderna under anslaget. Det ankommer på museet att bestämma hur denna förstärkning skall användas i verksamheten. Utskottet anser med hänsyn till det anförda att motionen inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet behandlar i detta sammanhang även motion Kr322 (c, m, fp) som syftar till en förbättring av *lokalförhållandena för myntkabinettet*.

Utskottet har inhämtat följande. Regeringen har i mars 1984 till byggnadsstyrelsen för handläggning överlämnat en skrivelse från riksantikvarieämbetet och statens historiska museer med önskemål rörande lokalförsörjningen för myntkabinettet. Regeringen har samtidigt meddelat föreskrifter för den fortsatta planeringen av lokaler i det kvarter där myntkabinettet och historiska museet nu har sina lokaler. Därvid får bl.a. fortsatt upprustning genom etappvisa s.k. åtgärdsprogram planeras. Då det gäller myntkabinettet prövar byggnadsstyrelsen kontinuerligt även mer förutsättningslösa lokallösningar.

Med hänvisning till den lämnade redovisningen anser utskottet att motionen inte erfordrar någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 till *Statens historiska museer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 34008000 kr.,

2. beträffande *viss tjänst vid medelhavsmuseet*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr278,

3. beträffande *myntkabinettets lokalfråga*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr322.

31: Statens konstmuseer m.fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 36–F 44 (s. 442–456) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens konstmuseer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 39758000 kr.,

2. att riksdagen till *Utställningar av svensk konst i utlandet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 1062000 kr.,

3. att riksdagen till *Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 14223000 kr.,

4. att riksdagen till *Naturhistoriska riksmuseet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 37518000 kr.,

5. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 15619000 kr.,

6. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Underhållskostnader m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 1000 kr.,

7. att riksdagen till *Etnografiska museet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 14287000 kr.,

8. att riksdagen till *Arkitekturmuseet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1743000 kr.,

9. att riksdagen till *Statens musiksamlingar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 12069000 kr.

32. Statliga museer: Vissa kostnader för utställningar och samlingar m.m.

KrU 1985/86:18

Regeringen har under punkt F 45 (s. 456–457) föreslagit riksdagen att till Statliga museer: Vissa kostnader för utställningar och samlingar m.m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 8040000 kr.

Motion

I motion 1985/86:Kr274 av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om framtida resurser till förvärv av konst till statens konstmuseer.

Utskottet

I propositionen anförs att statens konstmuseers anslag för inköp av konst under senare år har kommit att minska. För nästa budgetår har därför räknats med en tillfällig förstärkning av detta anslag med 2,7 milj. kr. varav 500000 kr. skall utgöra en permanent förstärkning av denna resurs.

I motion Kr274 (fp) utvecklas behovet av ökade resurser till inköp av konst till moderna museet och nationalmuseet. Detta gäller såväl samtida svensk och utländsk konst som äldre konst. Utskottet hänvisar till den utförliga motiveringen i motionen. Motionärerna anser att den ovan redovisade tillfälliga resursförstärkningen bör vara permanent i dess helhet och att, då budgetläget så medger, medelsanvisningen för konstinköp till statens konstmuseer bör förstärkas ytterligare.

Utskottet anser att det är värdefullt att regeringen funnit det möjligt att föreslå vissa ökade inköpsresurser samt en viss permanent uppskrivning av anslaget för nästa budgetår. Utskottet tillstyrker regeringsförslaget.

Då det gäller motionsyrkandet anser utskottet att budgetprövningen under kommande år inte bör föregripas. Motionen avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen till *Statliga museer: Vissa kostnader för utställningar och samlingar m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 8040000 kr.,

2. beträffande *uttalande om framtida resurser till konstförvärv*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr274.

33. Bidrag till Nordiska museet

Regeringen har under punkt F 46 (s. 458–461) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Nordiska museet för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 37867000 kr.

I motion 1985/86:Kr269 av Karl Boo m.fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

8. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om ett lantbruksmuseum.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Till Nordiska museet hör bl.a. Julita gård. I propositionen redogörs utförligt för en utredning som gjorts om finansieringen av ett lantbruksmuseum på Julita (bil. 10 s. 459). Utredningsresultatet har redovisats i promemorian (Ds U 1985:3) Sveriges lantbruksmuseum – förutsättningar och former. I propositionen konstateras bl.a. *att* det finns ett antal icke-statliga intressenter som är villiga att ta ekonomiskt ansvar för driften av ett lantbruksmuseum, *att* planeringen är inriktad på ett snart förverkligande av ett sådant museum, *att* lantbruksmuseets drift måste klaras utan bidrag via statsbudgeten *och att* det därför är nödvändigt att säkerställa att kostnaderna för lantbruksmuseet inte direkt eller indirekt belastar de delar av Nordiska museets budget som prövas årligen inom ramen för statsbudgeten. Ett fortsatt utredningsarbete har initierats.

I motion Kr269 (c) anförs att skapandet av ett lantbruksmuseum är en riksangelägenhet med hög prioritet. Museet skall ses som en parallell till Arbetets museum. Båda museerna kan tillföra övriga centrala museer viktiga perspektiv på människors vardagsvillkor. Vidare anförs att riksdagen måste fortlöpande hållas informerad om hur arbetet med att tillskapa och finansiera lantbruksmuseet fortskrider och att – om finansieringsfrågan inte till fullo kan lösas med icke-statliga medel – regeringen måste ompröva ställningstagandet att helt avstå från statligt engagemang och till riksdagen framlägga förslag till finansiering.

Vad som anförs i budgetpropositionen visar enligt utskottets mening att regeringen är klart inställd på att verka för tillkomsten av ett lantbruksmuseum och att hålla riksdagen väl informerad i frågan. Det finns enligt utskottets mening inte någon anledning att nu göra något uttalande om finansieringen. Enligt utskottets mening erfordras inte någon riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandet (yrkande 8).

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 till *Bidrag till Nordiska museet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 37867000 kr.,

2. beträffande *ett lantbruksmuseum*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr269 yrkande 8.

34. Bidrag till Sveriges Tekniska museum. Bidrag till Skansen

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 47 och F 48 (s. 461–465) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Sveriges Tekniska museum* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 8557000 kr.,

2. att riksdagen till *Bidrag till Skansen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 9265000 kr.

35. Bidrag till vissa museer

Regeringen har under punkt F 49 (s. 465–467) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen har förordats om pensionsrätt för personal vid Carl och Olga Milles Lidingöhem och Thielska galleriet,

2. till Bidrag till vissa museer för budgetåret 1986/87 anvisa ett anslag av 12769000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr248 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m, fp, c, vpk) yrkas

1. att riksdagen till Marionetteatern anvisar 49000 kr. utöver vad regeringen föreslagit,

2. att riksdagen hos regeringen begär att förhandlingar i och för överenskommelse beträffande Marionetteaterns fortsatta verksamhet upptas med Stockholms stad.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

14. att riksdagen till Bidrag till vissa museer för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 7769000 kr.

Utskottet

För bidrag till *Stiftelsen Arbetets museum* beräknas i budgetpropositionen ett oförändrat belopp om 5000000 kr.

I motion Kr318 (m) yrkas att medel inte skall beräknas för ändamålet (yrkande 14). Motionärerna menar att Arbetets museum i första hand är ett ansvarsområde för stiftelsenämnden och arbetsmarknadens parter. Statligt bidrag till museet bör sökas inom ramen för bidraget till regionala museer.

Utskottet anslöt sig förra året till regeringens bedömning av Arbetets museum. I budgetpropositionen 1985 (bilaga 10 s. 85) anfördes bl.a. att bildandet av stiftelsen Arbetets museum i Norrköping har stor betydelse för det växande intresset för att utforska arbetets historia, att denna historia inte enbart är teknikhistoria utan framför allt är en skildring av människors insatser och upplevelser på arbetsplatser, att museet bör kunna få stor betydelse när det gäller en samlad dokumentation av arbetets

historia och arbetslivets förändring samt att bidraget till museet är en viktig del av statens åtgärder för att främja kulturaktiviteter i de fackliga organisationerna.

Utskottet vidhåller sin uppfattning och avstyrker motionsyrkandet. Medel för bidrag till Arbetets museum bör således beräknas med 5 milj. kr.

Från anslaget utgår också bidrag till bl.a. *Marionetteatern* för teaterns museiverksamhet.

I motion Kr248 (m, fp, c, vpk) erinras om den framgångsrika dockteaterverksamhet Marionetteatern bedriver. Samtidigt framhålls att verksamheten har svåra ekonomiska problem. Bl.a. är en lösning av lokalfrågan nödvändig. Motionärerna vill att riksdagen hos regeringen skall begära att förhandlingar i och för överenskommelse beträffande Marionetteaterns fortsatta verksamhet upptas med Stockholms stad. För museiverksamheten yrkas en medelsberäkning som med 49000 kr. överstiger den av regeringen föreslagna, 106000 kr.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att museiverksamheten bör få ett ökat stöd. I enlighet med vad som föreslås i motionen bör för ändamålet beräknas totalt 155000 kr. Motionen tillstyrks således i motsvarande del (yrkande 2).

Utskottet har inhämtat att diskussioner pågår mellan berörda parter beträffande Marionetteaterns fortsatta verksamhet. Med hänsyn härtill anser utskottet att motionen i denna del inte bör föranleda någon åtgärd av riksdagen (yrkande 1).

Utskottet hemställer

1. beträffande *pensionsrätt för viss personal*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 godkänner vad som i propositionen förordats om pensionsrätt för personal vid Carl och Olga Milles Lidingöhem och Thielska galleriet,

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Arbetets museum*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 14 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 5000000 kr.,

3. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Marionetteatern*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr248 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 155000 kr.,

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr248 yrkande 2 i motsvarande del samt med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 14 i motsvarande del till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 12818000 kr.,

5. beträffande *vissa överläggningar om Marionetteatern*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr248 yrkande 1.

Regeringen har under punkt F 50 (s. 467–469) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala museer för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 34380000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr284 av Alexander Chrisopoulos (vpk) och Viola Claesson (vpk) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Göteborgs etnografiska museums samlingar som ett riksintresse jämställt med det statliga etnografiska museets samlingar,

2. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om hur statens ansvar ekonomiskt skall utformas och hur lokalbehoven för museets framtida verksamhet i Göteborg skall tillfredsställas med bibehållande av organisatorisk tillhörighet till Göteborgs museum.

I motion 1985/86:Kr326 av Kerstin Gellerman m.fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det är angeläget att inom ramen för den statliga bidragsgivningen uppmärksammas statens särskilda ansvar för August Abrahamsons stiftelse och det ansvar för Nääs som regionalt åvilar Älvsborgs läns museum.

Utskottet

Från anslaget utgår statsbidrag enligt förordningen (1977:547) om statsbidrag till regionala museer till regionalt verksamt museum som regeringen har förklarat berättigat till sådant bidrag. Statsbidrag utgår endast till museum som också får bidrag från landstingskommun eller kommun.

Statsbidrag utgår i form av grundbidrag. Underlaget för beräkningen är det antal grundbelopp som varje år fastställs för museerna. Enligt beslut av regeringen är 26 museer berättigade till bidrag. Antalet grundbelopp för budgetåret 1985/86 har fastställts till 469. Grundbeloppet för innevarande budgetår har preliminärt beräknats till 130500 kr. Statens kulturråd fördelar grundbeloppen på de museer som regeringen har förklarat berättigade till statsbidrag.

Bidragsunderlaget för varje museum motsvaras i första hand av summan av de tilldelade grundbeloppen. Statsbidrag utgår med 55% av bidragsunderlaget.

Utskottet har under avsnittet Övergripande frågor (p. 1) diskuterat olika regionaliseringsfrågor. Därvid har utskottet bl.a. ställt sig bakom en utbyggnad av stödet till regionala museer (s. 12). I enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen under förevarande anslag tillstyrker utskottet att medel beräknas för ytterligare 10 grundbelopp att fördelas mellan de små museerna.

Nääs slott ligger i Lerums kommun.

Slottet tillhör August Abrahamsons stiftelse, beträffande vilken en ut-

redning framlades år 1984 i betänkandet (Ds U 1984:14) Nääs – tradition med framtid.

I motion Kr326 (fp) nämns att Älvsborgs läns landsting beviljat länsmuseet ett tillfälligt projektbidrag för en tjänst som intendent på slottet. En permanentning av befattningen torde emellertid förutsätta att länsmuseet beviljas grundbidrag inom det statliga bidragssystemet. Motionärerna vill att riksdagen skall uttala att det är angeläget att inom ramen för den statliga bidragsgivningen uppmärksammas statens särskilda ansvar för August Abrahamsons stiftelse och det ansvar för Nääs som regionalt åvilar Älvsborgs läns museum.

Som framgår av det ovan anförda bör de nya grundbidragen i första hand fördelas mellan de mindre länsmuseerna och de övriga regionala museerna. Det ankommer på kulturrådet att göra den slutliga fördelningen av grundbeloppen. Motionen avstyrks.

I motion Kr284 (vpk) framhålls att samlingarna hos *Göteborgs etnografiska museum* är av riksintresse på samma sätt som samlingarna hos etnografiska museet som är beläget i Stockholm. Riksdagen bör enligt motionärerna ställa sig bakom denna bedömning. Motionärerna lämnar en utförlig redovisning för museets samlingar till vilken redovisning utskottet hänvisar. Vidare redovisas i motionen bl.a. museets lokalsituation. Lokalerna är mycket otillräckliga och förvaringsmagasinen uppdelade på ett antal lokaler. Motionärerna vill mot denna bakgrund också att riksdagen hos regeringen skall begära att en utredning om hur statens ansvar ekonomiskt skall utformas och hur lokalbehoven för museets framtida verksamhet i Göteborg skall tillgodoses med bibehållande av organisatorisk tillhörighet till Göteborgs museum.

Utskottet vill erinra om att Göteborgs etnografiska museum tillhör Göteborgs kommun och är en del av Göteborgs museum. Till dessa utgår för närvarande 82 grundbelopp, motsvarande ett statsbidrag av ca 5,9 milj. kr.

Utskottet vill vidare erinra om att statens kulturråd har fått i uppdrag av regeringen att utreda de centrala museernas uppgift och ansvar för landets museiväsende. Med hänvisning härtill och till att det i första hand är en kommunal angelägenhet att pröva olika frågor om verksamheten och resurserna för denna avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 till *Bidrag till regionala museer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 34380000 kr.,

2. beträffande *grundbidrag för tjänst vid Nääs slott*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr326,

3. beträffande *utredning m.m. om Göteborgs etnografiska museum*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr284.

Regeringen har under punkt F 51 (s. 470) föreslagit riksdagen att till Riksutställningar för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 20083000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr277 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av Riksutställningars verksamhet i enlighet med de riktlinjer som framförts i motionen.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

15. att riksdagen till Riksutställningar för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 17083000 kr.

Utskottet

Stiftelsen Riksutställningar har till uppgift att främja utställnings- och konstbildningsverksamheten genom att förmedla och anordna utställningar, biträda med rådgivning och annan service samt i övrigt utveckla och förnya utställningen som medium för kunskapsförmedling, debatt och upplevelse.

Stark kritik riktas i motion Kr277 (m) mot Riksutställningars verksamhet. Det framhålls att den starka satsning på spridande av konst och konstkunskap som kännetecknade Riksförbundet för bildande konst har av Riksutställningar alltmer förändrats till insatser för att med bildens hjälp förmedla inlägg i samhällsdebatten. Det konstnärliga perspektivet har kommit i bakgrunden, även om ett fåtal utmärkta utställningar spritts ut över vårt land. Vidare framhålls bl.a. att huvuddelen av utställningarna vanligtvis är skärmutställningar men att video- och andra medier i högre grad än skärmar har förmåga att förmedla information. Ytterligare framhålls det att kostnaden för verksamheten i högre grad än vad som nu är fallet bör kunna täcka kostnaderna för verksamheten med avgifter. Det bör övervägas om den verksamhet som Riksutställningar nu bedriver kan effektiviseras och begränsas samt i viss utsträckning överföras till andra institutioner samtidigt som det kulturpolitiska målet med verksamheten förstärks. Motionärerna yrkar att det skall göras en översyn av Riksutställningars verksamhet i enlighet med de riktlinjer som angetts i motionen.

Ett yrkande i motion Kr318 (m) anknyter till den ovan redovisade motionen. I motionen yrkas under hänvisning till möjligheterna att effektivisera och begränsa verksamheten att medelsanvisningen för Riksutställningars verksamhet skall vara 3 milj. kr. lägre än det av regeringen föreslagna beloppet, 20083000 kr.

Utskottet vill erinra om att statens kulturråd för närvarande har regeringens uppdrag att utreda de centrala museernas uppgifter och ansvar för landets museiväsende (museiutredningen). I sitt utredningsarbete skall

kulturrådet särskilt beakta bl.a. former för ett ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan centrala museer, Riksutställningar samt regionala och lokala museer. I en av kulturrådet upprättad promemoria över frågor som museiutredningen särskilt bör behandla anförs i fråga om utställningar följande:

Utredningen bör framför allt ta upp frågor rörande vandringsutställningar med utgångspunkt i mottagarnas (brukarnas) behov. Härvid bör rollfördelningen mellan centralmuseer, andra museer, Riksutställningar och andra producenter och distributörer behandlas. Prioriteringen av vandringsutställningar bör diskuteras i relation till andra verksamheter. Vidare bör ansvaret för utveckling av utställningsmediet behandlas, i synnerhet Riksutställningars uppgifter inom detta område.

Med hänvisning till det pågående utredningsarbetet avstyrker utskottet motion Kr277.

Utredningsarbetet bör inte föregripas. Utskottet tillstyrker därför medelsanvisning i enlighet med regeringens förslag. Motion Kr318 avstyrks i här aktuell del (yrkande 15).

Utskottet hemställer

1. beträffande *översyn av Riksutställningars verksamhet*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr277,

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 15 till *Riksutställningar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 20083000 kr.

38. Inköp av vissa kulturföremål

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 52 (s. 471) och hemställer

att riksdagen till *Inköp av vissa kulturföremål* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 100000 kr.

Forskning

39. Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 53 (s. 472) och hemställer

att riksdagen till *Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 637000 kr.

Stockholm den 3 april 1986

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m), Erkki Tammenoksa (s), Kerstin Göthberg (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk).

Reservationer

1. Uttalande om riktlinjer för kulturpolitiken (punkt 1, mom. 1)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Sedan de" och slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill framhålla att denna målsättning inte står i motsatsförhållande till den kultursyn som ytterligare utvecklas i motion Kr265 (m). Ett rikt kulturliv är bara möjligt i ett öppet, fritt och kreativt samhälle, och utskottet ställer sig bakom kravet på en kulturpolitik som präglas av frihet, mångsidighet och kvalitet. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr265 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *uttalande om riktlinjer för kulturpolitiken*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr265 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Främjande av den svenska nationella kulturens utveckling (punkt 1, mom. 2)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "I motion" och på s. 7 slutar "(prop. 1985/86:99)" bort ha följande lydelse:

Det är viktigt att *främja den svenska nationella kulturen*. Detta framhålls i motion Kr207 (vpk). I detta sammanhang behandlas motionen, såvitt där yrkas att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vissa synpunkter rörande nödvändigheten av en utveckling av denna kultur (yrkande 1). Som motionärerna framhåller har det svenska samhället gått igenom en stor och mycket snabb strukturomvandling. Detta leder bl.a. till att människorna för att känna trygghet i tillvaron söker finna ett sammanhang bakåt i tiden. Vårt kulturarv måste ses som ett led i en kontinuerlig kulturhistorisk utvecklingskedja som leder fram till våra dagars kultur. Utskottet anser i likhet med motionärerna att den nuvarande kulturpolitiken inte beaktat det samband som finns mellan kulturarvet och gruppidentiteten och dess klassmässiga aspekter. De nationella särdragen i vår kultur måste tas till vara vid satsningarna inom kultursektorn; i dag satsar man obegränsat på en kommersiell masskultur, som förmedlar ett allmänt västerländskt ideal och med värderingar som bl.a. syftar till att omvandla

individen till konsumtionsfaktor. Efterkrigstidens materiella standardförbättringar för den svenska arbetarklassen har inte följts av en alternativ kultursatsning, förenlig med arbetarklassens egna värderingar och ideologi. Den svenska arbetarklassen har inte fått tillräckligt stöd för att utveckla sin egen kultur och sina egna livsformer. Beträffande innehållet i övrigt i motionärernas motivering hänvisar utskottet till motionen. Utskottet, som helt ansluter sig till de synpunkter som anförts i motionen, tillstyrker motion Kr207 i här aktuell del (yrkande 1).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *främjande av den svenska nationella kulturens utveckling*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr207 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Utbildningens betydelse för kulturen (punkt 1, mom. 3)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Vid behandlingen" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till dessa synpunkter. Jämte den utökning av timtalet i svenska på grundskolans högstadium som redovisas i propositionen är en förstärkt lärarutbildning det bästa sättet att främja litteraturkunskaperna i skolan. Dels bör i utbildningen till ämneslärare i svenska ingå minst 80 poäng i ämnet, dels bör i annan lärarutbildning litteraturkunskap få en ökad betydelse. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr265 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *utbildningens betydelse för kulturen*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr265 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. En parlamentarisk beredning för att bl.a. vidareutveckla kulturpolitiken (punkt 1, mom. 4)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet konstaterar" och på s. 9 slutar "(yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

I överensstämmelse med vad utskottet konstaterat i det föregående har under de senaste åren tagits fram ett omfattande utredningsmaterial inom olika delar av kulturområdet. Centerpartiets tidigare krav om en utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut kvarstår dock. Det har inte gjorts någon samlad översikt av effekterna av beslutet så att det är möjligt att göra jämförelser mellan olika kultursektorer. Det är därför oundgängligen nödvändigt att en sådan parlamentarisk beredning tillsätts som centerpartiet förordar i motion Kr268.

Den kulturpolitiska beredningen bör på grundval av det utredningsma-

terial som tagits fram i första hand skaffa sig en övergripande bild av effekterna av 1974 års beslut. Huvuduppgiften för beredningen bör därefter vara att – med utgångspunkt i resultatet av den sålunda gjorda utvärderingen och med beaktande av de åsikter rörande kulturpolitiken som kommit fram under senare år – föra en kulturpolitisk diskussion som syftar till en vidareutveckling av 1974 års beslut; motionärerna har inte förordat någon omprövning av detta beslut, och utskottet vill här understryka att de i beslutet fastlagda kulturpolitiska målen skall gälla även i framtiden. Syftet med den av utskottet förordade beredningen bör, som föreslås i motionen, vara att få fram en grund för kulturpolitiska prioriteringar på 1990-talet, som bygger på en helhetsbedömning. Vad som anförs i motionen bör beaktas under utredningsarbetet. Detta innebär bl.a. att frågan bör prövas huruvida ett kulturellt enprocentsmål för år 2000 bör ställas upp.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motion Kr268 yrkande 1.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *en parlamentarisk beredning för att bl.a. vidareutveckla kulturpolitiken*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr268 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört;

5. Frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd bedriver (punkt 1, mom. 5)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet har" och slutar "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att mångfalden och kvaliteten inom kulturlivet förutsätter flera av varandra oberoende bidragsgivare med skilda bedömningar, ambitioner och värderingar. Genom den aviserade inskränkningen i kulturrådets utredningsverksamhet minskar rådets uppgifter, och utskottet anser att det på sikt bör kunna avskaffas och bidragsgivningen fördelas på andra organ.

Utskottet tillstyrker således motion Kr265 i här aktuell del (yrkande 7). Motion Kr268 yrkande 2 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd bedriver*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr265 yrkande 7 och med avslag på motion 1985/86:Kr268 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd bedriver (punkt 1, mom. 5)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "I fråga" och slutar "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Vad utskottet anfört i det föregående står väl i överensstämmelse med vad som framhållits i motion Kr268 (c). Utskottet vill här ytterligare framhålla vikten av att kulturrådet även i fortsättningen har det övergripande ansvaret för de statliga insatserna på kulturområdet och att myndighetsrollen således inte splittras på flera centrala organ. Härigenom gagnas bäst de kulturpolitiska målen om bl. a. decentralisering och regional rättvisa.

Utskottet vill också framhålla att utskottet – i enlighet med vad som också anförts i motion Kr268 – tolkar de synpunkter på sammansättningen av kulturrådet som gjorts under den pågående utredningen på det sättet att både kunskapsmässig bredd och förankring i de olika politiska grupperingarna skall finnas även i fortsättningen. Detta är en förutsättning för att den parlamentariskt fastlagda politiken genom kulturrådet skall få sin logiska uppföljning.

Med anledning av motion Kr265 (m) finns skäl framhålla att en rad självständiga organ svarar för fördelningen av offentligt kulturstöd. Stöd utgår från såväl stat som från landsting och kommuner. Det statliga kulturstödet fördelas inte bara av kulturrådet utan även av en rad andra myndigheter och organ, bland dem konstnärsnämnden, riksarkivet, riksantikvarieämbetet och Svenska institutet. Då det gäller kulturrådets bidragsfördelande uppgifter finns det inte skäl att nu göra något uttalande. Den pågående utredningen bör avvaktas.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motion Kr268 yrkande 2. Utskottet avstyrker motion Kr265 yrkande 7.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

> 5. beträffande *frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd bedriver*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr268 yrkande 2 och med avslag på motion 1985/86:Kr265 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

7. Principerna för fördelning av kulturstöd (punkt 1, mom. 6)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Då det" och slutar "yrkande 6" bort ha följande lydelse:

Då det gäller *principerna för fördelning av kulturstöd* ansluter sig utskottet till synpunkterna i motion Kr265. Principerna bör bygga på vissa kvalitetsbedömningar. Stödet bör riktas till verksamhet som har konstnär-

ligt värde, det bör gå ut till kulturellt nyskapande och garantera det smala kulturutbudet.

Utskottet tillstyrker således motion Kr265 yrkande 6.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *principerna för fördelning av kulturstöd*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr265 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet (punkt 1, mom. 7)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Utskottet har" och på s. 13 slutar "motion Kr270" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i enlighet med vad som förordas i motion Kr268 att det bör göras en utvärdering som belyser hur stödet till de regionala institutionerna kommit de skilda regionerna till godo. Därvid bör de frågor om decentraliseringen på kulturområdet som väckts i motionen närmare belysas, bl.a. frågan om vi håller på att få en kulturell centralisering till länens huvudorter. Utskottet har i det föregående (reservation 4) förordat att en parlamentarisk kulturberedning skall tillsättas. Denna beredning bör anförtros även det här behandlade utredningsuppdraget. Detta bör utöver utvärderingsuppgifter avse en prövning av frågan om det är möjligt att med frångående av grundbeloppssystemet konstruera ett bidragssystem som innebär att någon form av schablonbidrag utgår och som ger ökad frihet åt människorna i resp. regioner att utifrån lokala förutsättningar forma sin kulturpolitik. En möjlighet är att låta bidragssystemet få en konstruktion som är likartad med den som gäller i fråga om den kommunala skatteutjämningen. Utskottet tillstyrker motion Kr268 i här aktuell del (yrkande 4). Genom utskottets ställningstagande tillgodoses i viss utsträckning motion Kr270.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr268 yrkande 4 och med anledning av motion 1985/86:Kr270 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet (punkt 1, mom. 7)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del att utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Utskottet har" och på s. 13 slutar "motion Kr270" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder förslaget i motion Kr270 att det bör utarbetas ett nytt system för det regionala kulturstödet. Systemet bör syfta till kulturell

jämlikhet mellan landets kommuner. Det är viktigt att det statliga stödet ökas bl.a. för att motverka sponsring. På kort sikt bör i enlighet med vad som också förordas i motionen det statliga stödet kraftigt ökas inom ramen för det nuvarande grundbidragssystemet. Det är av särskild vikt att man beaktar Göteborgs, Malmös och andra stora kommuners behov och roll i kulturpolitiken. Dessa kommuner har ett regionalt ansvar för betydligt fler människor än kommunernas egna invånare. Under utredningsarbetet bör man bl.a. undersöka möjligheter att indela landet i ett antal kulturcentra och därigenom med ökade statliga resurser och en samlad kommunal och landstingskommunal insats säkerställa kulturbehovet för ett stort antal människor.

Utskottet tillstyrker således motion Kr270. Genom detta ställningstagande tillgodoses i viss utsträckning även motion Kr268 yrkande 4.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

> 7. beträffande *övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr270 och med anledning av motion 1985/86:Kr268 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Främst det statliga stödet till teater-, dans- och musikinstitutioner i Göteborg och Malmö (punkt 1, mom. 8)

Margareta Mörck (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar "Utskottet kan" och slutar "Kr272 yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan liksom motionärerna konstatera att kulturinstitutionerna i Göteborg och Malmö tillförts betydande resurser genom kommunala insatser och att skillnaden mellan antalet årsanställda och antalet grundbelopp är stort för institutionerna. Dessa har stor kulturpolitisk betydelse för regioner som också omfattar ett stort antal andra kommuner. Det är förståeligt att de kommuner, i vilka institutionerna finns, inte minst i den nuvarande ekonomiska situationen kan ha svårigheter att tillföra ytterligare resurser eller t.o.m. att behålla de nuvarande resurserna för ändamålet.

Utskottet anser därför att då fortsatta statliga satsningar på institutioner inom kultursektorn skall göras, man uppmärksammar behovet av sådana insatser i Göteborg och Malmö. Utskottet tillstyrker således motion Kr271. Utskottets ställningstagande innebär att motion Kr272 i aktuell del (yrkande 1) i huvudsak tillgodoses.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

> 8. beträffande *främst det statliga stödet till teater-, dans- och musikinstitutioner i Göteborg och Malmö*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr271 och med anledning av motion 1985/86:Kr272 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. De centrala kulturinstitutionernas ansvar för kulturlivet i hela landet (punkt 1, mom. 9)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar "Utskottet vill" och slutar "för teaterföreställningar" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det nu angeläget att kulturpolitikens decentraliseringsmål utvecklas genom att de Stockholmsbaserade nationella kulturinstitutionernas ansvar för kulturlivet i hela landet markeras och utvecklas. Utskottet har i det föregående (reservation 4) förordat att en parlamentarisk kulturberedning tillsätts, och det är enligt utskottets mening lämpligt att beredningen även får denna uppgift. I motion Kr268 ges en rad förslag på åtgärder, som är ägnade att tillgodose önskemålet att de centrala kulturinstitutionerna skall få en kulturpolitisk betydelse även utanför Stockholm. Förslagen bör vidareutvecklas av kulturberedningen.

Utskottet tillstyrker således motion Kr268 i här aktuell del (yrkande 3).

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

> 9. beträffande *de centrala kulturinstitutionernas ansvar för kulturlivet i hela landet*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86: Kr268 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. Nytt reservationsanslag för regional utveckling (punkt 1, mom. 11)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar "Den restriktivitet" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning. Utskottet tillstyrker därför att det i enlighet med vad som föreslås i motion Kr268 yrkande 9 anvisas 2 milj. kr. under ett nytt reservationsanslag för regional utveckling. Beloppet skall användas för att främja utveckling och nytänkande inom regioner och kulturområden, dels med inriktning på regional utjämning, dels med öppenhet att pröva nya verksamhetsformer. Genom det nya anslaget får kulturrådet möjlighet att bl. a. pröva hur utvecklingsarbetet lämpligen skall ske i de län som har andra former för samverkan med de yrkesverksamma konstnärerna än fasta institutioner.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

> 11. beträffande *nytt reservationsanslag för regional utveckling*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86: Kr268 yrkande 9 under åttonde huvudtiteln till *Regional utveckling* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.,

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar "Utskottet vill" och slutar "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser nu, liksom åren 1984 och 1985 (KrU 1983/84:18 och KrU 1984/85:16 s. 13), att gåvor, donationer och depositioner vilka ej är förenade med belastande villkor samt en riktigt utformad sponsorverksamhet som ej står i strid med de kulturpolitiska målen bör välkomnas inom kulturområdet. Sådant stöd kan ge ökat utrymme för exempelvis gästspel, internationellt utbyte och inköp av eljest svåröverkomliga nyförvärv.

Viss försiktighet måste naturligtvis iakttas då det gäller stöd till basresurserna för kulturinstitutioner. Stat eller kommun får nämligen inte bli bundna av att fortsätta en verksamhet eller att hålla den på viss nivå som en följd av att en sponsor drar tillbaka sitt stöd.

Det sagda hindrar naturligtvis inte att det finns fall där stöd till en basresurs bör kunna accepteras. Om en huvudman bedömer att den aktuella verksamheten är kulturpolitiskt motiverad och att det budgetmässigt kommer att bli möjligt att efter en tid fortsätta verksamheten utan sådant stöd utifrån, kan det enligt utskottets mening inte finnas några vägande invändningar mot ett sponsorskap. I ett sådant fall leder sponsringen till att utbyggnaden av basresursen tidigareläggs, vilket måste hälsas med tillfredsställelse.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion Kr207 i här aktuell del (yrkande 4). Vad utskottet anfört om sponsring bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motion Kr265 yrkande 8.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

> 12. beträffande *sponsring*
> att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Kr265 yrkande 8 och med avslag på motion 1985/86:Kr207 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

14. Sponsring (punkt 1, mom. 12)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar "Utskottet vill" och slutar "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Då det gäller s.k. sponsorverksamhet vill utskottet anföra följande.

Näringslivet visar ett allt större intresse av att avsätta kapital för kulturändamål. Motiven för detta är att skaffa en kulturprofil, som kan ge ett bättre anseende hemma och utomlands. Vidare kan näringslivet genom sponsring öka kontrollen över kulturlivet genom att olika kultursatsningar görs beroende av företagens tycke och smak.

Uppkäftiga experiment, politiska manifestationer, kollektiva arbetarspel med stark dagsaktualitet skulle knappast få bidrag från näringslivet. Snara-

re ligger den trendmässiga och spektakulära kulturen i företagens intresse. I motsats till de statliga kulturanslagen med sina övergripande prioriteringar och allsidiga satsningar, som utgår från i demokratisk ordning beslutade kulturprogram, är kapitalets sponsring i sin ensidighet och målinriktning ett oerhört hot mot den konstnärliga friheten och yttrandefriheten.

Företagens bidrag genom sponsring skall inte förväxlas med den konstälskande mecenatens personliga engagemang i kulturlivet. Alla eldsjälar är välkomna att bidra till kulturlivets utveckling. Däremot verkar stöd från enskilda företag med nödvändighet på ett nyckfullt sätt. Huruvida konsten skall kunna överleva ett ekonomiskt kärvt klimat kan inte få göras till en privatangelägenhet, vare sig det är företagen som skall stå för fiolerna eller enskilda med sitt privata engagemang.

S.k. sponsring är ett led i den marknadsföring som spelar en allt större roll i de transnationella företagens verksamhet. Denna avser bl.a. att påverka hela kulturmönstret och därmed företagens avsättningsmöjligheter. Att inbilla sig själv och andra att de stora företagens sponsring av kulturlivet inte skulle påverka detta förefaller alltför ljusblått.

Utskottet avvisar därför bestämt förslaget i motion Kr265 yrkande 8 att riksdagen skulle uttrycka en positiv inställning till sponsorskap i kulturlivet och ansluter sig till kravet i motion Kr207 yrkande 4 att riksdagen bör uttala att sponsring inom kulturlivet ej bör förekomma.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

> 12. beträffande *sponsring*
>
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr207 yrkande 4 och med avslag på motion 1985/86:Kr265 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

15. Kulturfonder (punkt 1, mom. 13)

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar "Utskottet anser att" och på s. 19 slutar "till känna" bort ha följande lydelse:

Vad som anförs i motionerna har inte övertygat utskottet om att det finns anledning att begära en utredning om skapandet av en eller flera kulturfonder.

Om en enskild eller ett företag i dag vill stödja kulturlivet finns det goda möjligheter härtill, i första hand genom direkta bidrag till den institution eller den verksamhet som är aktuell. För företagens del sker stödet ofta i form av sponsring. Tanken att företag skulle vara intresserade av att i stället för att sponsra viss verksamhet lämna bidrag till en kulturfond, där en fondstyrelse så småningom skulle fördela avkastningen, framstår som föga verklighetsanknuten. Man frågar sig av vilken anledning företaget skulle vara intresserat av att bidra till en anonym fond i stället för att direkt ge stöd åt en institution eller visst evenemang eller verksamhet. Samma resonemang gäller naturligtvis för den enskilde.

I en av motionerna antyds visserligen att bidragsgivningen till en eller flera kulturfonder skulle kunna stimuleras genom att staten på ett eller

annat sätt ger sitt stöd åt bidragsgivningen. Bl.a. nämns att arvsskattebefrielse skulle kunna ifrågakomma liksom att staten skulle kunna bidra med ett belopp som stod i viss relation till bidragen från annat håll.

Utskottet anser inte att denna form av stimulans för att bygga upp kulturfonder är tilltalande. Storleken av statens bidrag till kulturen bör självfallet inte göras beroende av vilken vilja som enskilda kan ha att ge kulturstöd. Ett motsatt resonemang framstår som mera naturligt; dvs. det kan finnas större skäl för staten att i konkreta fall gå in med bidrag då en verksamhet av kulturpolitisk betydelse inte bär sig och stöd inte erhålls från annat håll. Då det gäller frågan om befrielse från arvsskatt för bidrag till kulturfond eller kulturfonder framstår det som en onödig omgång att skapa en omfattande administration för att nå detta syfte. Därtill kommer att statsmakterna hitintills visat stor restriktivitet i fråga om att vidga de ändamål för vilka befrielse från arvs- och gåvoskatt skall gälla. Varje vidgning av kretsen innebär ju i praktiken ett inkomstbortfall för staten.

Utskottet anser sammanfattningsvis att det visserligen inte finns skäl att motsätta sig en utredning om kulturfonder men att det inte framkommit något i ärendet som motiverar något riksdagsinitiativ för att främja tillkomsten av sådana fonder. I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion Kr207 yrkande 2 och motion Kr265 yrkande 9.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *kulturfonder*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr207 yrkande 2 och motion 1985/86:Kr265 yrkande 9.

16. En utredning om kulturarbetarnas villkor (punkt 1, mom. 15)

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som s. 19 börjar "På hemställan" och på s. 21 slutar "motion Kr313" bort ha följande lydelse:

De förslag som lades fram i proposition 1984/85:93 om kulturarbetarnas skatteförhållanden m.m. var generella och gällde alla berörda skattskyldiga. Därmed frångick regeringen huvudförslaget i kulturskattekommitténs betänkande som innebar att litterär och konstnärlig verksamhet inte längre skulle klassificeras som en verksamhet i vinstsyfte. Bl.a. kulturarbetarna har krävt att skattereglerna måste vara utformade så att hänsyn tas till de särskilda förhållanden under vilka de arbetar. Dessa krav är fortfarande inte tillgodosedda. Regeringens förslag innebar att konstnärer alltjämt i skattehänseende skall betraktas som vanliga företagare.

Riksdagen biföll propositionen (SkU 1984/85:28, rskr. 1984/85:227).

Kulturarbetarna har sedan början av 1970-talet försökt få till stånd en offentlig utredning med uppgift att granska kulturarbetarnas situation och föreslå sådana ändringar i lagstiftningen på olika områden att de i likhet med andra grupper av yrkesutövare får möjlighet att i någorlunda trygghet

utöva sina yrken. Detta har för kulturarbetarna framstått som ett rimligt rättvisekrav.

Skatte- och avgiftsfrågorna intar en framträdande plats i detta problemkomplex, och de bör därför belysas ytterligare. Det faktum att kulturarbetarna hänförs till gruppen rörelseidkare/egenföretagare får emellertid konsekvenser också utanför skatteområdet. Det krävs därför längre gående ingrepp i lagstiftningen, om man vill skapa rättvisa åt kulturarbetarna.

Kulturarbetarnas situation har försämrats avsevärt under senare år. Inkomstutvecklingen har varit ogynnsam i jämförelse med de mera kommersiellt inriktade yrkesutövarna, som ju har möjlighet till rationalisering av verksamheten. Kulturarbetarna har sålunda t.ex. inte kunnat kompensera sig för stigande sociala avgifter genom att ta ut högre ersättningar för sina produkter. De har heller inte kunnat komma i åtnjutande av de förmåner som erbjudits praktiskt taget alla andra yrkesgrupper i form av förkortad arbetstid och längre semester.

Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör begära att regeringen tillsätter en kommitté för att förutsättningslöst utreda de konstnärliga och litterära yrkesutövarnas belägenhet i vårа dagars svenska samhälle. Därvid bör även frågan om ett särskilt inkomstslag ingående prövas. Utredningsarbetet bör inledas med en studie/kartläggning av kulturarbetarna och deras möjligheter att utöva sina yrken. Med en sådan kartläggning som bakgrund bör det vara möjligt att föreslå ågärder ägnade att skapa social och ekonomisk rättvisa för kulturarbetarna i förhållande till andra yrkesgrupper i samhället. En förbättrad ställning för kulturarbetarna är nämligen en av förutsättningarna för att samhällets kulturpolitiska mål skall kunna förverkligas – dvs. ett rikare kulturliv för alla.

Riksdagen bör med bifall till motion Kr313 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

> 15. beträffande *en utredning om kulturarbetarnas villkor*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr313 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

17. Beräknande av medel för kultur i boendemiljö (punkt 3, mom. 1)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar "Utskottet vill" och slutar "motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening har kulturrådet övertygande visat att det finns behov av ett nytt bidrag till studieförbunden för att initiera projekt med inriktning på lokalt förankrat kulturarbete i boendemiljö. Kulturrådet har pekat på att utvecklingen mot det storskaliga samhället, de stora befolkningsomflyttningarna och massmediernas genomslagskraft är hot mot lokalt grundad kulturgemenskap och möjligheterna att tillgodose kulturella behov i den egna boendemiljön. Ett stort problem är att vissa grupper drabbas hårdare än andra om lokala kulturella särdrag slätas ut eller

utplånas. Bland grupper som är särskilt beroende av boendemiljön, grannskapet, för att utveckla kulturgemenskap, nämner kulturrådet de som av ekonomiska eller arbetsmarknadsmässiga skäl tvingas att flytta från sin hembygd till anonyma storstadsområden, många invandrare – särskilt invandrarkvinnor – ensamstående barn från splittrade familjer, lantbrukare och andra som genom sitt yrke och geografiska avstånd är starkt bundna till landsbygdens/glesbygdens byar.

Kulturrådets slutsats av det utvecklingsprojekt Kultur i boendemiljö som bedrivits är att lokalt förankrat kulturarbete kan leda till processer som ökar deltagarnas kunskaper om den egna miljön, deras möjligheter att beskriva den, deras gemenskap och deras beredskap att kollektivt påverka denna miljö.

Utskottet ansluter sig till de redovisade synpunkterna. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet motion Kr268 i aktuell del och föreslår att 2 milj. kr. beräknas för lokalt förankrat kulturarbete i boendemiljö (yrkande 7).

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel för kultur i boendemiljö*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86: Kr268 yrkande 7 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 000 000 kr.,

18. Beräknande av medel till Bygdegårdarnas riksförbund för kulturverksamhet och till Våra gårdar för konst, musik och teaterverksamhet (punkt 3, mom. 2)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar "Med hänsyn" och slutar "över socialhuvudtiteln" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det vid en jämförelse med bidraget till Folkets husföreningarnas riksorganisation väl motiverat att bidrag till de i motionen angivna lokalägande organisationerna för olika kulturverksamheter beräknas i enlighet med motionsförslaget. Utskottet tillstyrker därför motion Kr269 i aktuell del (yrkande 3).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel till Bygdegårdarnas riksförbund för kulturverksamhet och till Våra gårdar för konst, musik och teaterverksamhet*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr269 yrkande 3 i motsvarande del beslutar *dels* att till Bygdegårdarnas riksförbund för kulturverksamhet under anslaget skall beräknas 320000 kr., *dels* att till Våra gårdar för konst, musik och teaterverksamhet under anslaget skall beräknas 100000 kr.,

19. Beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (punkt 3, mom. 3)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar "Utskottet avstyrker" och på s. 26 slutar "centrala insatser" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i de synpunkter på kultur i arbetslivet som framförts i motion Kr318 (m). Sådan verksamhet bör främst bygga på frivilliga insatser och ej vara ett utflöde av de fackliga organisationernas ambitioner. Det är också fel om en växande del av samhällets resurser till stöd för kulturen går till arbetsplatserna och därmed bort från kulturellt mer eftersatta grupper. Motionen tillstyrks i motsvarande del (yrkande 1).

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

> 3. beträffande *beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna*
>
> att riksdagen med avslag på proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 1 i motsvarande del beslutar att medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget,

20. Beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål, såvitt avser televiseringar samt allmän besparing (punkt 3, mom. 4)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar "Utskottet instämmer" och slutar "kulturrådets disposition" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning att det är TV-bolagets sak att stå för de merkostnader en teater kan få i samband med en televisering. En så central uppgift för TV som televiseringar skall ej kräva extra pengar – det kan i praktiken motverka att denna verksamhet utvecklas. Det sagda gäller speciellt om en tredje part – statens kulturråd – skall administrera medlen. Utskottet tillstyrker motionen i motsvarande del.

Med hänsyn till utskottets ställningstagande påkallar motion Kr269 (c) inte något uttalande, såvitt däri tas upp frågan om medlens disposition (yrkande 1).

Nödvändiga besparingar bör enligt utskottets mening i första hand gå ut över ospecificerade anslag. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motion Kr318 i vad avser en begränsning av anslagsposten med 700000 kr. på denna grund.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

> 4. beträffande *beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål*
>
> att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 1 i motsvarande del beslutar att för ändamålet under anslaget skall beräknas 3 261 000 kr.,

21. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m. (punkt 3, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 19 och 20

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 1 i motsvarande del samt med avslag på motion 1985/86:Kr268 yrkande 7 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr269 yrkande 3 i motsvarande del till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 14946000 kr.,

22. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (punkt 3, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 17 och 18

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr268 yrkande 7 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr269 yrkande 3 i motsvarande del samt med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 1 i motsvarande del till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 22136000 kr.,

23. Insatser inom barnkulturområdet (punkt 3, mom. 7)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 27 börjar "Utskottet vill" och slutar "(yrkande 2)" bort ha följande lydelse:

I fortsättningen blir det möjligt för kulturrådet att inom ramen för de särskilda dispositionsmedlen göra större satsningar på barnkulturområdet, något som samtidigt innebär en flexibilitet i medelsanvisningen mellan budgetåren. Med hänsyn till den vikt utskottet i olika sammanhang tillmätt insatser på barnkulturområdet anser likväl utskottet att det årligen måste utgå minst 1 milj. kr. till sådana insatser. Även då det gäller värdet av ett samarbete mellan kulturrådet och barn- och ungdomsorganisationerna ansluter sig utskottet till motionärernas synpunkter.

Utskottet tillstyrker således motion Kr269 yrkande 2.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *insatser inom barnkulturområdet*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr269 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

24. Medelsanvisningen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål, såvitt avser projektering av ett invandrarcentrum i Botkyrka (punkt 4, mom. 1)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 29 börjar "Utskottet har" och slutar "och fritidsverksamhet" bort ha följande lydelse:

Behovet av ett invandrarcentrum i Botkyrka är väl dokumenterat. Ett belopp om 1050000 kr. bör således med bifall till motion Kr209 (vpk) beräknas för en första projekteringsetapp för ett sådant invandrarcentrum. Den omständigheten att medel nu beräknas för ändamålet innebär inte att de överväganden föregrips som pågår i regeringskansliet rörande även andra förslag av likartad karaktär.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr209 till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 12096000 kr.,

25. Service till allmänheten för vård av föremål (punkt 4, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 29 börjar "Som motionärerna" och på s. 30 slutar "(yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

De projektbidrag som utdelats under tre år har bidragit till en utjämning av vårdförutsättningarna i landet och till att skapa en högre medvetenhet och kunskap om föremålsvård. Vården av egna samlingar jämte brist på personella resurser gör dock att de flesta museer har svårt att tillgodose allmänhetens krav på tillgång till föremålsvård. Ett visst stöd för att bygga ut en sådan verksamhet genom investeringar i lokaler, utrustning och marknadsföring bör därför, som motionärerna föreslagit, utgå att fördelas mellan de museer som vill starta serviceverksamhet av här angivet slag. Motionen tillstyrks därför i motsvarande del (yrkande 1).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *service till allmänheten för vård av föremål*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr247 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

26. Medelsanvisningen till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer (punkt 6, mom. 1)

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp), Kerstin Göthberg (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar "Utskottet vill" och slutar i "propositionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till motionärernas uppfattning att anslaget till visningsersättning bör räknas upp betydligt mer än vad regeringen föreslagit. Det är nämligen angeläget att bild- och formkonstnärerna får en reell förbättring, då det gäller ersättningar och bidrag som utgår från anslaget.

Bidragsuppräkningen bör bestämmas till 3 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 samt motionerna 1985/86:Kr218 yrkande 2 och 1985/86:Kr229 yrkande 3 till *Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 25203000 kr.,

27. Ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek (punkt 7, mom. 1)

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp), Kerstin Göthberg (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 34 börjar "Regeringen har" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det ett rättvisekrav att rättighetshavarna på musikområdet får ersättning för att deras verk tillhandahålls på biblioteken efter likartade grunder som gäller för litterära upphovsmän. Det förslag som lagts fram i konstnärsnämndens promemoria, Ersättning för biblioteksmusik, bör läggas till grund för en reform på området. Förslag i promemorian bör i enlighet med vad som föreslås i motion Kr219 kompletteras på det sättet att ersättning även beräknas för utlåning av noter från Musikaliska akademiens bibliotek. Förslaget bör genomföras redan vid kommande halvårsskifte.

Utskottet tillstyrker således motion Kr219 i aktuell del. Detta innebär att upphovsmän på musikområdet samt musiker och sångare fr.o.m. nästa budgetår skall få ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek. Utskottets ställningstagande innebär att även förslaget i motion Kr210 tillgodoses.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr219 och med anledning av motion 1985/86:Kr210 i motsvarande del

a) godkänner de i motion Kr219 förordade riktlinjerna för inrättande av Sveriges komponistfond och Sveriges musikerfond den 1 juli 1986,

b) under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till *Sveriges kom-*

ponistfond för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 1630000 kr.,

c) under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till *Sveriges musikerfond* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 504000 kr.,

28. Särskild uppräkning av anslaget Bidrag till konstnärer (punkt 7, mom. 2)

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 35 börjar "Med hänvisning" och slutar "(yrkande 4)" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående (reservation 27) förordat att det fr.o.m. nästa budgetår skall införas ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek.

I enlighet med vad som föreslås i motion Kr229 bör som en följd härav en särskild uppräkning av anslaget göras för stöd till scen- och filmkonstnärer med 1 milj. kr. och till musiker och sångare med 0,5 milj. kr. Vidare bör en allmän uppräkning av anslaget göras med 2 milj. kr.

Motion Kr229 tillstyrks således i aktuell del (yrkande 4).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *särskild uppräkning av anslaget*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr229 yrkande 4 i motsvarande del beslutar att för nästa budgetår under anslaget skall beräknas 3500000 kr. utöver vad regeringen föreslagit,

29. Utställningsersättning (punkt 7, mom. 4)

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 36 börjar "Utskottet vidhåller" och slutar "konstnärlig yrkesverksamhet" bort ha följande lydelse:

Riksdagen har redan för tio år sedan uttalat sig för principen att konstnärerna bör ersättas för sin medverkan i utställningar (KrU 1975/76:35 s. 37–38, rskr. 1975/76:355). Utskottet anser att utställningsersättning nu bör införas i enlighet med vad som anförs i motion Kr229. Detta innebär att ur ett statligt konstutställningsanslag skall ersättningar utbetalas direkt till de konstnärer som kan dokumentera sitt konstnärskap genom seriös yrkesverksamhet och som ställer ut i kommunal regi eller genom konstförening eller annan seriös utställningsarrangör.

Ersättning bör utgå endast till utställning med högst tre deltagande konstnärer.

Konstnärsnämnden, som bör administrera utställningsersättningen, bör också utarbeta närmare riktlinjer för verksamheten.

Riksdagen bör under ett nytt anslag benämnt Utställningsersättning anvisa 5 milj. kr. för ändamålet.

Utskottet tillstyrker således motion Kr229 yrkande 2. Härigenom tillgodoses också motion Kr268 i aktuell del (yrkande 5) och i viss mån motion Kr318 yrkande 3.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *utställningsersättning*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr229 yrkande 2 samt med anledning av motion 1985/86:Kr268 yrkande 5 och motion 1985/86:Kr318 yrkande 3 i motsvarande del under åttonde huvudtiteln till *Utställningsersättning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 5000000 kr.,

30. Utställningsersättning (punkt 7, mom. 4)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 36 börjar "Utskottet vidhåller" och slutar "konstnärlig yrkesverksamhet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion Kr318 att ett visst statligt stöd kan vara erforderligt för att icke etablerade konstnärer skall ges möjlighet till en separatutställning och tillstyrker förslaget om att 1 milj. kr. fördelas till detta ändamål. Stödet bör då ses som en komplettering till systemet med startbidrag som utgår från medel som anslås ur anslaget till visningsersättning till målare, grafiker, skulptörer och textilkonstnärer som ännu inte dokumenterat fem års konstnärlig yrkesverksamhet.

I övrigt bör kommunerna bedöma om en allmän utställningsersättning skall tillskapas. Utskottet avstyrker därför motion Kr268 yrkande 5 liksom motion Kr229 yrkande 2 i den mån yrkandena inte tillgodosetts genom utskottets ställningstagande i det föregående.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *utställningsersättning*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 3 i motsvarande del samt med anledning av motion 1985/86:Kr229 yrkande 2 och motion 1985/86:Kr268 yrkande 5 för ändamålet under anslaget beräknar 1000000 kr. i enlighet med vad utskottet anfört,

31. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (punkt 7, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 30

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 3 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1985/86:Kr210, 1985/86:Kr229 yrkande 4,

1985/86: Kr290, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till konstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 16 172 000 kr.,

32. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (punkt 7, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 28

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr229 yrkande 4 i motsvarande del och med avslag på motionerna 1985/86:Kr210, 1985/86:Kr290 samt 1985/86:Kr318 yrkande 3, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till konstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 18 672 000 kr.,

33. Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (punkt 8)

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 38 börjar "Utskottet anser" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det i enlighet med vad som föreslås i motionerna är viktigt att antalet inkomstgarantier ökas väsentligt mer än vad regeringen föreslagit. Det är rimligt att antalet garantirum ökas med tolv utöver regeringens förslag. Kostnaden härför kan beräknas till 850 000 kr. Detta ställningstagande överensstämmer i huvudsak med vad som föreslagits i motion Kr229 yrkande 1 och Kr268 yrkande 6. Ställningstagandet innebär samtidigt att motion Kr318 yrkande 4 tillgodoses.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och motion 1985/86:Kr229 yrkande 1, motion 1985/86:Kr268 yrkande 6 och motion 1985/86:Kr318 yrkande 4 till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 6 767 000 kr.

34. Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (punkt 8)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 38 börjar "Utskottet anser" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i motionärernas bedömning att inkomstgarantierna

är av stor betydelse och tillstyrker därför att – som ett första steg i en utbyggnad – antalet garantirum ökas med sex utöver regeringens förslag. Medelsramen bör därför vidgas med 400000 kr. Med detta tillgodoses motion Kr318 yrkande 4 helt samt motionerna Kr229 yrkande 1 och Kr268 yrkande 6 i väsentlig utsträckning.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, motionerna 1985/86:Kr229 yrkande 1 och 1985/86:Kr268 yrkande 6 samt med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 4 till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 6317000 kr.

35. Medelsberäkning för viss balettproduktion av Riksteatern (punkt 11, mom. 2)

Ing-Marie Hansson, Catarina Rönnung, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Sylvia Pettersson och Erkki Tammenoksa (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar "Beträffande kostnaderna" och på s. 42 slutar "särskild balettproduktion" bort ha följande lydelse:

För nästa budgetår – dvs. det budgetår beträffande vilket utskottet nu har att bedöma frågan om medelsanvisningen till Riksteatern – beräknar enligt vad utskottet inhämtat Riksteaterns styrelse medel dels för Cullbergbaletten, dels för en särskild dansproduktion för en kostnad av 2806000 kr. Avsikten är att dansare som nu tillhör Cramérbaletten och som är fast anställda skall medverka i denna produktion. Dansproduktionen skall dock inte bära namnet Cramérbaletten. Enligt en kostnadsplan för fortsatt verksamhet inom Riksteatern av Cramérbaletten – omfattande 12 dansare, 4 tekniker och 2 administratörer – skulle kostnaden för baletten uppgå till 7766000 kr.

Riksteatern bör även i fortsättningen ha viss balettproduktion. Som ovan angetts beräknar Riksteaterns styrelse att det finns utrymme för en särskild dansproduktion för en kostnad av 2806000 kr. Enligt vad utskottet inhämtat har detta belopp beräknats med utgångspunkt i bl.a. den i budgetpropositionen föreslagna totala medelsanvisningen till Riksteatern.

Det finns enligt utskottets mening inte utrymme för att anvisa större belopp till teatern än vad regeringen föreslagit.

Riksdagen bör – liksom hitintills varit fallet – avstå från att i vidare mån än vad som följer av propositionen ta ställning till hur Riksteatern skall disponera de medel som anvisas under anslaget. Riksteatern bör således ha full frihet att disponera statsbidraget enligt därför gällande bestämmelser och endast med den begränsning som följer av den reglering som regeringen gör då det gäller de särskilda bidragsändamål som redovisats i det föregående. Detta är särskilt viktigt med hänsyn till Riksteaterns ställning som folkrörelse. Det bör också framhållas att det nya budgeteringssystemet bl.a. syftar till att ge Riksteatern större frihet att själv planera sin

verksamhet. Utskottet avstyrker således motionerna och tillstyrker förslaget i propositionen.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsberäkning för viss balettproduktion*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 samt med avslag på motion 1985/86:Kr231 i motsvarande del, motion 1985/86:Kr269 yrkande 4 och motion 1985/86:Kr280 beslutar att särskilda medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget.

36. Medelsberäkning för viss balettproduktion av Riksteatern (punkt 11, mom. 2)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar "Beträffande kostnaderna" och på s. 42 slutar "särskild balettproduktion" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser på grund av det anförda och med hänsyn till vad som redovisas i motionerna att det är viktigt att Riksteatern bereds möjlighet att även i fortsättningen ha en balettproduktion av det slag som Cramérbaletten hittills stått för och som har stor förmåga att nå ut i landet och väcka och utveckla intresset för dansen. Utskottet beräknar därför medel för en balettproduktion utöver den som Cullbergbaletten svarar för. Utskottet anser i enlighet med vad som föreslås i motion Kr231 att för ändamålet bör beräknas 7 milj. kr. Detta innebär att en särskild balettproduktion som är större än den som producerats av Cramérbaletten under innevarande år bör kunna komma till stånd. Självfallet bör Riksteatern vara oförhindrad att även av övriga medel som anvisas under anslaget disponera viss del för ytterligare balettproduktion.

Medel bör vidare beräknas för de särskilda bidragsändamål som anges i budgetpropositionen och som ovan redovisats. Även kulturutskottet anser att teaterverksamheten för döva och hörselskadade bör förstärkas med 1 milj. kr.

Då det gäller den totala medelsanvisningen anser utskottet att en uppräkning bör ske med 7 milj. kr. Härigenom får Riksteatern goda möjligheter att verka under nästa budgetår.

Utskottets ställningstagande innebär att syftet med motionerna Kr269 i aktuell del och Kr280 tillgodoses.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsberäkning för viss balettproduktion*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 samt motion 1985/86:Kr231 i motsvarande del, motion 1985/86:Kr269 yrkande 4 och motion 1985/86:Kr280 beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 7 000 000 kr. i enlighet med vad utskottet anfört,

37. Medelsanvisningen till Bidrag till Svenska riksteatern (punkt 11, mom. 3)

KrU 1985/86:18

Under förutsättning av bifall till reservation 35

Ing-Marie Hansson, Catarina Rönnung, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Sylvia Pettersson och Erkki Tammenoksa (alla s) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr231 i motsvarande del till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 122610000 kr.,

38. Medelsanvisningen till Bidrag till Svenska riksteatern (punkt 11, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 36

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr231 i motsvarande del till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 129610000 kr.,

39. Riksteaterns turnéverksamhet (motiveringen till punkt 11, mom. 4)

Ing-Marie Hansson, Catarina Rönnung, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Sylvia Pettersson och Erkki Tammenoksa (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar "Med hänsyn" och på s. 43 slutar "Motionsyrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till den inriktning Riksteaterns verksamhet således redan nu har och då en ökning av insatserna för de minsta spelplatserna planeras, erfordras enligt utskottets mening inte något uttalande av det slag motionärerna efterlyser. Motionsyrkandet avstyrks.

40. Medelsanvisningen till Bidrag till Dramatiska teatern, såvitt avser Dramatens resultatutjämningsfond (punkt 13)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 44 börjar "Under avsnittet" och slutar "till medelsanvisning" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner det vara ett angeläget arbete att bygga upp en fond för att jämna ut resultaten mellan spelåren. I likhet med vad som anförs i motion Kr318 anser dock utskottet att det saknas anledning till en så snabb uppbyggnadstakt som föredraganden har förutsatt. Medelsberäkningen

bör därför bestämmas till 2500000 kr. Utskottet tillstyrker således motion Kr318 yrkande 5. Detta innebär samtidigt att motion Kr272 yrkande 2 i formellt hänseende delvis tillgodoses. Utskottet är emellertid inte berett att förorda att besparingen används för att öka stödet till vissa teatrar i Göteborg och Malmö, vilket föreslagits i nämnda motion.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och motion 1985/86:Kr272 yrkande 2 i motsvarande del samt med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 5 till *Bidrag till Dramatiska teatern* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 84468000 kr.,

41. Stöd till frilansmusiker (punkt 14, mom. 1)

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 45 börjar "Vid riksdagsbehandlingen" och slutar "motion Kr229" bort ha följande lydelse:

Vid riksdagsbehandlingen hösten 1984 av frågan om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter uttalade utskottet att frilansmusikernas situation måste förbättras vid den fortsatta regionaliseringen av musiklivet (KrU 1984/85:7 s. 13–14). Arbetssituationen för de musiker som ej är fast anställda har inte förbättrats sedan dess, snarare har musikinstitutionernas resurser för utnyttjande av frilansmusiker ytterligare minskat. Utskottet anser att det därför är nödvändigt att redan nästa budgetår ge ett ökat stöd till produktioner med svenska musiker. Riksdagen bör därför med bifall till yrkande 5 i motion Kr229 vid medelsanvisningen under anslaget Rikskonsertverksamhet beräkna 2 milj. kr. för detta ändamål utöver vad den av regeringen föreslagna medelsramen ger utrymme för.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *stöd till frilansmusiker*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr229 yrkande 5 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2000000 kr.,

42. Rikskonserters fonogramutgivning (punkt 14, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 46 börjar "Utskottet vill" och slutar "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning har stödet till Rikskonserters fonogramutgivning visat sig vara ett dyrbart och mindre lyckat sätt att främja utgivning av fonogram för en smal och begränsad marknad. Anslaget bör därför i enlighet med vad som föreslås i yrkande 6 i motion Kr318 sänkas med 3 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag. För produktion av kulturellt värdefulla fonogram finns möjlighet för Rikskonserter att som andra fono-

gramutgivare söka medel ur anslaget Stöd till fonogramverksamhet. I samma motion föreslås att detta anslag höjs med 1 milj. kr.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *Rikskonserters fonogramutgivning*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86: 100 och med bifall till motion 1985/86: Kr318 yrkande 6 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas ett belopp som med 3 000 000 kr. understiger det belopp som beräknats i propositionen,

43. Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (punkt 14, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 42

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86: 100, med bifall till motion 1985/86: Kr318 yrkande 6 i motsvarande del samt med avslag på motion 1985/86: Kr229 yrkande 5 i motsvarande del till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 50 725 000 kr.,

44. Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (punkt 14, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 41

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86: 100, med bifall till motion 1985/86: Kr229 yrkande 5 i motsvarande del samt med avslag på motion 1985/86: Kr318 yrkande 6 i motsvarande del till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 55 725 000 kr.,

45. Medelsanvisningen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, såvitt avser de regionala skådebanorna (punkt 16, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 48 börjar "Det nuvarande" och på s. 49 slutar "marknadsföringsåtgärder anvisas" bort ha följande lydelse:

Det nuvarande (=utskottet 7 rader) från samhället. Erfarenheterna har emellertid visat att de förväntningar inte uppfyllts som från många håll ställdes på Stiftelsen Riksskådebanan och de regionala skådebanorna.

Utskottet anser att marknadsföringsinsatser i teaterinstitutionernas egen regi på ett effektivare sätt kan bidra till utvidgade publikkontakter och tillstyrker därför förslaget i motion Kr318 om att 1 milj. kr. fördelas till regionala och lokala teaterinstitutioner för sådan åtgärder. Stöd i form av bidrag till grundbelopp bör inte beviljas till regionala skådebanor.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 8 samt med avslag på motion 1985/86:Kr272 yrkande 2 i motsvarande del till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 225 187 000 kr.,

46. Grundbidrag till vissa regionala skådebanor (motiveringen till punkt 16, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 45

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 49 börjar "Med hänsyn" och slutar "bör avstyrkas" bort ha följande lydelse:

Som en följd av utskottets ställningstagande i det föregående avstyrks motion Kr202, motion Kr211 och motion Kr249.

47. Medelsanvisningen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (punkt 17, mom. 1)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar "Regeringsförslaget bygger" och slutar "aktuell del" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill påpeka att detta område tidigare fått kraftiga anslagshöjningar. Någon ytterligare förstärkning för nästa budgetår är därför inte påkallad. Att kultur i denna form når ut till allmänheten måste också anses vara en kommunal uppgift. Det står fritt för lokala intressenter att köpa föreställningar och därmed stödja de fria grupperna. Förevarande anslag bör utgå med oförändrat belopp i enlighet med vad som förordats i motion Kr318 yrkande 9.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 9 till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 28 325 000 kr.,

48. Principerna för medelsfördelningen under anslaget Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (punkt 17, mom. 2)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar "Utskottet har" och slutar "(yrkande 6)" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det viktigt att decentraliseringsmålet i 1974 års kulturpolitiska riktlinjer kommer till klart uttryck även då det gäller fördelningen av bidragen till fria grupper. Riksdagen bör därför med bifall till motion Kr269 yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna att vid medelsfördelningen bör beaktas såväl konstnärlig kvalitet som dokumenterad vilja att nå fram till grupper och/eller regioner som sällan får tillfälle att möta levande, konstnärlig teater, dans och musik.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *principerna för medelsfördelningen*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr269 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.,

49. Beräknande av medel för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten (punkt 19, mom. 1)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar "Utskottet hänvisar" och slutar "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker motion Kr318, såvitt däri föreslås att bidrag inte skall utgå till Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten (yrkande 10). Utskottet hänvisar till vad som anförts vid anslaget Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (reservation 45).

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten*

att riksdagen med avslag på proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 10 i motsvarande del beslutar att medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget,

50. Beräknande av medel för Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten (punkt 19, mom. 2)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar "Utskottet understryker" och slutar "Motionen avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att bidragsbeloppet redan för nästa år bör räknas upp för det i motionen föreslagna ändamålet och med det belopp som anges i motionen. Utskottet tillstyrker således motion Kr220. Bidraget till Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten bör således räknas upp med 500000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten*
att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr220 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 3268000 kr.,

51. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (punkt 19, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 50

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp) och Kerstin Göthberg (c) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr220 i motsvarande del och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 10 i motsvarande del till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 11521000 kr.,

52. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (punkt 19, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 49 och 50

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 samt med bifall till motion 1985/86:Kr220 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr318 yrkande 10 i motsvarande del till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 10277000 kr.,

53. Beräknande av medel för Lokal biblioteksverksamhet samt för Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk (punkt 20, mom. 1 och 2)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 53 börjar "Utskottet har" och slutar "regeringens medelsberäkning" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion Kr291 måste även i fortsättningen kommunerna få direkta utvecklingsbidrag så att folkbiblioteken kan utvecklas och de nu existerande standardskillnaderna utjämnas. Anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet måste därför räknas upp betydligt i stället för att, som regeringen föreslagit i budgetpropositionen, skäras ned. Anslagsposten bör med bifall till motion Kr291 i denna del bestämmas till 10534000 kr. (yrkande 2 delvis).

Även resurserna över statsbudgeten för inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk måste bli betydligt större än vad regeringen föreslagit. För att inte denna mycket viktiga del av folkbibliotekens litteraturförsörjning skall urholkas bör bidraget återställas till tidigare nivå. Anslagsposten bör därför i enlighet med vad som föreslås i motion Kr291 bestämmas till 4660000 kr. (yrkande 2 delvis).

dels att utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel för Lokal biblioteksverksamhet*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr291 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 10534000 kr.,

2. beträffande *beräknande av medel för Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr291 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 4660000 kr.,

54. Beräknande av medel för Arbetsplatsbibliotek (punkt 20, mom. 3)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 53 börjar "Under hänvisning" och slutar "till arbetsplatsbibliotek" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas farhågor för att ett särskilt statligt stöd till arbetsplatsbibliotek riskerar att leda till att det byggs upp två parallella samhällsstödda bibliotekssystem, ett i anknytning till kommuncentra och bostadsområden, ett i anknytning till arbetsplatser. Detta skulle försvaga den samlade effekten av insatserna på biblioteksområdet. Arbetsplatsbibliotek som ej tar samhällsresurser i anspråk kan däremot välkomnas. Motion Kr318 tillstyrks i aktuell del (yrkande 11).

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *beräknande av medel för Arbetsplatsbibliotek*

att riksdagen med avslag på proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 11 i motsvarande del beslutar att medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget,

55. Medelsanvisningen till Bidrag till folkbibliotek (punkt 20, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 54

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 11 i motsvarande del och med avslag på motion 1985/86:Kr291 yrkande 2 i motsvarande del till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 12436000 kr.,

56. Medelsanvisningen till Bidrag till folkbibliotek (punkt 20, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 53

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr291 yrkande 2 i motsvarande del och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 11 i motsvarande del till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 22126000 kr.,

57. Bibliotekslag (punkt 20, mom. 5)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 54 börjar "Utskottet avstyrkte" och slutar "(yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det finns starka skäl som talar för att en bibliotekslag införs i syfte att stärka folkbiblioteken. Beträffande de närmare skälen härför hänvisar utskottet till motion Kr291 och reservation 5 till kulturutskottets betänkande KrU 1984/85:21 med anledning av proposition 1984/85:141 om litteratur och folkbibliotek.

Utskottet tillstyrker således motion Kr291 yrkande 1.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *bibliotekslag*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr291 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

58. Medelsberäkning för konstförvärv till samlingslokaler och folkparker (punkt 23, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 57 börjar "Utskottet vidhåller" och på s. 58 slutar "yrkande 12 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i de synpunkter som framförs i motion Kr318. Konstinköp till folkparker, Folkets hus, bygdegårdar och nykterhetsorganisationers samlingslokaler bör sålunda inte bekostas av statliga medel. Utskottet anser att många olika sammanslutningar bidrar till att stimulera det lokala konstlivet och att det därför inte är befogat att särbehandla vissa organisationer. Anslaget under F24 bör därför minskas med 3 110000 kr.

Vad utskottet anfört innebär att motion Kr318 yrkande 12 tillstyrks samt att motion Kr269 yrkande 7 och motion Kr276 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

> 2. beträffande *medelsberäkning för konstförvärv till samlingslokaler och folkparker*
>
> att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 12 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1985/86:Kr269 yrkande 7 och 1985/86:Kr276, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget,

59. Medelsanvisningen till Förvärv av konst för statens byggnader m. m. (punkt 23, mom. 3)

Under förutsättning av bifall till reservation 58

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

> 3. beträffande *medelsanvisningen*
>
> att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 12 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1985/86:Kr269 yrkande 7 och 1985/86:Kr276, båda motionerna i motsvarande del, till *Förvärv av konst för statens byggnader m.m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 23410000 kr.

60. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till bild och form, såvitt avser beräknande av medel till Konstfrämjandet och Sveriges konstföreningars riksförbund (punkt 25, mom. 1 och 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 59 börjar "Konstfrämjandet bedriver" och slutar "utskottet motionsförslaget" bort ha följande lydelse:

Utskottet som delar denna uppfattning – och med tillfredsställelse konstaterar att SKR sprider konst och konstinformation även utanför den växande medlemskretsen – biträder förslaget i motion Kr318 att en omfördelning av anslaget bör ske så att den föreslagna uppräkningen 143000 kr. kommer SKR till del. Motionsförslaget tillstyrks därför (yrkande 13).

dels att utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel till Konstfrämjandet och Sveriges konstföreningars riksförbund*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 13 i motsvarande del beslutar att för dessa ändamål skall beräknas 6246000 kr., varav till Konstfrämjandet 4752000 kr. och till Sveriges konstföreningars riksförbund 1494000 kr.,

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 13 i motsvarande del till *Vissa bidrag till bild och form* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 8279000 kr.,

61. Beräknande av medel för bidrag till Emigrantregistret i Karlstad (punkt 28, mom. 1)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 63 börjar "I motion Kr232" och slutar "motion Kr232" bort ha följande lydelse:

Utskottet behandlade under förra riksmötet (KrU 1984/85:16 s. 62) motion 1984/85:1299, vari hemställdes om ökat stöd till Emigrantregistret i Karlstad. Utskottet beslöt med anledning av denna motion och motion 1984/85:608 att föreslå riksdagen att bidraget skulle bestämmas till 132000 kr., vilket var 50000 kr. mer än vad regeringen hade föreslagit. Utskottet ansåg att verksamheten vid bl.a. Emigrantregistret i Karlstad är av sådan karaktär att det är ett riksintresse att den utvecklas. I motion Kr232 yrkas att bidraget skall bestämmas till 290000 kr., vilket skulle möjliggöra anställning av en föreståndare på heltid för registret. Med den värdefulla verksamhet som Emigrantregistret i Karlstad bedriver och mot bakgrunden av utskottets tidigare uttalande om ett föreliggande riksintresse anser utskottet att bidraget måste räknas upp till en sådan storlek att föreståndare kan anställas på heltid. Den omständigheten att arkivutredningen skall pröva frågan om bidragen till de enskilda arkiven kan rimligen inte utgöra något skäl mot en uppräkning av bidraget till den nivå som yrkas i motion Kr232, inte minst mot bakgrunden av utskottets tidigare uttalande om verksamheten.

Utskottet tillstyrker således motion Kr232. Bidraget till Emigrantregistret i Karlstad bör i enlighet med motionen bestämmas till 290000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel under anslaget för bidrag till Emigrantregistret i Karlstad*
att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr232 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 290000 kr.,

62. Beräknande av medel för bidrag till Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv (punkt 28, mom. 2)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 63 börjar "I motion Kr246" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

I motion Kr246 har utförligt motiverats behovet av ökade resurser till Arbetarrörelsens arkiv och dess forskningsråd. Utskottet ansluter sig till förslaget i motionen och föreslår att 500000 kr. utöver vad regeringen föreslagit beräknas för bidrag till detta arkiv. Totalt bör således beräknas 2295000 kr. till arkivet.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel under anslaget för bidrag till Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv*
att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr 246 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2295000 kr.,

63. Bidrag till Föreningen Tjänstemannarörelsens arkiv och museum (punkt 28, mom. 3)

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 63 börjar "Föreningen Tjänstemannarörelsens" och slutar "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

I överensstämmelse med vad som föreslås i motion Kr230 bör verksamhetsbidrag utgå till Föreningen Tjänstemannarörelsens arkiv och museum (TAM). Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bidragets storlek. Bidraget bör beräknas efter samma principer som bidraget till Arbetarrörelsens arkiv.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *bidrag till Föreningen Tjänstemannarörelsens arkiv och museum*
att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Kr230 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

64. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa arkiv (punkt 28, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 61

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr232 och med avslag på motion 1985/86:Kr246, båda motionerna i motsvarande del, till *Bidrag till vissa arkiv* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 2788000 kr.,

65. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa arkiv (punkt 28, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 62

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100, med bifall till motion 1985/86:Kr246 och med avslag på motion 1985/86:Kr232, båda motionerna i motsvarande del, till *Bidrag till vissa arkiv* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 3134000 kr.,

66. Ett särskilt anslag till fornminnesvård (punkt 29, mom. 5)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 67 börjar "Det finns" och på s. 68 slutar "arbetsmarknadspolitiska medlen" bort ha följande lydelse:

Det är uppenbart att det i fortsättningen inte kommer att kunna utgå beredskapsmedel till fornlämningsvård och ruinvård i samma utsträckning som hittills. Det är därför nödvändigt att medel för ändamålet anvisas under ett särskilt anslag så att bl.a. vissa av de län som blivit särskilt utsatta till följd av begränsningarna i resurser från arbetsmarknadssidan kan få bidrag. Utskottet tillstyrker motion Kr206 och föreslår att 10 milj. kr. anvisas till fornminnesvård under ett nytt anslag.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *ett särskilt anslag till fornminnesvård*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr206 under åttonde huvudtiteln till *Fornminnesvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 10000000 kr.,

67. Viss tjänst vid medelhavsmuseet (punkt 30, mom. 2) KrU 1985/86:18

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 70 börjar "Utskottet vill" och slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

I motion Kr278 utvecklas utförligt behovet av en intendenttjänst för islam vid medelhavsmuseet. Utskottet ansluter sig till bedömningen i motionen. Denna tillstyrks därför.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. *beträffande viss tjänst vid medelhavsmuseet*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86: Kr278 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

68. Myntkabinettets lokalfråga (punkt 30, mom. 3)

Ingrid Sundberg (m), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Gunnel Liljegren (m) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 71 börjar "Utskottet har" och slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

I motion Kr322 utvecklas närmare det stora behov myntkabinettet har av att få tillgång till lämpliga lokaler. Med hänsyn bl.a. till de värdefulla samlingar som finns på museet är det angeläget att lokalfrågan löses snarast. Trots att regeringen för mer än två år sedan överlämnat en skrivelse till byggnadsstyrelsen med önskemål rörande lokalförsörjningen synes frågan inte kommit närmare sin lösning. Utskottet anser därför att riksdagen med bifall till motion Kr322 hos regeringen bör begära åtgärder för att bereda myntkabinettet lämpliga lokaler.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *myntkabinettets lokalfråga*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86: Kr322 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

69. Beräknande av medel för Arbetets museum (punkt 35, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 74 börjar "Utskottet anslöt" och på s. 75 slutar "5 milj. kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning. Någon särbehandling av Arbetets museum i förhållande till andra museer är inte motiverad. Motion Kr318 tillstyrks därför i aktuell del (yrkande 14).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *beräknande av medel för Arbetets museum*

att riksdagen med avslag på proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 14 i motsvarande del beslutar att medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget,

70. Beräknande av medel för Marionetteatern (punkt 35, mom. 3)

Ing-Marie Hansson, Catarina Rönnung, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Sylvia Pettersson och Erkki Tammenoksa (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 75 börjar "Utskottet delar" och slutar "(yrkande 2)" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till budgetsituationen kan utskottet inte tillstyrka en uppräkning av bidraget till Marionetteatern för teaterns museiverksamhet utöver vad regeringen föreslagit. Bidraget bör därför bestämmas till 106000 kr. Motion Kr248 yrkande 2 avstyrks således.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *beräknande av medel under anslaget för Marionetteatern*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr248 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 106000 kr.,

71. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (punkt 35, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 70

Ing-Marie Hansson, Catarina Rönnung, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Sylvia Pettersson och Erkki Tammenoksa (alla s) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 samt med avslag på motion 1985/86:Kr248 yrkande 2 i motsvarande del och motion 1985/86:Kr318 yrkande 14 i motsvarande del till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 12769000 kr.,

72. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (punkt 35, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 69

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 samt med

bifall till motion 1985/86:Kr248 yrkande 2 och motion 1985/86:Kr318 yrkande 14, båda motionerna i motsvarande del, till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 7818000 kr.,

73. Utredning m.m. om Göteborgs etnografiska museum (punkt 36, mom. 3)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 77 börjar "I motion Kr284" och slutar "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion Kr284 (vpk) är samlingarna hos Göteborgs etnografiska museum av riksintresse på samma sätt som samlingarna hos etnografiska museet som är beläget i Stockholm. Utskottet tillstyrker att riksdagen ställer sig bakom denna bedömning. Motionärerna lämnar en utförlig redovisning för museets samlingar till vilken redovisning utskottet hänvisar. Vidare redovisas i motionen bl.a. museets lokalsituation. Lokalerna är mycket otillräckliga och förvaringsmagasinen uppdelade på ett antal lokaler. Mot denna bakgrund är det väl motiverat att riksdagen hos regeringen begär att en utredning om hur statens ansvar ekonomiskt skall utformas och hur lokalbehoven för museets framtida verksamhet i Göteborg skall tillgodoses med bibehållande av organisatorisk tillhörighet till Göteborgs museum.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motion Kr284.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *utredning m.m. om Göteborgs etnografiska museum*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr284 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

74. Översyn av Riksutställningars verksamhet (punkt 37, mom. 1)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 79 börjar "Med hänvisning" och slutar "motion Kr277" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser dock inte detta vara till fyllest utan finner det nödvändigt att en särskild översyn av hela Riksutställningars verksamhet i enlighet med de i motion Kr277 föreslagna riktlinjerna kommer till stånd. Yrkandet i motion Kr277 tillstyrks därför.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *översyn av Riksutställningars verksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr277 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

75. Medelsanvisningen till Riksutställningar (punkt 37, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 74 börjar "Utredningsarbetet bör" och slutar "(yrkande 15)" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder förslaget i motion Kr318 om en effektivisering och begränsning av Riksutställningars verksamhet. Medelsanvisningen bör därför i enlighet med yrkande 15 i motionen beräknas till ett belopp som är 3 milj. kr. lägre än det av regeringen föreslagna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 15 till *Riksutställningar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 17083000 kr.

Särskilt yttrande

Kulturfonder. Inriktningen av en nationell kulturfond (punkt 1, mom. 13 och 14)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anför:

Det är glädjande att en långtgående enighet kunnat nås inom kulturutskottet i fråga om bl.a. ett förslag från vänsterpartiet kommunisterna rörande en kulturfond. Det hade i och för sig varit önskvärt med en större precisering av riksdagens begäran hos regeringen om vissa överväganden på området, men den fortsatta prövningen hos regeringen får visa om det finns anledning för vänsterpartiet kommunisterna att återkomma motionsvägen eller på annat sätt till främst frågan om inriktningen av en eller flera fonder.

Sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn och resp. motionsnummer

Namn	Motion nr 1985/86: Kr
Adelsohn, Ulf (m)	265
Ahlström, Lars (m)	319
Bohlin, Görel (m)	323
Boo, Karl (c)	268, 269, 275
Burenstam Linder, Staffan (m)	283
Cars, Hadar (fp)	279
Chrisopoulos, Alexander (vpk)	207, 270, 218, 231, 284
Claesson, Viola (vpk)	284
Edgren, Margitta (fp)	271
Fleetwood, Elisabeth (m)	248, 252
Fogelberg, Margareta (fp)	278, 290, 313
Fransson, Jan (s)	282
Gellerman, Kerstin (fp)	326
Godin, Sigge (fp)	212
Gustafsson, Stig (s)	230
Hammar, Bo (vpk)	206, 210
Hansson, Agne (c)	276
Hedfors, Lars (s)	249
Hyttring, Jan (c)	232
Johansson, Inga-Britt (s)	272
Jonsson, Rune (s)	211
Jonäng, Gunnel (c)	322
Karlsson, Marianne (c)	227
Karlsson, Torsten (s)	202, 235
Kindbom, Bengt (c)	321
Lantz, Inga (vpk)	209, 231
Liljegren, Gunnel (m)	252
Mårtensson, Ingela (fp)	271
Mörck, Margareta (fp)	278, 280, 290, 313
Nilsson, Kjell (s)	249
Olsson, Martin (c)	315
Persson, Gustav (s)	295
Samuelson, Björn (vpk)	207
Sundberg, Ingrid (m)	247, 277, 318
Svensson, Alf (c)	320
Svensson, Evert (s)	295
Svensson, Nils T (s)	272
Svensson, Olle (s)	254
Svensson, Sten (m)	323
Thun, Sture (s)	235
Thurdin, Görel (c)	315
Werner, Lars (vpk)	246, 291
Westerberg, Bengt (fp)	229
Wikström, Jan-Erik (fp)	219, 220, 273, 274, 281

Översikt över motionernas behandling

Motion nr 1985/86: Kr	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i utskottets yttrande s.	utskottets hemställan punkt och moment		reservation nr	särskilt yttrande nr
202	48–49	16	mom. 3	46	
206	65–67	29	mom. 5	66	
207 yrk. 1	5– 6	1	mom. 2	2	
yrk. 2	18–19	1	mom. 13	15	1
yrk. 3	18	1	mom. 14		1
yrk. 4	16–17	1	mom. 12	13, 14	
209	29	4	mom. 1	24	
210	34	7	mom. 1, 5	27, 31, 32	
211	48–49	16	mom. 3	46	
212	61	26	mom. 1		
218 yrk. 1	32	6	mom. 2		
yrk. 2	32	6	mom. 1	26	
219	34	7	mom. 1	27	
220	51	19	mom. 2, 3	50, 51, 52	
227	21–23	1	mom. 16		
229 yrk. 1	38	8		34	
yrk. 2	35–36	7	mom. 4	29, 30	
yrk. 3	32	6	mom. 1	26	
yrk. 4	34–35	7	mom. 2, 5	28, 32	
yrk. 5	45	14	mom. 1, 3	41, 43, 44	
230	63	28	mom. 3	63	
231	41–42	11	mom. 2, 3	35, 36, 37, 38	
232	63	28	mom. 1, 4	61, 64, 65	
235	69	29	mom. 8		
246	63	28	mom. 2, 4	62, 64, 65	
247 yrk. 1	29–30	4	mom. 2	25	
yrk. 2	30	4	mom. 3		
248 yrk. 1	75	35	mom. 5		
yrk. 2	75	35	mom. 3, 4	70, 71, 72	
249	48–49	16	mom. 3	46	
252	54–55	20	mom. 6		
254	59	25	mom. 3		
265 yrk. 1	5	1	mom. 1	1	
yrk. 2	7	1	mom. 3	3	
yrk. 6	9–10	1	mom. 6	7	
yrk. 7	9–10	1	mom. 5	5, 6	
yrk. 8	16–17	1	mom. 12	13, 14	
yrk. 9	17–19	1	mom. 13	15	
268 yrk. 1	7– 9	1	mom. 4	4	
yrk. 2	9–10	1	mom. 5	5, 6	
yrk. 3	14–15	1	mom. 9	11	
yrk. 4	11–13	1	mom. 7	8	
yrk. 5	35–36	7	mom. 4	29, 30	
yrk. 6	38	8		33, 34	
yrk. 7	25	3	mom. 1, 5	17, 21, 22	
yrk. 9	15–16	1	mom. 11	12	
269 yrk. 1	26	3	mom. 6		
yrk. 2	26–27	3	mom. 7	23	
yrk. 3	25	3	mom. 2, 5	18, 21, 22	
yrk. 4	41–42	11	mom. 2	31, 35, 36	
yrk. 5	42–43	11	mom. 4	39	
yrk. 6	50	17	mom. 2	48	
yrk. 7	57–58	23	mom. 2, 3	58, 59	
yrk. 8	73	33	mom. 2		
270	11–13	1	mom. 7	8, 9	
271	13–14	1	mom. 8	10	
272 yrk. 1	13–14	1	mom. 8	10	
yrk. 2	44 48	13 16	mom. 1, 2	40, 45	
273	40–41	11	mom. 1		

Motion nr 1985/86: Kr	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i utskottets yttrande s.	utskottets hemställan punkt och moment		reservation nr	särskilt yttrande nr
274	72	32	mom. 2		
275	15	1	mom. 10		
276	57–58	23	mom. 2, 3	58, 59	
277	78–79	37	mom. 1	74	
278	70	30	mom. 2	67	
279	30–31	4	mom. 5		
280	41–42	11	mom. 2	35, 36	
281	65–69	29	mom. 7		
282	66–68	29	mom. 6		
283	30	4	mom. 4		
284	77	33	mom. 3	73	
290 delvis	35	7	mom. 3, 5	31, 32	
291 yrk. 1	54	20	mom. 5	57	
yrk. 2	53	20	mom. 1, 2, 4	53, 55, 56	
295	55–56	21	mom. 2		
313	20–21	1	mom. 15	16	
315	61	26	mom. 1, 2		
318 yrk. 1	25–26	3	mom. 3, 4, 5	19, 20, 21, 22	
yrk. 3	36	7	mom. 4, 5	29, 30, 31, 32	
yrk. 4	38	8		33, 34	
yrk. 5	44	13		40	
yrk. 6	46	14	mom. 2, 3	42, 43, 44	
yrk. 8	48–49	16	mom. 2	45	
yrk. 9	50	17	mom. 1	47	
yrk. 10	51	19	mom. 1,3	49, 51, 52	
yrk. 11	53	20	mom. 3, 4	54, 55, 56	
yrk. 12	57–58	23	mom. 2, 3	58, 59	
yrk. 13	59	25	mom. 1, 2	60	
yrk. 14	74–75	35	mom. 2, 4	69, 71, 72	
yrk. 15	78–79	37	mom. 2	75	
319	36	7	mom. 6		
320	61	26	mom. 1, 2		
321	27	3	mom. 8		
322	70–71	30	mom. 3	68	
323	69	29	mom. 9		
326	77	36	mom. 2		

Inledning ... 1

Sammanfattning ... 1

Allmän kulturverksamhet m. m.

Övergripande frågor ... 3
Motioner ... 3
Utskottet ... 4
Riktlinjer för kulturpolitiken, m. m. ... 4
Fråga om tillkallandet av en parlamentarisk beredning för att bl. a. vidareutveckla kulturpolitiken ... 7
Uppgifter m. m. för centrala organ på kulturområdet. Riktlinjer för stöd ... 9
Stöd till regional kulturverksamhet, m. m. ... 10
Sponsring. Kulturfonder ... 16
Kulturarbetarnas villkor ... 19
Motverkande av narkotikapropaganda ... 21
Hemställan ... 23
Statens kulturråd ... 24
Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. ... 24
Bidrag till särskilda kulturella ändamål ... 28
Bidrag till samisk kultur ... 31
Lotterinämnden ... 31

Ersättningar och bidrag till konstnärer

Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer ... 31
Bidrag till konstnärer ... 32
Inkomstgarantier för konstnärer ... 37
Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. ... 39
Ersättning till rättighetshavare på musikområdet ... 39

Teater, dans och musik

Bidrag till Svenska riksteatern ... 39
Bidrag till Operan ... 43
Täckning av vissa kostnader vid Operan ... 43
Bidrag till Dramatiska teatern ... 43
Rikskonsertverksamhet ... 45
Regionmusiken ... 46
Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner ... 47
Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper ... 49
Bidrag till Musikaliska akademien ... 50
Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet ... 51

Bibliotek

Bidrag till folkbibliotek ... 52
Bidrag till regional biblioteksverksamhet ... 55

Bild och form

Statens konstråd ... 56
Förvärv av konst för statens byggnader m. m. ... 56
Bidrag till Akademien för de fria konsterna ... 58
Vissa bidrag till bild och form ... 58

Arkiv

Riksarkivet och landsarkiven ... 60
Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv ... 62
Svenskt biografiskt lexikon ... 62
Statliga arkiv: Vissa kostnader för samlingar och materiel m. m. ... 62
Bidrag till vissa arkiv ... 62

Kulturminnesvård

Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader ... 64
Kulturminnesvård ... 64
Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet ... 64

Museer och utställningar

Statens historia museer ... 70
Statens konstmuseer ... 71
Utställningar av svensk konst i utlandet ... 71
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet ... 71
Naturhistoriska riksmuseet ... 71
Statens sjöhistoriska museum:
Förvaltningskostnader ... 71
Underhållskostnader ... 71
Etnografiska museet ... 71
Arkitekturmuseet ... 71
Statens musiksamlingar ... 71
Statliga museer: Vissa kostnader för utställningar och samlingar m. m. ... 72
Bidrag till Nordiska museet ... 72
Bidrag till Sveriges Tekniska museum ... 74
Bidrag till Skansen ... 74
Bidrag till vissa museer ... 74
Bidrag till regionala museer ... 76
Riksutställningar ... 78
Inköp av vissa kulturföremål ... 79

Forskning

Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet ... 79

Reservationer

1. Uttalande om riktlinjer för kulturpolitiken (m) ... 80
2. Främjande av den svenska nationella kulturens utveckling (vpk) . 80
3. Utbildningens betydelse för kulturen (m) ... 81
4. En parlamentarisk beredning för att bl. a. vidareutveckla kulturpolitiken (c) ... 81
5. Frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd bedriver (m) ... 82

6. Frågor som främst avser den verksamhet som statens kulturråd bedriver (c) ... 83
7. Principerna för fördelning av kulturstöd (m) ... 83
8. Övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet (c) ... 84
9. Övergripande frågor om det statliga stödet till regional kulturverksamhet (vpk) ... 84
10. Främst det statliga stödet till teater-, dans- och musikinstitutioner i Göteborg och Malmö (fp) ... 85
11. De centrala kulturinstitutionernas ansvar för kulturlivet i hela landet (c) ... 86
12. Nytt reservationsanslag för regional utveckling (c) ... 86
13. Sponsring (m, fp, c) ... 87
14. Sponsring (vpk) ... 87
15. Kulturfonder (fp) ... 88
16. En utredning om kulturarbetarnas villkor (fp, c) ... 89
17. Beräknande av medel för kultur i boendemiljö (c) ... 90
18. Beräknande av medel till Bygdegårdarnas riksförbund för kulturverksamhet och till Våra gårdar för konst, musik och teaterverksamhet (c) ... 91
19. Beräknande av medel för utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna (m) ... 92
20. Beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål, såvitt avser televiseringar samt allmän besparing (m) 92
21. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (m) ... 93
22. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (c) ... 93
23. Insatser inom barnkulturområdet (c) ... 93
24. Medelsanvisningen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål, såvitt avser projektering av ett invandrarcentrum i Botkyrka (vpk) ... 94
25. Service till allmänheten för vård av föremål (m) ... 94
26. Medelsanvisningen till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer (fp, c, vpk) ... 94
27. Ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek (fp, c, vpk) ... 95
28. Särskild uppräkning av anslaget Bidrag till konstnärer (fp) ... 96
29. Utställningsersättning (fp, c) ... 96
30. Utställningsersättning (m) ... 97
31. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (m) ... 97
32. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (fp) ... 98
33. Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (fp, c) .. 98
34. Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (m) 98
35. Medelsberäkning för viss balettproduktion av Riksteatern (s) .. 99
36. Medelsberäkning för viss balettproduktion av Riksteatern (vpk) 100
37. Medelsanvisningen till Bidrag till Svenska riksteatern (s) 101
38. Medelsanvisningen till Bidrag till Svenska riksteatern (vpk) 101
39. Riksteaterns turnéverksamhet (s) ... 101
40. Medelsanvisningen till Bidrag till Dramatiska teatern, såvitt avser Dramatens resultatutjämningsfond (m) ... 101
41. Stöd till frilansmusiker (fp) ... 102
42. Rikskonserters fonogramutgivning (m) ... 102
43. Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (m) ... 103
44. Medelsanvisningen till Rikskonsertverksamhet (fp) ... 103

45. Medelsanvisningen till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, såvitt avser de regionala skådebanorna (m) ... 103
46. Grundbidrag till vissa regionala skådebanor (m) ... 104
47. Medelsanvisningen till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (m) ... 104
48. Principerna för medelsfördelningen under anslaget Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper (c) ... 105
49. Beräknande av medel för Stiftelsen Riksskådebanan för verksamheten (m) ... 105
50. Beräknande av medel för Stiftelsen Drottningholms teatermuseum för föreställningsverksamheten (m, fp, c) ... 105
51. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (fp, c) ... 106
52. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet (m) ... 106
53. Beräknande av medel för Lokal biblioteksverksamhet samt för Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk (vpk) ... 106
54. Beräknande av medel för Arbetsplatsbibliotek (m) ... 107
55. Medelsanvisningen till Bidrag till folkbibliotek (m) ... 108
56. Medelsanvisningen till Bidrag till folkbibliotek (vpk) ... 108
57. Bibliotekslag (vpk) ... 108
58. Medelsberäkning för konstförvärv till samlingslokaler och folkparker (m) ... 109
59. Medelsanvisningen till Förvärv av konst för statens byggnader m. m. (m) ... 109
60. Medelsanvisningen till Vissa bidrag till bild och form, såvitt avser beräknande av medel till Konstfrämjandet och Sveriges konstföreningars riksförbund (m) ... 109
61. Beräknande av medel för bidrag till Emigrantregistret i Karlstad (c) ... 110
62. Beräknande av medel för bidrag till Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv (vpk) ... 111
63. Bidrag till Föreningen Tjänstemannarörelsens arkiv och museum (fp) ... 111
64. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa arkiv (c) ... 112
65. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa arkiv (vpk) ... 112
66. Ett särskilt anslag till fornminnesvård (vpk) ... 112
67. Viss tjänst vid medelhavsmuseet (fp) ... 113
68. Myntkabinettets lokalfråga (m, c) ... 113
69. Beräknande av medel för Arbetets museum (m) ... 113
70. Beräknande av medel för Marionetteatern (s) ... 114
71. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (s) ... 114
72. Medelsanvisningen till Bidrag till vissa museer (m) ... 114
73. Utredning m. m. om Göteborgs etnografiska museum (vpk) ... 115
74. Översyn av Riksutställningars verksamhet (m) ... 115
75. Medelsanvisningen till Riksutställningar (m) ... 116

Särskilt yttrande

Kulturfonder. Inriktningen av en nationell kulturfond (vpk) ... 116

Bilaga

Sammanställning av motionärernas/huvudmotionärernas namn resp. motionsnummer samt översikt över motionernas behandling ... 117

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1986